

**GELEŽINKELIŲ BENDRADARBIAVIMO ORGANIZACIJA
(OSJD)**

**TARPTAUTINIO KROVINIŲ VEŽIMO
GELEŽINKELIAIS**

**SUSITARIMAS
(SMGS)**

**Galioja nuo 1951 m. lapkričio 1 d.
su 2019 m. liepos 1 d.
pakeitimais ir papildymais**

**GELEŽINKELIŲ BENDRADARBIAVIMO ORGANIZACIJA
(OSJD)**

**TARPTAUTINIO KROVINIŲ VEŽIMO
GELEŽINKELIAIS**

**SUSITARIMAS
(SMGS)**

**Galioja nuo 1951 m. lapkričio 1 d.
su 2019 m. liepos 1 d.
pakeitimais ir papildymais**

**TARPTAUTINIO KROVINIŲ VEŽIMO
GELEŽINKELIAIS
SUSITARIMAS
(SMGS)**

Siekdamos organizuoti tarptautinį krovinių vežimą geležinkeliais, ministerijos, kuruojančios geležinkelių transportą*:

Azerbaidžano Respublikos,
Albanijos Respublikos,
Afganistano Islamo Respublikos,
Baltarusijos Respublikos,
Bulgarijos Respublikos,
Vengrijos,
Vietnamo Socialistinės Respublikos,
Gruzijos,
Irano Islamo Respublikos,
Kazachstano Respublikos,
Kinijos Liaudies Respublikos,
Korėjos Liaudies-Demokratinės Respublikos,
Kirgizijos Respublikos,
Latvijos Respublikos,
Lietuvos Respublikos,
Moldovos Respublikos,
Mongolijos,
Lenkijos Respublikos,
Rusijos Federacijos,
Slovakijos Respublikos,
Tadžikistano Respublikos,
Turkmėnistanas,
Uzbekistano Respublikos,
Ukrainos,
Estijos Respublikos,

(toliau vadinamos Šalimis), atstovaujamos savo įgaliotinių, sudarė šį tarpusavio Susitarimą:

---

*nuo Vengrijos Susitarimą sudarė Vengrijos vyriausybė

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis Susitarimo dalykas

Šiuo Susitarimu nustatomas tiesioginis tarptautinis geležinkelių susisiekimas krovinių vežimui šiais geležinkeliais:

Azerbaidžano Respublikos,
Albanijos Respublikos,
Afganistano Islamo Respublikos,
Baltarusijos Respublikos,
Bulgarijos Respublikos,
Vengrijos,
Vietnamo Socialistinės Respublikos,
Gruzijos,
Irano Islamo Respublikos,
Kazachstano Respublikos,
Kinijos Liaudies Respublikos,
Korėjos Liaudies-Demokratinės Respublikos,
Kirgizijos Respublikos,
Latvijos Respublikos,
Lietuvos Respublikos,
Moldovos Respublikos,
Mongolijos,
Lenkijos Respublikos,
Rusijos Federacijos,
Slovakijos Respublikos,
Tadžikistano Respublikos,
Turkmėnistano,
Uzbekistano Respublikos,
Ukrainos,
Estijos Respublikos,

Šių valstybių interesus atstovauja ministerijos, kuriojančios geležinkelių transportą ir sudariusios šį Susitarimą*.

---

*nuo Vengrijos Susitarimą sudarė Vengrijos Vyriausybė

2 straipsnis Sąvokos

Šiame Susitarime vartojamos žemiau nurodytos sąvokos:

automobilinė transporto priemonė (ATP) – pakrautas automobilis, autotraukinys, priekaba, taip pat nepakrautas automobilis, autotraukinys, priekaba, prieš arba po jų panaudojimo krovinių vežimui geležinkeliais;

tarifo valiuta – piniginis vienetas, kuriuo išreikštas tarifo įkainis;

vagono valdytojas – asmuo, valdantis vagoną nuosavybės teise arba kitu teisiniu pagrindu ir atitinkamai vadovaujantis nacionaliniais teisės aktais nurodytas transporto priemonių registre;

kroviny – prekė, vagonas kaip transporto priemonė, nepriklausantis vežėjui, ir kiti objektai, priimami vežimui pagal vežimo sutartį;

sutartinis vežėjas – vežėjas, kuris sudarė su siuntėju vežimo sutartį pagal šį Susitarimą;

geležinkelis – vienos valstybės teritorijoje esanti infrastruktūra;

intermodalinis transporto vienetas (ITV) – konteineris, nuimamas automobilio kėbulas, puspriekabė, skirti vežti krovinius dviem arba daugiau transporto rūšimis be paties krovinio perkrovimo, keičiant transporto rūšį;

infrastruktūra (geležinkelių infrastruktūra) – geležinkelių objektų visuma, kurią sudaro bendrojo naudojimo geležinkelio keliai, geležinkelio stotys, kiti statiniai ir įrenginiai, užtikrinantys šių objektų funkcionavimą, ir kurią naudodami vežėjai vykdo krovinių vežimą;

netesybos (bauda, delspinigiai) – konkrečiai nustatyta arba įsipareigojimų sumos procentais išreikšta pinigų suma, kurią vežimo dalyvis privalo sumokėti kitam dalyviui, jeigu pažeidžiami įsipareigojimai, kylantys iš vežimo sutarties;

siuntėjas – asmuo, pateikęs krovinį vežimui ir važtaraštyje nurodytas kaip krovinio siuntėjas;

siunta – kroviny, priimtas vežimui pagal vieną važtaraštį iš vieno siuntėjo vienoje pradinėje stotyje ir skirtas vienam gavėjui į vieną galinę stotį;

krovinio vežimas – krovinio vežimas tiesioginiame tarptautiniame susisiekime geležinkeliais ir krovinio vežimas tiesioginiame tarptautiniame susisiekime geležinkeliais ir keltais;

krovinio vežimas tiesioginiame tarptautiniame susisiekime geležinkeliais – krovinio vežimas geležinkelių transportu dviejų ar daugiau valstybių teritorijose pagal vieną dokumentą (važtaraštį), sudarytą visam vežimo maršrutui;

krovinio vežimas tiesioginiame tarptautiniame susisiekime geležinkeliais ir keltais – tiesioginis tarptautinis krovinio vežimas geležinkeliais ir vandens transportu su sąlyga, kai krovinys nuo pradinės stoties iki galinės stoties vežamas vagone arba ant savo ašių;

vežimo įrenginiai – priemonės skirtos vežamo krovinio išdėstymui, tvirtinimui, saugumo užtikrinimui;

vežėjas – sutartinis vežėjas ir visi paskesni krovinio vežime, įskaitant ir keltais vandens kelio ruožuose tiesioginiame tarptautiniame susisiekime geležinkeliais ir keltais, dalyvaujantys vežėjai;

plomba – kontrolės elementas, kuris yra sudėtinė vieningos konstrukcijos dalis, kurios vientisumas patvirtina, kad per užplombuotas konstrukcines vagono, ITV arba ATP angas prie krovinio nebuvo prieita. Kaip plomba taip pat yra suprantama rakinamoji plomba (ZPU);

paskesnis vežėjas – vežėjas, kuris prisijungdamas prie vežimo sutarties (sudarytos sutartinio vežėjo), priima krovinį iš sutartinio vežėjo arba iš kito paskesnio vežėjo tolesniam jo vežimui;

gavėjas – asmuo, važtaraštyje nurodytas kaip krovinio gavėjas;

važtos mokesčiai – mokesčiai, kuriuos sudaro važtos mokestis, mokestis už palydovo, autotraukinio vairuotojo važiavimą, papildomos rinkliavos ir kiti mokesčiai, atsiradę laikotarpiu nuo vežimo sutarties sudarymo iki krovinio išdavimo gavėjui, įskaitant mokesčius, susijusius su krovinio perkrovimu arba su vežimėlių perstatymu;

tarifas – įkainių sistema ir važtos mokesčių apskaičiavimo taisyklės, pagal kurias nustatomas važtos mokesčių dydis;

infrastruktūros valdytojas – asmuo, teikiantis vežėjams infrastruktūros naudojimo paslaugas;

vežimo dalyvis – siuntėjas, vežėjas, gavėjas;

elektroninis dokumentas – juridinę galią turintis dokumentas, sukurtas elektroniniu būdu, kurį sudaro duomenys, numatyti atitinkamam dokumentui, sudaromam pagal šio Susitarimo nuostatas.

3 straipsnis

Susitarimo taikymas

§ 1. Šiuo Susitarimu nustatomos vieningos teisinės krovinio vežimo sutarties tiesioginiame tarptautiniame susisiekiame geležinkeliais ir tiesioginiame tarptautiniame susisiekiame geležinkeliais ir keltais normos.

§ 2. Tiesioginiai tarptautiniai krovinių vežimai geležinkeliais vykdomi tarp stočių, kuriose pagal šio Susitarimo Šalių nacionalinius teisės aktus vykdomos komercinės operacijos, o tiesioginiai tarptautiniai krovinių vežimai geležinkeliais ir keltais vykdomi vandens kelio ruože, kurį Šalys nurodė kaip skirtą tokiems vežimams.

§ 3. Jeigu Šalys tuo pačiu metu yra kitų tarptautinių susitarimų, nustatančių krovinių vežimo geležinkeliais sutarties teisinės normas, dalyvės, tai vežimai tarp šių Šalių geležinkelių stočių gali būti vykdomi vadovaujantis tokiais susitarimais.

4 straipsnis

Vežimo būdas

Jeigu krovinio pradinė ir galinė stotys išsidėsčiusios skirtingų vėžės pločių geležinkeliuose, tai vežimas, priklausomai nuo techninių galimybių, gali būti vykdomas tokiais būdais: perkraunant krovinį iš vieno pločio vėžės vagonų į kito pločio vėžės vagonus, perstatant vagonus ant kito pločio vėžės vežimėlių arba naudojant vėžės plotį keičiančius aširačius.

5 straipsnis
Nacionalinių teisės aktų taikymas

Tuo atveju, jeigu šiame Susitarime nėra atitinkamų nuostatų, taikomi Šalies, kurioje kompetentingas asmuo realizuoja savo teises, nacionaliniai teisės aktai.

6 straipsnis
Imperatyvi teisė

Bet kokia vežimo sutarties sąlyga, tiesiogiai arba netiesiogiai neatitinkanti šio Susitarimo sąlygų, negalioja ir neturi teisinės galios, išskyrus atvejus, aptartus šiame Susitarime. Tokių sąlygų negaliojimas nesukelia kitų vežimo sutarties sąlygų negaliojimo.

7 straipsnis
Ikisutartinis vežimų suderinimas

Ikisutartinis vežimų suderinimas atliekamas iki vežimo sutarties sudarymo tokia tvarka:

- tarp siuntėjo ir sutartinio vežėjo – pagal nacionalinius teisės aktus;
- tarp sutartinio ir paskesnių vežėjų – pagal jų suderintą tvarką.

8 straipsnis
Krovinių vežimo taisyklės

§ 1. Šio Susitarimo sąlygų taikymo tvarka, taip pat specialios atskirų rūšių krovinių vežimo sąlygos nustatomos Krovinių vežimo taisyklėse (šio Susitarimo 1 priedas).

Vežime dalyvaujančių siuntėjo, gavėjo ir vežėjų sudarytoje sutartyje gali būti nustatomos ypatingos krovinių vežimo sąlygos. Šios ypatingos sąlygos turi pirmenybę Krovinių vežimo taisyklėse numatytų sąlygų atžvilgiu.

§ 2. Krovinių vežimo taisyklėse išdėstyti detalūs standartiniai sprendimai ir procedūros, užtikrinantys vienodą šio Susitarimo straipsnių aiškinimą ir taikymą.

9 straipsnis

Pavojingųjų krovinių vežimas

§ 1. Pavojingųjų krovinių vežimas vykdomas vadovaujantis Pavojingųjų krovinių vežimo taisyklėmis (šio Susitarimo 2 priedas). Atitinkami šio Susitarimo straipsniai ir Krovinių vežimo taisyklės, nurodytos šio Susitarimo 8 straipsnyje „Krovinių vežimo taisyklės“, taikomi toje dalyje, kuri neaparta Pavojingųjų krovinių vežimo taisyklėse.

§ 2. Vežant pavojinguosius krovinius tiesioginiame tarptautiniame susisiekiame geležinkeliais ir keltais taip pat turi būti vadovujamasi reikalavimais, numatytais Tarptautiniame jūra gabenamų pavojingų krovinių kodekse (IMDG kodeksas).

10 straipsnis

Krovinių išdėstymas ir tvirtinimas

§ 1. Krovinių išdėstymas ir tvirtinimas 1 520 mm pločio vėžės vagonuose atliekamas vadovaujantis Krovinių išdėstymo ir tvirtinimo techninėmis sąlygomis (šio Susitarimo 3 priedas), jeigu vežėjai nesusitarė dėl kitų sąlygų.

§ 2. Krovinių išdėstymas ir tvirtinimas 1 435 mm ir 1 000 mm pločio vėžės dengtuosiuose vagonuose atliekamas vadovaujantis nacionaliniais teisės aktais, galiojančiais pakrovimo vietoje, jeigu vežėjai nesusitarė dėl kitų sąlygų, o atviruose riedmenyse – vadovaujantis sąlygomis dėl kurių susitarė vežėjai, vykdantys krovinių vežimą šios vėžės vagonuose.

11 straipsnis

Vagono, nepriklausančio vežėjui, vežimo kaip transporto priemonės taisyklės

§ 1. Šio Susitarimo sąlygų dėl vagono, nepriklausančio vežėjui, naudojimo kaip transporto priemonės taikymo tvarka nustatyta Vagono, nepriklausančio vežėjui, vežimo kaip transporto priemonės taisyklėse (šio Susitarimo 4 priedas), o Vagono, nepriklausančio vežėjui, vežimo kaip transporto priemonės taisyklėse neapartoje dalyje – Krovinių vežimo taisyklėse, nurodytose šio Susitarimo 8 straipsnyje „Krovinių vežimo taisyklės“.

§ 2. Vagono, nepriklausančio vežėjui, vežimo kaip transporto priemonės taisyklėse išdėstyti detalūs standartiniai sprendimai ir procedūros, užtikrinančios vienodą šio Susitarimo straipsnių aiškinimą ir taikymą.

12 straipsnis
Informacinis žinynas

§ 1. Informaciniame žinyne pateikiami duomenys apie geležinkelių infrastruktūrą ir vandens kelio ruožus, naudojamus vežant krovinius vadovaujantis šio Susitarimo sąlygomis, taip pat duomenys apie vežėjus, vykdančius tokius vežimus (šio Susitarimo 5 priedas).

Informaciniame žinyne pateikti duomenys yra viešai prieinami ir laikomi teisingais.

§ 2. Informacinio žinyno struktūros pakeitimai ir papildymai atliekami vadovaujantis šio Susitarimo pakeitimų ir papildymų tvarka.

§ 3. Informaciniame žinyne pateikti duomenys keičiami ir pildomi Šalių pareiškimu. Kiekviena iš Šalių pateikia OSJD Komitetui pareiškimą apie savo valstybės geležinkelių infrastruktūros, vandens kelio ruožų ir vežėjų, užregistruotų savo valstybės teritorijoje ir dalyvaujančių tarptautiniuose vežimuose, duomenų pakeitimus ir papildymus.

Duomenys, kurių pagrindu OSJD Komitetas atlieka Informacinio žinyno pakeitimus ir papildymus, pateikiami ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki jų įsigaliojimo.

OSJD Komitetas informaciją apie Informacinio žinyno duomenų pakeitimus ir papildymus patalpina OSJD interneto svetainėje per 3 dienas nuo jų gavimo, nurodydamas jų įsigaliojimo momentą.

13 straipsnis
Krovinių vežimas pagal važtaraštį CIM/SMGS

Krovinių vežimas gali būti vykdomas pagal važtaraštį CIM/SMGS. Važtaraščio pavyzdys, o taip pat jo pildymo bei naudojimo taisyklės pateiktos CIM/SMGS važtaraščio žinyne (šio Susitarimo 6 priedas). Krovinių vežimo taisyklės, nurodytos šio Susitarimo 8 straipsnyje „Krovinių vežimo taisyklės“, taikomos toje dalyje, kuri neaparta CIM/SMGS važtaraščio žinyne.

II SKYRIUS VEŽIMO SUTARTIS

14 straipsnis Vežimo sutartis

§ 1. Pagal vežimo sutartį vežėjas už užmokestį įsipareigoja nuvežti siuntėjo jam patikėtą krovinį į galinę stotį pagal siuntėjo ir sutartinio vežėjo suderintą maršrutą bei išduoti jį gavėjui.

§ 2. Vežėjas krovinio vežimą vykdo šio Susitarimo sąlygomis, jeigu:

- 1) vežėjas arba siuntėjas disponuoja transporto priemonėmis, kurios būtinos vežimo vykdymui;
- 2) siuntėjas vykdo šio Susitarimo sąlygas;
- 3) vežimo vykdymui netrukdo aplinkybės, kurių vežėjas negali išvengti ir kurių pašalinimas nuo jo nepriklauso;
- 4) vežimas suderintas vežėjų pagal krovinio vežimo maršrutą.

§ 3. Vežimo sutarties sudarymas patvirtinamas važtaraščiu.

§ 4. Važtaraštyje pateikti neteisingi arba netikslūs duomenys, taip pat vežėjo prarastas važtaraštis neturi įtakos nei vežimo sutarties egzistavimui, nei jos galiojimui.

§ 5. Kiekvienas paskesnis vežėjas, priimdamas vežimui krovinį kartu su važtaraščiu, tuo pačiu prisijungia prie vežimo sutarties ir prisiima su ja susijusius įsipareigojimus.

§ 6. Vagoną krovinio vežimui pateikia vežėjas arba siuntėjas.

Vežimui pateikiami vagonai, kuriuos leidžiama naudoti tarptautiniame susisiekiame.

§ 7. Vežimo dalyvių teisių ir pareigų realizavimas galimas naudojant popierinius arba elektroninius dokumentus.

Elektroniniai dokumentai naudojami, kai yra vežime dalyvaujančių vežėjų tarpusavio susitarimas.

15 straipsnis Važtaraštis

§ 1. Važtaraštyje turi būti nurodyti šie duomenys:

- 1) siuntėjo pavadinimas ir jo pašto adresas;
- 2) gavėjo pavadinimas ir jo pašto adresas;

- 3) sutartinio vežėjo pavadinimas;
- 4) pradinės stoties ir geležinkelio pavadinimai;
- 5) galinės stoties ir geležinkelio pavadinimai;
- 6) pasienio stočių pavadinimai;
- 7) krovinio pavadinimas ir jo kodas;
- 8) siuntos numeris;
- 9) pakuotės rūšis;
- 10) krovinio vienetų skaičius;
- 11) krovinio masė;
- 12) vagono (konteinerio) numeris, kas pateikė vagoną krovinio vežimui (siuntėjas ar vežėjas);
- 13) siuntėjo prie važtaraščio pridėtų lydinčių dokumentų sąrašas;
- 14) sumokėti važtos mokesčiai;
- 15) plombų skaičius ir jų ženklai;
- 16) krovinio masės nustatymo būdas;
- 17) vežimo sutarties sudarymo data.

§ 2. Važtaraštyje be šio straipsnio § 1 išvardintų duomenų, jeigu būtina, turi būti pateikti šie duomenys:

- 1) paskesnių vežėjų pavadinimai;
- 2) siuntėjo paraiškos dėl krovinio;
- 3) geležinkelio stotys prie uostų ir perdavimo vandens transportui uostai;
- 4) kiti duomenys, kurie numatyti Krovinių vežimo taisyklėse.

§ 3. Važtaraščių blankai spausdinami ir užpildomi viena iš OSJD kalbų (kinų, rusų), o būtent:

- vežant į/iš Azerbaidžano Respubliką, Afganistano Islamo Respubliką, Baltarusijos Respubliką, Bulgarijos Respubliką, Vengriją, Gruziją, Irano Islamo Respubliką, Kazachstano Respubliką, Kirgizijos Respubliką, Latvijos Respubliką, Lietuvos Respubliką, Moldovos Respubliką, Mongoliją, Lenkijos Respubliką, Rusijos Federaciją, Slovakijos Respubliką, Tadžikistano Respubliką, Turkmėnistaną, Uzbekistano Respubliką, Ukrainą, Estijos Respubliką arba tranzitu per jas – rusų kalba;

- vežant iš Vietnamo Socialistinės Respublikos, Kinijos Liaudies Respublikos ir Korėjos Liaudies-Demokratinės Respublikos – kinų kalba;

- vežant į Vietnamo Socialistinę Respubliką, Kinijos Liaudies Respubliką ir Korėjos Liaudies-Demokratinę Respubliką iš Rusijos Federacijos ir Kazachstano Respublikos arba tranzitu per jas – rusų kalba.

Važtaraščio blankai, o taip pat užpildytos visos arba atskiros važtaraščio skiltys gali būti išverstos į kitą kalbą.

Vežimo dalyvių susitarimu važtaraštis gali būti užpildomas bet kokia kita kalba.

§ 4. Važtaraštis gali būti įformintas kaip popierinis (popierinis važtaraštis) arba kaip elektroninis (elektroninis važtaraštis) dokumentas.

16 straipsnis

Atsakomybė už važtaraštyje pateiktus duomenis

§ 1. Siuntėjas užtikrina jo važtaraštyje pateiktų duomenų ir pareiškimų teisingumą. Jis yra atsakingas už visas pasekmes dėl neteisingo, netikslaus arba neišsamaus šių duomenų ir pareiškimų nurodymo, taip pat už jų įrašymą į netinkamą važtaraščio skiltį. Jeigu pagal šio Susitarimo nuostatas vežėjas į važtaraštį įrašo siuntėjo nurodymus, tai laikoma, kad jis veikia siuntėjo vardu, jeigu nebus įrodyta priešingai.

§ 2. Jeigu iki vežimo sutarties sudarymo vežėjas nustatys važtaraštyje neteisingus, netikslus ar neišsamius duomenis, tai siuntėjas privalo užpildyti naują važtaraštį, jeigu pagal Krovinių vežimo taisykles neleidžiama taisyti važtaraštyje pateiktų duomenų ir pareiškimų.

§ 3. Siuntėjas sumoka vežėjui netesybas, jeigu po vežimo sutarties sudarymo vežėjas nustato neteisingus, netikslus arba neišsamius siuntėjo važtaraštyje nurodytus duomenis ir pareiškimus, ir tuo pačiu nustato, kad:

- 1) į krovinio sudėtį buvo priimti daiktai, kuriuos draudžiama vežti per valstybinę sieną bent vienoje iš valstybių, kurios teritorijoje turi būti vykdomas vežimas;
- 2) pavojingasis krovinyas buvo priimtas vežti pažeidžiant jo vežimo sąlygas;
- 3) siuntėjui kraunant krovinį, buvo viršyta vagono krovos norma;
- 4) sumažintas važtos mokesčių dydis;
- 5) atsirado aplinkybės, keliančios pavojų eismo saugai.

Netesybos, numatytos šio paragrafo 1, 2, 4, 5 punktuose, išieškomos vadovaujantis 31 straipsnio „Važtos mokesčių ir netesybų mokėjimas“ nuostatomis penkis kartus didesnės už važtos mokesčių, mokamą vežėjui, nustačiusiam tokį pažeidimą.

Netesybos, numatytos šio paragrafo 3 punkte, išieškomos vadovaujantis 31 straipsnio „Važtos mokesčių ir netesybų mokėjimas“ nuostatomis penkis kartus didesnės už važtos mokesčių už krovinio kiekio pertekliaus vežimą mokamą vežėjui, nustačiusiam šį perteklių.

Vežėjas turi teisę išsireikalauti šiame paragrafe numatytas netesybas nepriklausomai nuo galimų nuostolių ir kitų netesybų atlyginimo, siuntėjo arba gavėjo sumokamo pagal šio Susitarimo sąlygas.

17 straipsnis

Krovinio vertės paskelbimas

- § 1. Vežėjui ir siuntėjui susitarus krovinyms gali būti vežamas skelbiant krovinio vertę.
§ 2. Vežėjas turi teisę pareikalauti papildomo mokesčio už krovinio vertės paskelbimą.

18 straipsnis

Tara, įpakavimas ir žymėjimas

§ 1. Kroviniai, kuriems reikalinga tara arba įpakavimas, apsauganti juos nuo praradimo, sužalojimo, sugadinimo ir kokybės sumažinimo vežimo metu, saugant transporto priemones ir kitus krovinius nuo sužalojimo, užteršimo, taip pat siekiant išvengti žalos atsiradimo žmonių sveikatai, gyvūnams, aplinkai ir geležinkelių infrastruktūrai, vežimui turi būti pateikti taroje arba įpakavime, kuri užtikrintų šiuos reikalavimus.

§ 2. Siuntėjas privalo užtikrinti žymėjimų, lipdukų arba etikečių, uždėtų ant krovinio vienetų arba prie jų pritvirtintų, teisingumą bei lipdukų, jo uždėtų ant vagonų, ITV ir ATP, teisingumą.

§ 3. Jeigu iš išorės apžiūrint vežimui pateikto krovinio tarą (įpakavimą) bus pastebėti trūkumai, keliantys abejonių dėl krovinio bei transporto priemonių negalėjimo perkrauti, praradimo, trūkumo, sužalojimo (sugadinimo), vežėjas atsisako priimti krovinį vežimui arba priima jį vežti pagal ypatingas sutartines sąlygas.

Jeigu krovinio taros arba įpakavimo būklė neleidžia jo toliau vežti, tai su kroviniu elgiamasi pagal 28 straipsnio „Krovinio vežimo ir išdavimo kliūtys“ nuostatas.

§ 4. Siuntėjas yra atsakingas už pasekmes, atsiradusias dėl taros ar įpakavimo nebuvimo arba nepatenkinamos jų būklės, taip pat už pasekmes, atsiradusias dėl žymėjimo, lipdukų arba etikečių nebuvimo ar jų neteisingumo, įskaitant ir tai, kad jis privalo atlyginti vežėjui dėl to atsiradusius nuostolius.

19 straipsnis

Krovinio pakrovimas ir jo masės nustatymas

§ 1. Krovinio pakrovimas turi būti vykdomas į techniškai tvarkingus, šiam kroviniui vežti tinkamus ir išvalytus vagonus.

§ 2. Valstybės, kurioje yra pradinė stotis, nacionaliniuose teisės aktuose nustatoma, kas turi vykdyti krovinio pakrovimą į vagoną – vežėjas arba siuntėjas.

Krovinį į ITV ir ATP pakrauna siuntėjas.

§ 3. Asmuo, vykdamas pakrovimą, yra atsakingas už vagonų tinkamumo vežti konkretų krovinį nustatymą, krovinio išdėstymo ir tvirtinimo vagonuose, ITV ir ATP techninių reikalavimų laikymąsi, taip pat už netinkamo pakrovimo pasekmes.

§ 4. Jeigu važtaraštyje nėra duomenų apie tai, kas pakrovė krovinį, tai laikoma, kad jį pakrovė siuntėjas.

§ 5. Krovinio masė nustatoma pagal Krovinių vežimo taisykles.

20 straipsnis

Plombavimas

§ 1. Plombavimui turi būti naudojamos plombos, kurių neįmanoma nuimti jų nepažeidus. Plombos turi būti uždėtos tokiu būdu, kad būtų eliminuojama galimybė pasiekti krovinį jų nepažeidus.

§ 2. Reikalavimai plomboms ir ženklams ant jų nustatyti Krovinių vežimo taisyklėse.

§ 3. Valstybėse, kuriose netaikomas šis Susitarimas, ant vagonų, ITV arba ATP uždėtos tvarkingos plombos prilyginamos plomboms, uždėtoms vadovaujantis šiuos Susitarimu.

21 straipsnis

Krovinio priėmimas vežti

Krovinį vežimui iš siuntėjo priima sutartinis vežėjas.

22 straipsnis

Administracinių formalumų atlikimas

§ 1. Siuntėjas prie važtaraščio prideda lydinčius dokumentus, būtinus atlikti muitinės ir kitus administracinius formalumus visame krovinio vežimo maršrute. Šie dokumentai turi būti susiję tik su tais kroviniais, kurie pažymėti nurodytame važtaraštyje.

Jeigu siuntėjas prie važtaraščio neprideda dokumento, būtino atlikti administracinius formalumus, o išsiunčia jį atitinkamai administracinės kontrolės institucijai, informaciją apie tai jis pateikia važtaraštyje.

§ 2. Vežėjas neprivalo tikrinti siuntėjo prie važtaraščio pridėtų lydinčių dokumentų teisingumo ir pakankamumo.

§ 3. Siuntėjas yra atsakingas vežėjui už pasekmes, atsirandančias dėl lydinčių dokumentų nebuvimo, jų nepakankamumo arba neteisingumo.

§ 4. Siuntėjo prie važtaraščio pridėti lydintys dokumentai turi būti jo nurodomi važtaraštyje.

Jeigu siuntėjas neįvykdė šio paragrafo nuostatų, sutartinis vežėjas turi atsisakyti priimti vežti krovinį.

§ 5. Jeigu krovinio vežimas arba išdavimas užtrunka dėl to, kad siuntėjas nepateikė būtinų lydinčių dokumentų arba jo pateikti ir važtaraštyje nurodyti dokumentai yra nepakankami arba neteisingi, vežėjui, vadovaujantis šio Susitarimo 31 straipsnyje „Važtos mokesčių ir netesybų mokėjimas“ numatyta tvarka, apmokami dėl to atsiradę papildomi važtos mokesčiai ir išlaidos, o taip pat netesybos, numatytos nacionaliniuose teisės aktuose.

§ 6. Vagono, ITV arba ATP atidarymą dėl pasienio, muitinės, sanitarinės, veterinarinės, fitosanitarinės ir kitokio pobūdžio kontrolės vežėjas įformina atidarymo aktu.

§ 7. Muitinės arba vežėjo po pasienio, muitinės, sanitarinės, veterinarinės, fitosanitarinės ir kitokio pobūdžio kontrolės uždėtos tvarkingos plombos prilyginamos originaliai uždėtoms plomboms.

23 straipsnis

Krovinio patikrinimas

§ 1. Vežėjas turi teisę patikrinti, ar siuntėjas laikosi vežimo sąlygų ir ar siunta atitinka duomenis, siuntėjo nurodytus važtaraštyje. Patikrinimas atliekamas pagal tvarką, kurią nustato nacionaliniai teisės aktai.

§ 2. Jeigu siuntėjas nesilaiko vežimo sąlygų arba siunta neatitinka siuntėjo važtaraštyje nurodytų duomenų, tai pagal šio Susitarimo 31 straipsnyje „Važtos mokesčių ir netesybų mokėjimas“ bei 32 straipsnyje „Papildomos išlaidos, susijusios su krovinio vežimu“ numatytą tvarką vežėjui turi būti atlyginti visi su patikrinimu susiję ir dokumentais pagrįsti nuostoliai.

24 straipsnis

Krovinio pristatymo terminas

§ 1. Jeigu siuntėjas ir vežėjas nesutarė kitaip, pristatymo terminas nustatomas visam krovinio vežimo maršrutui ir negali viršyti termino, apskaičiuoto pagal šiame straipsnyje nustatytas normas.

§ 2. Krovinio pristatymo terminas nustatomas vadovaujantis šiomis normomis:

- konteineriams – 1 para kiekvieniems pradėtiems 150 km;
- kitoms siuntoms - 1 para kiekvieniems pradėtiems 200 km.

Krovinių, kuriems dėl jų techninių savybių turi būti ribojamas greitis, negabaritinių krovinių ir krovinių, vežamų specialiuose traukiniuose su atskiru lokomotyvu, pristatymo terminus nustato vežėjas.

Krovinių, vežamų tiesioginiame tarptautiniame susisiekiame geležinkeliais ir keltais pristatymo terminą vandens kelio ruože nustato vežėjas, šiame kelio ruože vežantis krovinį.

§ 3. Krovinio pristatymo terminas pratęsiamas 1 para operacijoms, susijusioms su krovinio išsiuntimu.

Krovinio pristatymo terminas pratęsiamas 2 paroms:

- kiekvienam krovinio perkrovimui į kito pločio vėžės vagonus;
- kiekvienam vagono, krovinio ant savų ašių perstatymui ant kito pločio vėžės vežimėlių;
- vežant krovinį tiesioginiame tarptautiniame susisiekiame geležinkeliais ir keltais.

§ 4. Krovinio pristatymo terminas pratęsiamas visam užlaikymo laikui visame krovinio vežimo maršrute, jeigu tai įvyko dėl priežasčių, nepriklausančių nuo vežėjo.

§ 5. Krovinio pristatymo terminas prasideda nuo kitos dienos, einančios po vežimo sutarties sudarymo, 0.00 valandų ir baigiasi pranešimo apie krovinio pristatymą perdavimo gavėjui metu, be to, nepilna para skaičiuojama kaip pilna.

§ 6. Krovinio išskaidymo jo vežimo maršrute atveju pristatymo terminas apskaičiuojamas pagal tą krovinio dalį, kuri atvyko pagal važtaraštį.

§ 7. Pristatymo terminas laikomas įvykdytu, jeigu krovinyš atvyko į galinę stotį iki pristatymo termino pabaigos ir vežėjas praneša gavėjui apie krovinio pristatymą bei galimybę perduoti krovinį gavėjo žinion. Gavėjo informavimo tvarka nustatoma nacionaliniais teisės aktais, galiojančiais krovinio išdavimo vietoje.

25 straipsnis

Vežimo sutarties pakeitimas

§ 1. Teisę teikti vežėjui nurodymus, susijusius su kroviniu ir tokiu būdu keisti vežimo sutartį turi siuntėjas ir gavėjas. Siuntėjas kreipiasi į sutartinį vežėją, o gavėjas – į vežėją, išduodantį krovinį.

§ 2. Siuntėjas gali atlikti šiuos vežimo sutarties pakeitimus:

- 1) pakeisti krovinio galinę stotį;
- 2) pakeisti krovinio gavėją.

§ 3. Gavėjas gali atlikti šiuos vežimo sutarties pakeitimus tik valstybės, kurioje yra galinė stotis, ribose:

- 1) pakeisti krovinio galinę stotį;
- 2) pakeisti krovinio gavėją.

Gavėjas gali atlikti šiuos vežimo sutarties pakeitimus pagal šio Susitarimo sąlygas tik kol krovinyš yra įvažiavimo į valstybės, kurioje yra galinė stotis, pasienio stotyje.

Jeigu krovinyš jau pravažiavo įvažiavimo į valstybės, kurioje yra galinė stotis, pasienio stotį, gavėjas gali pakeisti vežimo sutartį vadovaudamasis valstybėje, kurioje yra galinė stotis, galiojančiais nacionaliniais teisės aktais.

§ 4. Neleidžiamas vežimo sutarties pakeitimas, dėl kurio siunta būtų išskaidyta.

§ 5. Siuntėjo teisė keisti vežimo sutartį pasibaigia nuo važtaraščio išdavimo gavėjui momento arba krovinio įvažiavimo į valstybės, kurioje yra galinė stotis, pasienio stotį, jeigu vežėjas jau turi gavėjo raštišką pareiškimą dėl vežimo sutarties pakeitimo.

§ 6. Nuo to momento, kai gavėjas pakeičia vežimo sutartį, jam atitenka siuntėjo pareigos pagal šią vežimo sutartį.

§ 7. Siuntėjas neatsako už pasekmes, atsiradusias dėl vežimo sutarties pakeitimo, padaryto gavėjo pareiškimu.

§ 8. Vežėjas turi teisę atsisakyti keisti vežimo sutartį arba sustabdyti tokio pakeitimo vykdymą tik tokiais atvejais, jeigu:

- 1) pareiškimo dėl vežimo sutarties pakeitimo gavimo momentu vežėjas to negali įvykdyti;
- 2) tai gali sutrikdyti geležinkelio eksploataciją;
- 3) pakeitus galinę stotį, krovinio vertė nepadengia visų numatomų krovinio vežimo iki naujos galinės stoties išlaidų, išskyrus atvejus, kai šių išlaidų suma yra apmokama nedelsiant arba jos apmokėjimas yra garantuojamas;
- 4) pakeitus galinę stotį, keičiasi važtaraštyje nurodyti vežėjai, o nauji vežėjai vežimo nesuderino.

§ 9. Vežėjas turi teisę pareikalauti sumokėti papildomus važtos mokesčius ir išlaidas, atsiradusias dėl jo atliekamo vežimo sutarties pakeitimo.

26 straipsnis

Krovinio išdavimas

§ 1. Kroviniui atvykus į galinę stotį, vežėjas privalo išduoti gavėjui važtaraštį ir krovinį, o gavėjas privalo priimti krovinį ir važtaraštį.

§ 2. Gavėjas gali atsisakyti priimti krovinį tik tais atvejais, kai krovinio kokybė dėl vežėjo kaltės pasikeitė tiek, kad eliminuojama galimybė jį dalinai arba visiškai naudoti pagal pirminę paskirtį.

§ 3. Važtaraštis ir krovinyš išduodami tada, kai gavėjas sumoka vežėjui visus priklausančius važtos mokesčius, jeigu jie nesusitarė kitaip. Gavėjas privalo sumokėti važtos mokesčius už visą krovinį, nurodytą važtaraštyje, net jeigu dalies važtaraštyje nurodyto krovinio nėra.

§ 4. Tais atvejais, kai gavėjas iškrauna krovinį, vežėjas privalo dalyvauti tikrinant krovinio vienetų skaičių, būklę ir svorį, jeigu:

- 1) krovinyš atvyko į galinę stotį su požymiais, liudijančiais apie galimą patekimą prie krovinio, esančio vagone, ITV arba ATP, su nepažeistomis siuntėjo plombomis, kurių ženklai atitinka nurodytus važtaraštyje;
- 2) krovinyš atvyko į galinę stotį vagone, ITV arba ATP su prarastomis, pažeistomis plombomis, arba su plombomis, kurių ženklai neatitinka nurodytų važtaraštyje; be to, vežėjas turi teisę atsisakyti dalyvauti krovinio patikrinime, jeigu išliko bent viena nepažeista siuntėjo plomba, kurios ženklai atitinka nurodytus važtaraštyje ir kuri eliminuoja patekimą prie krovinio;

- 3) kroviny, kuris buvo vežamas atviruose riedmenyse, turi trūkumo, sužalojimo (sugadinimo) požymius, kuriuos galima nustatyti atlikus išorinę apžiūrą;
  - 4) gedusis kroviny pristatytas nesilaikant pristatymo terminų;
  - 5) vežėjas nesilaikė vežimo temperatūros režimo jo aptarnaujamuose refrižeratoriuose vagonuose;
  - 6) krovinių pakrovė vežėjas.
- § 5. Gavėjas po krovinio iškrovimo privalo grąžinti vežėjui išvalytą vagoną, konteinerį.

27 straipsnis

Krovinio praradimo prielaidos

§ 1. Jeigu per 10 dienų nuo krovinio pristatymo termino pabaigos kroviny nebus išduotas gavėjui, siuntėjas arba gavėjas turi teisę pateikti atitinkamai sutartiniam vežėjui arba krovinių išduodančiam vežėjui pareiškimą dėl krovinio paieškos. Pareiškimas dėl krovinio paieškos nelaikomas pretenzijos dėl prarasto krovinio pateikimu.

§ 2. Laikoma, kad kroviny prarastas, jeigu per 30 dienų nuo krovinio pristatymo termino pabaigos jis nebuvo išduotas gavėjui.

§ 3. Jeigu kroviny atvyko į galinę stotį praėjus 30 dienų po pristatymo termino pabaigos, vežėjas turi informuoti apie tai gavėją. Gavėjas privalo atsiimti krovinių, jeigu kroviny atvyko ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo pristatymo termino pabaigos, ir grąžinti vežėjui sumas, kurias jis sumokėjo jam kaip kompensaciją už krovinio praradimą, važtos mokesčių sugrąžinimą ir kitas išlaidas, susijusias su krovinio vežimu.

Jeigu kompensacija buvo sumokėta siuntėjui, siuntėjas privalo grąžinti vežėjui kompensacijos sumą.

Be to, paliekama teisė pateikti vežėjui pretenziją dėl netesybų už krovinio pristatymo termino viršijimą sumokėjimo, o taip pat dėl kompensacijos už masės trūkumą, krovinio sužalojimą (sugadinimą) arba jo kokybės sumažinimą.

28 straipsnis

Krovinio vežimo ir išdavimo kliūtys

§ 1. Jeigu kroviniui vežti atsiranda kliūčių, kurios nepriklauso nuo vežėjo, tai jis nusprendžia, ar užklausti siuntėjo nurodymų, ar vežti krovinį iki galinės stoties pakeičiant pirminį vežimo maršrutą.

§ 2. Jeigu vežėjas dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių negali įvykdyti krovinio vežimo, pakeičiant pirminį vežimo maršrutą, tęsti vežimo ar išduoti krovinį gavėjui, tai jis nedelsdamas užklausia siuntėjo nurodymų.

§ 3. Jeigu per aštuonias paras nuo užklauskos pateikimo siuntėjui, o dėl gedžiujų krovinių – per tris paras, dėl gyvūnų – per dvi paras, negaunama nurodymų arba gaunami neįvykdomi siuntėjo nurodymai, tai vežėjas turi teisę elgtis su kroviniu savo nuožiūra.

§ 4. Jeigu krovinio būklė reikalauja imtis neatidėliotinų priemonių, vežėjas turi teisę elgtis su kroviniu savo nuožiūra, nesilaikydamas šio straipsnio § 3 nustatytą terminų.

§ 5. Jeigu siuntėjas važtaraštyje davė nurodymus apie tai, kaip turi būti elgiamasi su kroviniu atsiradus krovinio vežimo ir išdavimo kliūtims, vežėjas su kroviniu elgiasi pagal šiuos siuntėjo nurodymus. Jeigu vežėjas nusprendžia, kad neįmanoma įvykdyti tų nurodymų, jis vadovaujasi nurodymais, aprašytais šio straipsnio §§ 1-3.

§ 6. Jeigu krovinio vežimo arba jo išdavimo kliūtys atsirado dėl priežasčių, nepriklausančių nuo vežėjo, vežėjui turi būti sumokėti papildomi važtos mokesčiai ir išlaidos, patirtos dėl kliūčių, taip pat netesybos, jeigu jos numatytos nacionaliniuose teisės aktuose.

29 straipsnis

Komercinis aktas

§ 1. Vežėjas surašo komercinį aktą, jeigu krovinio patikrinimo jo vežimo arba išdavimo metu konstatuoja, kad:

- 1) krovinio pavadinimas, masė arba vienetų skaičius neatitinka važtaraštyje nurodytų duomenų;
- 2) žymėjimas ant krovinio vienetų neatitinka važtaraštyje nurodytų duomenų apie krovinio vienetų, galinės stoties ir geležinkelio, gavėjo, krovinio vienetų skaičiaus ženklus (žymėjimus);
- 3) kroviny sužalotas (sugadintas);
- 4) nėra šio krovinio važtaraščio arba atskirų jo lapų, arba krovinio pagal šį važtaraštį (praradimas).

§ 2. Jeigu valstybės, kurioje yra krovinio galinė stotis, nacionaliniai teisės aktai leidžia surašyti komercinį aktą po krovinio išdavimo gavėjui, tai gavėjas turi teisę kreiptis į vežėją, išduodantį krovinį, dėl komercinio akto surašymo po krovinio išdavimo dėl priežasties, kurios krovinio išdavimo metu neįmanoma buvo nustatyti apžiūrint jį iš išorės. Kreiptis į vežėją, išduodantį krovinį, gavėjas turi nedelsiant po krovinio praradimo, trūkumo, sužalojimo (sugadinimo) pastebėjimo ir ne vėliau, kaip per tris paras nuo krovinio išdavimo.

30 straipsnis

Važtos mokesčių apskaičiavimas

§ 1. Važtos mokesčiai apskaičiuojami pagal tarifus, kuriuos taiko vežimus vykdančys vežėjai.

§ 2. Važtos mokesčius apskaičiuoja atskirai kiekvienas vežime dalyvaujantis vežėjas už vežimo atstumus ir tokia valiuta, kurie nustatomi pagal atitinkamam vežimui taikomus tarifus tarptautiniame susisiekime.

Važtos mokesčiai už vandens kelio ruožą apskaičiuojami pagal tokiam vežimui taikomus tarifus.

§ 3. Važtos mokesčiai apskaičiuojami pagal tarifus, galiojusius vežimo sutarties sudarymo dieną.

§ 4. Nustačius vagoną, pakrautą viršijus jo krovos normą arba viršijus leistiną statinę vagono aširačio apkrovą bėgiams, važtos mokesčiai už krovinio pertekliaus, nukrauto į atskirą vagoną, vežimą skaičiuojami kaip už atskirą siuntą pagal tarifus, galiojusius tokio atvejo nustatymo dieną.

§ 5. Nustačius neteisingus, netikslus arba nepilnus duomenis važtaraštyje, vežėjas, nustatęs tokius neatitikimus, ir paskesni vežėjai apskaičiuoja važtos mokesčius faktiškai vežamam kroviniui.

§ 6. Jeigu atsiradus krovinio vežimo kliūtims dėl priežasčių, nepriklausančių nuo vežėjo, buvo pakeistas krovinio vežimo maršrutas, važtos mokesčiai skaičiuojami už vežimą pakeistu maršrutu.

§ 7. Jeigu krovinio vežimo metu dėl nuo vežėjo nepriklausančių priežasčių siuntos perkrovimui iš vieno vagono prireiks dviejų ar daugiau tokio paties pločio vėžės vagonų, tai važtos mokesčiai už krovinį, pakrautą į kiekvieną iš vagonų, skaičiuojami kaip už atskiras siuntas.

§ 8. Jeigu siuntos perkrovimui iš vieno pločio vėžės vagono skirtingų vėžės pločių geležinkelių susijungimo stotyje prireiks dviejų ar daugiau kitokio pločio vėžės vagonų, vežėjas turi teisę apskaičiuoti važtos mokesčius už krovinį, pakrautą į kiekvieną iš vagonų, kaip už atskiras siuntas.

§ 9. Pakeitus vežimo sutartį, važtos mokesčiai apskaičiuojami atskirai už vežimo atstumą iki tos stoties, kurioje buvo pakeista vežimo sutartis, ir nuo tos stoties iki naujos galinės stoties.

31 straipsnis

Važtos mokesčių ir netesybų mokėjimas

§ 1. Jeigu vežimo dalyvių nesutarta kitaip, važtos mokesčius privalo mokėti:

1) siuntėjas – krovinio vežime dalyvaujantiems vežėjams už jų vykdomą krovinio vežimą, išskyrus vežėją, išduodantį krovinį;

2) gavėjas - vežėjui, išduodančiam krovinį, už jo vykdomą krovinio vežimą.

Netesybų atžvilgiu galioja tokia pati tvarka.

§ 2. Jeigu siuntėjas arba gavėjas savo pareigų, numatytų šio straipsnio § 1, vykdymą perleidžia tretiesiems asmenims, tai tas asmuo siuntėjo turi būti nurodytas važtaraštyje kaip mokėtojas ir turi turėti sutartį su atitinkamu vežėju.

§ 3. Jeigu gavėjas nepriėmė krovinio ir nepasinaudojo teisėmis, numatytomis 25 straipsnio „Vežimo sutarties pakeitimas“ § 3 bei 26 straipsnio „Krovinio išdavimas“ § 2, arba neatvyksta atsiimti krovinio, tai įpareigojimas sumokėti važtos mokesčius pagal šią vežimo sutartį tenka siuntėjui.

§ 4. Neteisingo važtos mokesčių apskaičiavimo atveju nepriemoką reikia sumokėti, o permoką reikia grąžinti.

§ 5. Važtos mokesčiai ir netesybos sumokamos vežėjui laikantis valstybės, kurioje vykdomas mokėjimas, nacionaliniuose teisės aktuose numatytos tvarkos.

§ 6. Vežėjas turi teisę pareikalauti sumokėti važtos mokesčius iki vežimo pradžios.

32 straipsnis

Papildomos išlaidos, susijusios su kroviniu vežimu

§ 1. Vežėjui turi būti atlygintos visos išlaidos, susijusios su kroviniu vežimu, nenumatytos taikomuose tarifuose ir atsiradusios dėl nuo vežėjo nepriklausančių priežasčių. Tokios išlaidos nustatomos pagal jų atsiradimo datą atskirai kiekvienai siuntai ir patvirtinamos atitinkamais dokumentais.

§ 2. Papildomos išlaidos atlyginamos 31 straipsnyje „Važtos mokesčių ir netesybų mokėjimas“ numatyta tvarka.

33 straipsnis

Išperkantieji mokesčiai ir paskolos

Išperkantieji mokesčiai ir paskolos negalimi.

34 straipsnis

Vežėjo teisė sulaikyti krovinį

§ 1. Vežėjas turi teisę sulaikyti jo žinioje esantį krovinį iki visų su vežimo sutartimi susijusių mokėjimų gavimo.

§ 2. Sulaikymo teisės realizavimas numatytas valstybės, kurioje vežėjas realizuoja savo sulaikymo teisę, nacionaliniuose teisės aktuose.

35 straipsnis

Vežėjų tarpusavio atsiskaitymai

§ 1. Vežėjas, kuris gavo arba turėjo gauti kitiems vežime dalyvaujantiems vežėjams priklausančius važtos mokesčius, numatytus vežimo sutartyje, privalo sumokėti juos nurodytiems vežėjams.

§ 2. Atsiskaitymai tarp vežėjų, atsirandantys taikant šį Susitarimą, atliekami pagal vežėjų sudaromą sutartį dėl atsiskaitymų tvarkos.

Vežėjų tarpusavio reikalavimai dėl sumokėtų sumų atlyginimo

§ 1. Vežėjas sumokėjęs pagal šį Susitarimą ir šio Susitarimo numatytais atvejais kompensaciją siuntėjui, gavėjui, turi teisę pateikti regresinį reikalavimą kitiems vežime dalyvavusiems vežėjams pagal žemiau nurodytas nuostatas:

1) jeigu žala padaryta dėl vieno vežėjo kaltės, tai jis yra laikomas vieninteliu už ją atsakingu;

2) jeigu žala padaryta dėl kelių vežime dalyvavusių vežėjų kaltės, tai kiekvienas iš jų atsakingas tik toje dalyje, kurioje jis padarė žalą;

3) jeigu negali būti įrodyta, kad žala atsirado dėl vieno ar kelių vežėjų kaltės, tai vežėjai susitaria dėl atsakomybės pasiskirstymo tvarkos. Jeigu vežėjai negali susitarti dėl atsakomybės paskirstymo tvarkos, jų atsakomybė paskirstoma proporcingai tarifiniams kilometrams, kuriais buvo vežama siunta, ją vežant kiekvieno vežėjo, išskyrus tuos vežėjus, kurie įrodys, kad žala padaryta ne dėl jų kaltės.

§ 2. Gražinant kompensacijų sumas už krovinio pristatymo termino viršijimą, jeigu krovinio pristatymo terminas buvo viršytas dėl kelių vežėjų kaltės, kompensacijos apskaičiavimo procentas nustatomas vadovaujantis 45 straipsnio „Kompensacijos už krovinio pristatymo termino viršijimą dydis“ § 2 atsižvelgiant į bendrą pristatymo termino viršijimą visame vežimo maršrute ir apskaičiuojama pagal važtos mokestį, kurį gavo kiekvienas vežėjas, viršijęs pristatymo terminą.

§ 3. Vežėjas, kuriam pateiktas regresinis reikalavimas atlyginti sumokėtą kompensaciją, neturi teisės ginčyti šio reikalavimo teikiančio vežėjo kompensacijos atlyginimo teisingumo, jeigu kompensacija buvo nustatyta teismo sprendimu ir jeigu vežėjas, kuriam pateiktas regresinis reikalavimas, buvo iš anksto informuotas apie bylos nagrinėjimą teisme.

§ 4. Reikalavimas sugrąžinti pagal pretenziją sumokėtą kompensaciją turi būti pateiktas per 75 dienas nuo faktinės pagal pretenziją priklausančios sumos sumokėjimo dienos.

Reikalavimas dėl kompensacijos, nustatytos teismo sprendimu, turi būti pateiktas per 75 dienas nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos.

37 straipsnis
Vežėjo atsakomybė

§ 1. Vežėjo atsakomybė siuntėjui arba gavėjui kyla išimtai iš vežimo sutarties, pagal šio Susitarimo nustatytą tvarką ir jame nustatytose ribose.

§ 2. Vežėjas atsako už krovinio praradimą, trūkumą ir sužalojimą (sugadinimą) nuo jo priėmimo vežti iki atidavimo.

Aplinkybės, sudarančios pagrindą kilti vežėjo atsakomybei už krovinio praradimą, trūkumą, sužalojimą (sugadinimą), tvirtinamos komerciniame akte.

§ 3. Vežėjas yra atsakingas už krovinio pristatymo termino viršijimą.

38 straipsnis
Asmenys, už kurių veiksmus atsakingos vežimo sutarties šalys

§ 1. Vežimo sutarties šalys atsako už savo darbuotojų ir kitų asmenų, kurių paslaugomis jos naudojasi vykdydamos vežimo sutartį, veiksmus, kai tie darbuotojai ar kiti asmenys vykdo savo įsipareigojimus.

§ 2. Geležinkelių infrastruktūros valdytojas laikomas asmeniu, kurio teikiamomis paslaugomis vežėjas naudojasi vykdydamas vežimo sutartį.

39 straipsnis
Vežėjo atsakomybės ribos

§ 1. Vežėjo atsakomybės riba negali viršyti kompensacijos, vežėjo mokamos už krovinio praradimą, dydžio.

§ 2. Vežėjas atleidžiamas nuo atsakomybės už priimto vežti krovinio praradimą, trūkumą, sužalojimą (sugadinimą), kai tai įvyko:

- 1) dėl aplinkybių, kurių vežėjas negalėjo išvengti ir kurių pašalinimas nuo jo nepriklausė;
- 2) dėl netinkamos krovinio, taros ir įpakavimo kokybės arba dėl ypatingų natūralių ir fizinių krovinio, taros ir įpakavimo savybių, kurios sukėlė jų sužalojimą (sugadinimą);
- 3) dėl siuntėjo arba gavėjo kaltės, arba dėl jų reikalavimų, dėl kurių negalima priskirti kaltės vežėjui;
- 4) dėl priežasčių, susijusių su krovinio pakrovimu ar iškrovimu, jeigu pakrovimą arba iškrovimą vykdė siuntėjas arba gavėjas;

- 5) dėl taros arba įpakavimo, būtinų krovinio vežimui, nebuvimo;
- 6) dėl to, kad siuntėjas perdavė vežimui daiktus, neteisingai, netiksliai arba nepilnai nurodydamas jų pavadinimus arba nesivadovaudamas šio Susitarimo sąlygomis;
- 7) dėl to, kad siuntėjas pakrovė krovinį į šio krovinio vežimui netinkamą vagoną arba konteinerį;
- 8) dėl to, kad siuntėjas netinkamai pasirinko gedžiojo krovinio vežimo būdą arba vagono (konteinerio) rūšį;
- 9) dėl to, kad siuntėjas, gavėjas neįvykdė arba netinkamai įvykdė muitinės arba kitus administracinius formalumus;
- 10) dėl nuo vežėjo nepriklausančių priešasčių valstybinių institucijų atlikto krovinio patikrinimo, sulaikymo, konfiskavimo.

§ 3. Vežėjas nėra atsakingas už priimto vežti krovinio praradimą, trūkumą, sužalojimą (sugadinimą), jeigu tai įvyko krovinį vežant ypatingomis sutartinėmis sąlygomis ir atleidimas nuo atsakomybės numatytas šiose ypatingose sutartinėse sąlygose.

§ 4. Vežėjas nėra atsakingas už trūkumą:

- 1) krovinio, vežamo taroje arba rišaluose, jeigu kroviny s buvo išduotas gavėjui visu vienetų skaičiumi, tvarkingoje taroje arba rišaluose ir be išorinių patekimo prie krovinio turinio požymių, kurie galėtų būti krovinio trūkumo priežastimi;
- 2) krovinio, vežamo be taros arba rišalų, jeigu kroviny s buvo išduotas gavėjui visu vienetų skaičiumi, ir be išorinių patekimo prie krovinio požymių, kurie galėtų būti krovinio trūkumo priežastimi;
- 3) krovinio, jeigu kroviny s, siuntėjo pakrautas į vagoną, ITV ar ATP, buvo išduotas gavėjui su tvarkingomis siuntėjo plombomis, o taip pat be išorinių prieigos prie krovinio požymių, kurie galėtų būti krovinio trūkumo priežastimi;
- 4) krovinio konteineriuose, siuntėjo pakrauto į vagoną (durimis į vidų), jeigu konteineriai šiame vagon e buvo vežami be perstatymo vežimo maršrute ir perduoti gavėjui be plombų patikros ir be išorinių prieigos prie krovinio požymių, kurie galėtų būti krovinio trūkumo priežastimi;
- 5) krovinio, priimto vežti atviruose riedmenyse, jeigu kroviny s atvyko tvarkingame vagon e be perkrovimo vežimo maršrute ir nėra požymių, kurie liudytų apie krovinio trūkumo atsiradimą vežimo metu;

6) nuimamų arba atsarginių dalių, esančių užplombuotuose ITV arba ATP, jeigu šie ITV arba ATP buvo išduoti gavėjui su tvarkingomis siuntėjo plombomis.

§ 5. Vežėjas nėra atsakingas už priimto vežti atviruose riedmenyse krovinio sužalojimą, jeigu kroviny s atvyko tvarkingame vagone be perkrovimo vežimo maršrute ir nėra požymių, kurie liudytų apie krovinio sužalojimą (sugadinimą) vežimo metu;

§ 6. Vežėjas atleidžiamas nuo atsakomybės už krovinio pristatymo termino viršijimą, jeigu tai įvyko dėl:

1) aplinkybių, kurių atsiradimo vežėjas negalėjo išvengti ir kurių pašalinimas nuo jo nepriklausė;

2) siuntėjo arba gavėjo kaltės, arba dėl jų reikalavimų, dėl kurių negalima priskirti kaltės vežėjui;

3) siuntėjo, gavėjo ar jų įgalioto asmens mutinės arba kitų administracinių formalumų neįvykdymo ar netinkamo įvykdymo.

§ 7. Vežėjas vykdydamas vežimus tiesioginiame tarptautiniame susisiekiame geležinkeliais ir keltais taip pat atleidžiamas nuo atsakomybės už priimto vežti krovinio praradimą, trūkumą, sužalojimą (sugadinimą) arba krovinio pristatymo termino viršijimą, jeigu krovinio praradimas, trūkumas, sužalojimas (sugadinimas) arba krovinio pristatymo termino viršijimas įvyko dėl:

1) gaisro, jeigu vežėjas įrodo, kad gaisras įvyko ne dėl jo kaltės, o taip pat ne dėl kitų asmenų, kurių paslaugomis jis naudojasi vykdydamas vežimo sutartį, kaltės, kai tie asmenys vykdo savo pareigas;

2) gyvybę gelbėjančių priemonių arba protingų turta gelbėjančių priemonių;

3) rizikos, pavojaus arba nelaimingų atsitikimų.

Be to, vežėjas gali nurodyti šias atleidimo nuo atsakomybės priežastis tik tuo atveju, jeigu jis įrodo, kad praradimas, trūkumas, sužalojimas (sugadinimas) arba krovinio pristatymo termino viršijimas įvyko vandens kelio ruože laikotarpiu nuo krovinio vagone pakrovimo į vandens transportą pradžios ir iki jo iškrovimo iš vandens transporto.

40 straipsnis

Vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimo keitimo prielaidos

Jeigu kroviny s vežamas iš valstybės, kurioje netaikomas šis Susitarimas, po važtaraščio performinimo dėl vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimo pakeitimo laikantis šio Susitarimo sąlygų nustatytas krovinio sužalojimas (sugadinimas) arba jo trūkumas, o vežėjas priėmė siuntą nepareikšdamas pastabų, daroma prielaida, kad krovinio sužalojimas (sugadinimas) ar trūkumas įvyko vykdam pastarąją vežimo sutartį, iki kol nebus įrodyta kitaip.

41 straipsnis
Įrodinėjimo pareiga

§ 1. Vežėjui tenka įrodinėjimo pareiga, kad krovinio praradimas, trūkumas, sužalojimas (sugadinimas) atsirado dėl aplinkybių, išdėstytų 39 straipsnio „Vežėjo atsakomybės ribos“ § 2 1 ir 4 punktuose.

§ 2. Jeigu bus nustatyta, kad krovinio praradimas, trūkumas ar sužalojimas (sugadinimas) galėjo atsirasti dėl aplinkybių, išdėstytų 39 straipsnio „Vežėjo atsakomybės ribos“ § 2 2, 3, 5 – 10 punktuose ir § 7 2, 3 punktuose, laikoma, kad žala atsirado dėl šių aplinkybių, kol siuntėjas ar gavėjas neįrodo kitaip.

§ 3. Vežėjui tenka įrodinėjimo pareiga, kad krovinio pristatymo termino viršijimas įvyko ne dėl vežėjo kaltės.

42 straipsnis
Kompensacijos dėl krovinio praradimo ar trūkumo dydis

§ 1. Tais atvejais, kai šis Susitarimas įpareigoja vežėją atlyginti siuntėjui arba gavėjui žalą dėl krovinio praradimo, trūkumo, atlyginamos žalos dydis nustatomas pagal krovinio vertę.

Praradus krovinį, esant krovinio trūkumui, jeigu krovinyje buvo vežamas skelbiant jo vertę, vežėjas atlygina siuntėjui arba gavėjui paskelbtos krovinio vertės dydį arba paskelbtos krovinio vertės dydžio dalį, atitinkančią prarastą krovinio dalį.

§ 2. Be atlyginimo, numatyto šio straipsnio § 1, turi būti grąžinami važtos mokesčiai, kitos siuntėjo (gavėjo) išlaidos, kurias vežėjas gavo už prarasto krovinio arba prarastos jo dalies vežimą, jeigu jie neiškaičiuoti į krovinio kainą.

§ 3. Apskaičiuodamas kompensacijos dydį, kai yra krovinio masės trūkumas, vežėjas turi teisę įskaičiuoti krovinio perteklių kaip trūkumo padengimą, jeigu išduodant vienodą pagal pavadinimą ir kokybę krovinį, atvykusį iš vieno siuntėjo vienam gavėjui, įskaitant jo perkrovimą vežimo maršrute, pagal vieną važtaraštį atsirado krovinio trūkumas, o pagal kitą – jo perteklius.

43 straipsnis

Atsakomybės apribojimas krovinio trūkumo atveju

§ 1. Krovinių, kurie dėl savo natūralių savybių vežimo metu praranda svorį, atžvilgiu, vežėjas, nepriklausomai nuo nuvažiuoto krovinio atstumo, yra atsakingas tik už tą trūkumo dalį, kuri viršija žemiau nurodytas normas, išreikštas procentais:

- 1) du procentai nuo skystų arba vežti pateiktų žalių (drėgnų) krovinių masės;
- 2) vienas procentas nuo sausų krovinių masės.

Krovinių, kurie vežami suversti, suberti ar supilti, jeigu jie vežimo maršrute perkraunami, atžvilgiu nurodytos normos padidinamos 0,3 % kiekvienam perkrovimui.

§ 2. Krovinių, kurių masė dėl jų natūralių savybių vežimo metu nesumažėja, atžvilgiu vežėjas nepriklausomai nuo nuvažiuoto krovinio atstumo yra atsakingas tik už tą trūkumo dalį, kuri viršija 0,2 % krovinio masės.

§ 3. Jeigu pagal vieną važtaraštį vežami keli krovinio vienetai, tai trūkumas skaičiuojamas kiekvienam vienetai, jeigu vieneto masė buvo atskirai nurodyta važtaraštyje arba gali būti nustatyta kitu būdu.

§ 4. Skaičiuojant kompensaciją už krovinio praradimą arba kelių krovinio vienetų trūkumą, normos, nustatytos šio straipsnio § 1 ir § 2, prarastam kroviniui ar vienetų trūkumui netaikomos.

44 straipsnis

Kompensacijos už sužalotą (sugadintą) krovinį dydis

§ 1. Tais atvejais, kai šis Susitarimas įpareigoja vežėją atlyginti siuntėjui ar gavėjui nuostolius už sužalotą (sugadintą) krovinį, atlyginamos žalos dydis turi atitikti sumažėjusios krovinio vertės dydį.

§ 2. Sužalojus (sugadinus) krovinį, vežamą paskelbiant jo vertę, vežėjas atlygina sumą, kurią sudaro paskelbtos vertės dalis, atitinkanti procentą, kuriuo krovinio vertė sumažėjo dėl sužalojimo (sugadinimo).

§ 3. Šio straipsnio § 1 ir § 2 numatyti kompensavimo dydžiai nustatomi vadovaujantis 42 straipsnio „Kompensacijos dėl krovinio praradimo ar trūkumo dydis“ § 1, atsižvelgiant į krovinio vertės sumažėjimo dydį, nustatytą pristatymo vietoje vadovaujantis nacionaliniais teisės aktais.

45 straipsnis

Kompensacijos už krovinio pristatymo termino viršijimą dydis

§ 1. Jeigu vežėjas nesilaikė krovinio pristatymo termino, apskaičiuoto vadovaujantis 24 straipsniu „Krovinio pristatymo terminas“, vežėjas sumoka kompensaciją už pristatymo termino viršijimą kaip netesybas.

§ 2. Netesybų už krovinio pristatymo termino viršijimą dydis nustatomas pagal važtos mokesčių, mokėtiną tam vežėjui, kuris praleido krovinio pristatymo terminą, ir pristatymo termino viršijimo dydį (trukmę), apskaičiuojamą kaip pristatymo termino viršijimo (paromis) ir bendro pristatymo termino santykis, o būtent:

6% važtos mokesčio, kai pristatymo terminas viršytas ne daugiau vienos dešimtosios bendro pristatymo termino;

18% važtos mokesčio, kai pristatymo terminas viršytas daugiau vienos dešimtosios, bet ne daugiau trijų dešimtųjų bendro pristatymo termino;

30% važtos mokesčio, kai pristatymo terminas viršytas daugiau trijų dešimtųjų bendro pristatymo termino.

§ 3. Tais atvejais, kai šis Susitarimas įpareigoja vežėją atlyginti žalą, atsiradusią dėl krovinio praradimo, netesybos už krovinio pristatymo termino viršijimą nemokamos.

Esant krovinio trūkumui netesybos už krovinio pristatymo termino viršijimą mokamos tokio dydžio, kuris nustatomas atsižvelgiant į pristatytą krovinio dalį.

Sužalojus (sugadinus) krovinį kompensacijos už pristatymo termino viršijimą atlyginimas nepanaikina kompensacijos atlyginimo, numatyto 44 straipsnyje „Kompensacijos už sužalotą (sugadintą) krovinį dydis“.

46 straipsnis

Pretenzijos

§ 1. Teisę reikšti vežėjui pretenziją turi siuntėjas ir gavėjas.

Teisę reikšti pretenzijas dėl važtos mokesčio permokos grąžinimo pagal šio Susitarimo 31 straipsnio „Važtos mokesčių ir netesybų mokėjimas“ § 4, turi taip pat asmuo, sumokėjęs šį važtos mokesčių pagal šio Susitarimo 31 straipsnio „Važtos mokesčių ir netesybų mokėjimas“ § 2.

Reikalavimo teisės perleidimas negalimas.

§ 2. Pretenzija teikiama su atitinkamu pagrindimu bei nurodant kompensacijos sumą. Pretenzija teikiama popieriniame variante, o vežimo dalyviams susitarus – elektroniniu būdu.

Pretenziją teikia:

- siuntėjas – sutartiniam vežėjui;
- gavėjas – vežėjui, išduodančiam krovinį.

§ 3. Pretenzija teikiama dėl kiekvienos siuntos atskirai, išskyrus:

1) pretenzijas dėl važtos mokesčio permokos grąžinimo. Tokia pretenzija gali būti teikiama dėl kelių siuntų;

2) atvejus, kai dėl kelių siuntų surašytas vienas komercinis aktas. Tokiais atvejais pretenzija teikiama dėl visų siuntų, nurodytų komerciniame akte.

§ 4. Pretenzija dėl vienos siuntos už sumą, lygią 23 Šveicarijos frankams ir mažiau, nėra tenkinama. Jeigu pretenzija teikiama didesnei sumai ir ji tenkinama dėl sumos, lygios 23 Šveicarijos frankams ir mažiau, tai ši kompensacijos suma pareiškėjui nėra išmokama.

§ 5. Pareiškėjas privalo pagrįsti pretenziją vadovaujantis Krovinių vežimo taisyklėmis.

§ 6. Jeigu pretenzija įforminta pažeidžiant šio straipsnio § 3 ir § 5 nurodymus, ji, nenagrinėjama, grąžinama pareiškėjui ne vėliau kaip per 15 dienų nuo tos dienos, kai vežėjas ją gavo, nurodant jos grąžinimo priežastis. Tokiais atvejais senaties termino sustabdymas, numatytas 48 straipsnio „Senaties terminai“ § 3, netaikomas. Jeigu vežėjas grąžina pareiškėjui pretenziją vėliau, nei suėjus 15 dienų terminui, tai senaties terminas sustabdomas nuo kitos to termino suėjimo dienos iki dienos, kai vežėjas išsiunčia šią pretenziją pareiškėjui. Tokios pretenzijos grąžinimas pareiškėjui nėra laikomas jos atmetimu ir nesuteikia pretenzijos pareiškėjui teisės kreiptis į teismą su ieškiniu.

§ 7. Vežėjas privalo išnagrinėti pretenziją per 180 dienų nuo jos gavimo dienos, pateikti pareiškėjui atsakymą ir visiškai arba iš dalies pripažindamas pretenziją sumokėti pareiškėjui priklausančią sumą.

§ 8. Vežėjas, visiškai arba iš dalies atmetęs pretenziją, praneša pareiškėjui pretenzijos atmetimo priežastis. Jeigu pretenzija buvo pateikta popieriniame variante, tai vežėjas taip pat grąžina dokumentus, pridėtus prie pretenzijos.

§ 9. Visais atvejais, kuriems taikomas šis Susitarimas, bet kokia pretenzija gali būti pareikšta vežėjui tik šio Susitarimo sąlygomis bei jo nuostatų ribose. Ši nuostata taikoma ir bet kokioms kitoms pretenzijoms darbuotojų ir kitų asmenų, už kuriuos pagal 38 straipsnio „Asmenys, už kurių veiksmus atsakingos vežimo sutarties šalys“ nuostatas atsakingas vežėjas, atžvilgiu.

47 straipsnis

Reikalavimai dėl vežimo sutarties. Teisingumas

§ 1. Ieškinys gali būti teikiamas tik po atitinkamos pretenzijos pateikimo ir tik tam vežėjui, kuriam buvo pateikta pretenzija. Teisė teikti ieškinį šio Susitarimo pagrindu priklauso tam asmeniui, kuris turi teisę teikti pretenziją vežėjui.

§ 2. Teisė teikti pretenziją ir ieškinį atsiranda:

- 1) dėl kompensacijos už krovinio trūkumą, sužalojimą (sugadinimą), o taip pat dėl pristatymo termino viršijimo – nuo krovinio išdavimo gavėjui dienos;
- 2) dėl kompensacijos už krovinio praradimą – praėjus 30 dienų nuo krovinio pristatymo termino pabaigos;
- 3) dėl važtos mokesčių permokos grąžinimo – nuo važtos mokesčių sumokėjimo dienos;
- 4) dėl kitų reikalavimų – nuo aplinkybių, tapusių pagrindu teikti pretenziją ir ieškinį, atsiradimo dienos.

§ 3. Ieškinys gali būti pateikiamas:

- 1) jeigu vežėjas per pretenzijos nagrinėjimui skirtą laiką nepateikė atsakymo į pretenziją;
- 2) jeigu per pretenzijos nagrinėjimui skirtą laiką vežėjas pranešė pareiškėjui apie visišką arba dalinį pretenzijos atmetimą.

§ 4. Ieškinys teikiamas teisingam teismui pagal atsakovo buvimo vietą.

48 straipsnis

Senaties terminai

§ 1. Šio Susitarimo pagrindu ieškiniai vežėjui teikiami:

- 1) dėl krovinio pristatymo termino viršijimo – per 2 mėnesius;
- 2) kitais pagrindais – per 9 mėnesius.

§ 2. Šio straipsnio § 1 nurodyti terminai skaičiuojami nuo teisės teikti ieškinį atsiradimo momento, nustatyto šio Susitarimo 47 straipsnio „Reikalavimai dėl vežimo sutarties. Teisingumas“ § 2. Senaties termino pradžios diena į terminą neįskaičiuojama.

§ 3. Pretenzijos, įformintos pagal šio Susitarimo 46 straipsnį „Pretenzijos“, pateikimas sustabdo senaties terminų, numatytų šio straipsnio § 1, eigą.

Senaties termino eiga tęsiasi nuo tos dienos, kai vežėjas praneša pareiškėjui apie visišką ar dalinį jo pretenzijos atmetimą arba nuo termino, nustatyto šio Susitarimo 46 straipsnio „Pretenzijos“ § 7, pabaigos momento, jeigu vežėjas nepateikė atsakymo į pretenziją.

Pakartotinis pretenzijos pateikimas tuo pačiu pagrindu nestabdo senaties terminų, numatytų šio straipsnio § 1, eigos.

§ 4. Senaties terminų praleidimas yra pagrindas atmesti reikalavimus.

III SKYRIUS VAGONO, NEPRIKLAUSANČIO VEŽĖJUI, NAUDOJIMAS KAIP TRANSPORTO PRIEMONĖS

49 straipsnis

Taikytina teisė

§ 1. Vežant vagoną kartu su šio skyriaus sąlygomis taikomos ir kitos šio Susitarimo sąlygos, neprieštaraujančios šiam skyriui.

§ 2. Vežėjo ir vagono valdytojo susitarimu gali būti nustatytos šio Susitarimo sąlygų neatitinkančios nuostatos, reguliuojančios vagono vežimo sutarties sąlygas. Šios nuostatos turi pirmenybę šio Susitarimo sąlygų atžvilgiu.

50 straipsnis

Vagono vežimas

§ 1. Važtaraštis patvirtina vagono vežimo sutarties sudarymą.

§ 2. Ant vagono, pateikto vežimui, turi būti uždėti ženklai ir užrašai, nustatyti taisyklėse, reguliuojančiose leidimą naudoti vagonus tarptautiniame susisiekiame.

§ 3. Neleidžiama paskelbti perduoto vežti vagono kaip transporto priemonės vertės.

§ 4. Siuntėjas ir gavėjas gali atlikti šiuos tuščio vagono vežimo sutarties pakeitimus:

- 1) pakeisti vagono galinę stotį;
- 2) pakeisti vagono gavėją.

§ 5. Vagono vežimo metu komercinis aktas surašomas tik tuo atveju, jeigu vežėjas konstatuoja šio Susitarimo 29 straipsnio „Komercinis aktas“ § 1 4 punkte nurodytą faktą.

§ 6. Vežėjui vadovaujantis 31 straipsnio „Važtos mokesčių ir netesybų mokėjimas“ ir 32 straipsnio „Papildomos išlaidos, susijusios su krovinio vežimu“ sąlygomis turi būti atlyginti visi papildomi važtos mokesčiai, susiję su vagono gedimu, ir kitos išlaidos, nustatytos jų atsiradimo datai kiekvienai siuntai atskirai ir pagrįstos atitinkamais dokumentais, jeigu vagono gedimas atsirado dėl aplinkybių, nepriklausančių nuo vežėjo.

§ 7. Pareiškimą dėl vagono paieškos gali teikti siuntėjas, gavėjas ir vagono valdytojas.

§ 8. Gavėjas su jam vežėjo pagal vežimo sutartį išduotu vagonu elgiasi vadovaudamasis vagono valdytojo nurodymais.

51 straipsnis

Atsakomybė už vagono praradimą arba sužalojimą

§ 1. Vežėjas atsako už vagono praradimą, sužalojimą nuo vagono priėmimo vežti iki atidavimo momento, jeigu neįrodo, kad tai įvyko ne dėl jo kaltės.

§ 2. Vežėjas neatsako už nuimamų vagono dalių praradimą, jeigu informacija apie tokių dalių buvimą nebuvo nurodyta ant abiejų išorinių šoninių vagono sienų.

§ 3. Vežėjo išmokama kompensacija vagono praradimo atveju yra ribojama vagono likutine verte, kuri nustatoma atsižvelgiant į jo nusidėvėjimą praradimo momentu.

§ 4. Vežėjo išmokama kompensacija vagono sužalojimo atveju yra ribojama išlaidomis, susijusiomis su vagono sutaisymu, kurių suma neturi viršyti sumos, priklausančios vagono praradimo atveju.

52 straipsnis
Atsakomybė už vagonu padarytą žalą

Vagono valdytojas atsako už vagonu padarytą žalą, išskyrus atvejus, atsiradusius dėl vežėjo kaltės.

53 straipsnis
Pretenzijos ir ieškiniai dėl kompensacijos už vagono praradimą ar sužalojimą

§ 1. Teisė teikti vežėjui pretenziją ir ieškinį dėl vagono praradimo arba sužalojimo priklauso vagono valdytojui.

§ 2. Pretenzija teikiama vežėjui, kurio žinioje buvo vagonas jo sužalojimo ar praradimo momentu.

§ 3. Pareiškėjas privalo pridėti prie pretenzijos pretenziją pagrindžiančius dokumentus.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

54 straipsnis
Tarnybinė Susitarimo instrukcija

Vežėjų tarpusavio santykius reguliuoja Tarnybinė Tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais susitarimo instrukcija (SMGS TI). SMGS TI netaikoma reguliuojant teisinius santykius tarp siuntėjo ir gavėjo iš vienos pusės, ir vežėjų – iš kitos.

55 straipsnis
Klausimų sprendimas

Klausimų sprendimas dėl šio Susitarimo ir SMGS TI tenka OSJD Komitetui, kuris savo veiklą vykdo vadovaujantis Geležinkelių bendradarbiavimo organizacijos nuostatais, Ministrų pasitarimų sesijų procedūrų taisyklėmis ir OSJD Komiteto reglamentu.

56 straipsnis

Susitarimo ir SMGS TI pakeitimas, papildymas ir paskelbimas

§ 1. Šis Susitarimas ir SMGS TI gali būti pakeisti arba papildyti bendru Šalių susitarimu derybų būdu atitinkamos Geležinkelių bendradarbiavimo organizacijos (OSJD) Komisijos pasitarimo metu arba apsikeičiant laiškais per OSJD Komitetą.

Priimti pakeitimai ir papildymai įsigalioja nuo kitų metų liepos 1 d., jeigu per 2 mėnesius nuo jų pateikimo visoms Šalims nei viena iš Šalių nepateiks prieštaravimų.

Atitinkamos Komisijos parengtus pakeitimus tvirtina OSJD Komitetas ir pateikia juos susipažinimui Ministrų pasitarimo sesijai.

§ 2. Šalys ne vėliau kaip prieš 2 mėnesius iki atitinkamos Komisijos pasitarimo sušaukimo pateikia OSJD Komitetui ir tuo pačiu visoms Šalims pasiūlymus dėl šio Susitarimo ir SMGS TI pakeitimų ir papildymų.

OSJD Komiteto pasiūlymai, pateikti šios Komisijos nagrinėjimui, turi būti išsiųsti Šalims ne vėliau kaip prieš 1 mėnesį iki šios Komisijos sušaukimo.

§ 3. Pakeitimų ir papildymų įsigaliojimo datą skelbia OSJD Komitetas.

§ 4. Pranešimą dėl šio Susitarimo ir SMGS TI pakeitimų ir papildymų OSJD Komitetas turi išsiųsti atsižvelgdamas į tai, kad jį visos Šalys gautų ne vėliau kaip prieš 45 paras iki pakeitimų ir papildymų įsigaliojimo dienos.

§ 5. Šis Susitarimas, SMGS TI, o taip pat šio Susitarimo ir SMGS TI pakeitimai ir papildymai skelbiami vadovaujantis Šalių nacionaliniais teisės aktais. Šio Susitarimo, SMGS TI, o taip pat jų pakeitimų ir papildymų paskelbime turi būti nurodyta įsigaliojimo data. Pakeitimai ir papildymai turi būti skelbiami ne vėliau kaip prieš 15 dienų iki jų įsigaliojimo dienos.

57 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis Susitarimas įsigalioja 1951 m. lapkričio 1 d.

58 straipsnis

Prisijungimas prie Susitarimo

Naujų Šalių prisijungimą prie šio Susitarimo, taip pat pasitraukimą iš šio Susitarimo reglamentuoja OSJD nuostatai ir OSJD Komiteto reglamentas.

59 straipsnis

Susitarimo tekstai

Šis Susitarimas sudarytas kinų ir rusų kalbomis. Esant tekstų neatitikimui, autentišku laikomas tekstas rusų kalba.

60 straipsnis

Susitarimo galiojimo terminas

Šis Susitarimas sudarytas neterminuotam laikui.

**TARPTAUTINIO KROVINIŲ VEŽIMO
GELEŽINKELIAIS SUSITARIMO
(SMGS)**

PRIEDAI

KROVINIŲ VEŽIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS

Krovinių priėmimas vežti

1. Bendrosios nuostatos

1.1. Siuntėjas pateikia krovinį vežti po to, kai bus įvykdytas ikisutartinis vežimo suderinimas.

1.2. Vagonai gali būti pakrauti iki jų krovos normos atsižvelgiant į leistiną statinę vagono aširačio apkrovą bėgiams. Leistina statinė vagono aširačio apkrova bėgiams vykdant vežimus geležinkeliais pateikta SMGS 5 priede „Informacinis žinynas“.

1.3. Po krovinio pakrovimo vežėjas arba siuntėjas, priklausomai nuo to, kas atlieka pakrovą, nuvalo kroviniu išpurvinto vagono kėbulo išorinę dalį, vagono detales ir užrašus ant vagono.

1.4. Pateikiant vežti krovinį, kurio išdėstymas ir tvirtinimas vykdomas naudojant daugkartinio naudojimo tvirtinimo priemones, siuntėjas pateikia vežėjui paskutinės periodinės apžiūros aktą, sudarytą vadovaujantis daugkartinio naudojimo tvirtinimo priemonės eksploatavimo žinynu (pasu).

1.5. Vežimo sutarties sudarymą patvirtina važtaraščio su uždėtu kalendoriniu antspaudu originalas ir jo pagrindu vežėjo išduotas važtaraščio dublikatas siuntėjui.

2. Siuntos

2.1. Krovinys pagal vieną važtaraštį (siunta) priimamas vežti iš vieno siuntėjo vienoje pradinėje stotyje vienam gavėjui į vieną galinę stotį.

2.2. Kaip viena siunta priimamas:

2.2.1. kroviny, pakrautas į vagoną (vagonų junginį), jeigu pateiktam vežti kroviniui reikalingas atskiras vagonas arba reikalinga sujungti du ar daugiau vagonų (vagonų junginys);

2.2.2. kroviny, pakrautas į ITV, ATP, arba tušti ITV, ATP;

2.2.3. kroviny ant savų ašių (geležinkelio riedmenys, geležinkeliu judantys kranai, geležinkeliu judančios kelių bei statybos mašinos ir pan.).

2.3. Siuntėjui ir vežėjui susitarus, pagal vieną važtaraštį gali būti iš vieno siuntėjo vienoje pradinėje stotyje vienam gavėjui į vieną galinę stotį priimamas vežti:

2.3.1. kroviny s vienu pavadinimu, vežamas dviejuose arba daugiau vagonuose (išskyrus vagonų junginius);

2.3.2. kroviny s ant savų ašių vienu pavadinimu, kurio skaičius yra didesnis vieno vieneto.

2.4. Pagal vieną važtaraštį gali būti įformintas vežimas:

2.4.1. keliuose konteineriuose esančio krovinyo arba tuščių konteinerių, vieno siuntėjo pakrautų į vieną vagoną ir vežamų iš vienos pradinės stoties į vieną galinę stotį vienam gavėjui be perkrovimo ir perstatymo vežimo maršrute;

2.4.2. keliuose konteineriuose esančio krovinyo arba tuščių konteinerių, nepriklausomai nuo reikalaujamo vagonų skaičiaus, vežamų iš vieno siuntėjo vienos pradinės stoties į vieną galinę stotį vienam gavėjui, jeigu tai siuntėjo ir vežėjo suderinta.

3. Žymėjimas

3.1. Kroviniai pažymimi vadovaujantis šių Taisyklių nustatytu žymėjimu, išskyrus žymėjimą, žymimą pagal standartus arba kitus norminius-techninius aktus.

3.2. Žymėjimas turi būti aiškiai matomas ir perskaitomas. Žymėjimo medžiaga turi būti atspari vandeniui ir patvari.

3.3. Vežant be perkrovimo atviruose riedmenyse, siuntėjas ant krovinyo uždeda apsauginį ženklinį tais atvejais, kai pakrautame vagonė neįmanoma vizualiai suskaičiuoti vienėtu skaičiaus ir įmanoma nepažeidus tvirtinimo išimti atskirus krovinyo vienetus.

Apsauginis ženklinimas uždėdamas tokiu būdu, kad išėmus nors vieną krovinyo vienėtą būtų matoma, jog apsauginis ženklinimas yra pažeistas.

4. Krovinyo vienėtu skaičius ir masė

4.1. Krovinyo vienėtu laikomas vienas krovinyo vienetas arba ryšuly s, paketas ir kt., suformuoti iš atskirų tarpusavyje sutvirtintų krovinyo vienėtu (sustambintas krovinyo vienetas).

4.2. Ant kiekvieno krovinyo vieneto, kurio masė nustatyta pagal trafaretą, siuntėjas nurodo jo numerį, bruto ir neto masė.

4.3. Krovinyo vienėtu skaičių ir masė vagonė nustato siuntėjas, jeigu kitaip nenumato nacionaliniai teisės aktai, galiojantys valstybėje, kurioje yra krovinyo pradinė stotis.

4.4. Siuntėjas važtaraštyje nurodo krovinyo vienėtu skaičių, išskyrus:

- krovinius, kurie vežami vagonuose suversti, suberti, supilti;
- krovinius taroje, įpakavime arba vienetinius krovinius, vežamus atviruose riedmenyse ar atviruose konteineriuose, jeigu bendras vienetų skaičius viršija 100.

4.5. Vežėjas turi teisę pareikalauti iš siuntėjo sujungti vienetinius arba smulkius krovinius į sustambintus krovinio vienetus, įskaitant suformuoti šiuos krovinius į paketus, jeigu krovinio dydžiai ir ypatybės tai leidžia.

4.6. Kroviniai taroje arba įpakavime, arba vienetiniai kroviniai, kurių masė nurodyta ant kiekvieno krovinio vieneto, o taip pat vienodos standartinės masės krovinio vienetai priimant vežti nesveriami.

4.7. Į vagoną, ITV arba ATP pakrauto krovinio bendra masė (bruto) nustatoma sveriant arba skaičiavimo būdu, priklausomai nuo krovinio rūšies ir techninių galimybių.

Krovinio masė skaičiavimo būdu nustatoma:

- pagal trafaretą, t. y. sumuojant krovinio masę (bruto), nurodytą kiekvieno krovinio vieneto žymėjime;
- pagal standartą, t. y. dauginant standartinę krovinio vieneto masę iš krovinio vienetų skaičiaus;
- pagal apmatavimą, t. y. dauginant pakrauto krovinio apimtį, apskaičiuotą išmatavus, iš jo tūrio masės;
- pagal pripilymo lygio išmatavimą (etilo spiritui – nepripylimo lygį) nustatant supilto krovinio tūrį pagal cisternų gamintojo parengtas kalibravimo lenteles, tuo pačiu nustatoma krovinio temperatūra ir produkto tankumas;
- naudojant skaitiklius arba kitas patikrintas matavimo priemones.

4.8. Jeigu krovinio vežimo metu naudojami vežimo įrenginiai, neįskaičiuoti į vagono, ITV arba ATP taros masę, jų svoris nustatomas ir važtaraštyje nurodomas atskirai.

4.9. Nustatant krovinio masę sveriant krovinį vagono svarstyklėmis, tai vagono taros mase laikoma ant vagono nurodyta masė.

Jeigu prieš pakrovimą patikrinama vagono taros masė, tai nustatant krovinio masę, vagono taros mase laikomas svoris, nustatytas sveriant.

5. Kroviniai, vežami atviruose riedmenyse

5.1. Krovinį vežti atviruose riedmenyse, o taip pat atviruose konteineriuose leidžiama su sąlyga, kad toks vežimo būdas numatytas nacionaliniuose teisės aktuose, galiojančiuose valstybėje, kurioje yra krovinio pradinė stotis.

5.2. Galimybę smulkios frakcijos krovinį vežti atviruose riedmenyse nustato siuntėjas.

Vežant smulkios frakcijos krovinį, siuntėjas turi imtis priemonių, kad būtų išvengta krovinio byrėjimo per vagono konstrukcinius tarpus, smulkių krovinio dalelių išpustymo judėjimo traukiniuose metu, o taip pat krovinio išbyrėjimo tuo atveju, jeigu jis buvo pakrautas aukščiau vagono bortų lygio („su kaupu“).

6. Krovinio perdavimas vežėjo žinion

6.1. Siuntėjo į dengtuosius vagonus ir konteinerius pakrautą krovinį vežėjas priima vežti, apžiūrėdamas iš išorės vagonų ir konteinerių būklę, patikrindamas liukų ir durų būklę, plombų buvimą ir tvarkingumą, tai pat ženklų, esančių ant plombų, atitikimą duomenims, nurodytiems važtaraštyje.

Vežėjas patikrina plombas ant konteinerių, kuriuos siuntėjas pakrovė į vagonus, jeigu konteinerių išdėstymas vagonė suteikia galimybę prie jų prieiti.

Vežėjas netikrina krovinio vienetų skaičiaus, krovinio masės ir būklės.

6.2. Siuntėjo į atvirus vagonus arba konteinerius pakrautą krovinį, vežamą važtaraštyje nurodant vienetų skaičių, vežėjas priima netikrindamas krovinio masės, apžiūrėdamas iš išorės tik matomų krovinio vienetų (jų dalių) būklę ir patikrindamas uždėto apsauginio ženklavimo atitikimą duomenims, nurodytiems važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“, o taip pat vienetų skaičių, jeigu juos galima vizualiai suskaičiuoti.

6.3. Siuntėjo į atvirus vagonus arba konteinerius pakrautą krovinį su daugiau kaip 100 vienetų skaičiumi vežėjas priima vežti netikrindamas krovinio masės, apžiūrėdamas iš išorės tik matomų krovinio vienetų (jų dalių) būklę ir patikrindamas uždėto apsauginio ženklavimo atitikimą duomenims, nurodytiems važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“.

6.4. Suverstus arba subertus krovinius, vežamus atviruose vagonuose, vežėjas priima vežti patikrindamas krovinio paviršiaus tolygumą bei krovinio išėmimų nebuvimą.

6.5. Krovinį, vežamą lydint siuntėjo palydovams, vežėjas priima vežti netikrindamas krovinio vienetų skaičiaus, krovinio masės, būklės ir plombų buvimo.

6.6. Vežėjas vykdo išorinę krovinio taros arba įpakavimo, prieinamų apžiūrai, apžiūrą, jeigu krovinio pakrovimą vykdo vežėjas arba krovinį į atvirus riedmenis pakrovė siuntėjas. Jeigu išorinės apžiūros metu nustatoma, kad kroviny, kuris privalo būti taroje arba įpakavime, pateikiamas vežti be taros arba įpakavimo, netvarkingoje taroje arba įpakavime, o taip pat taroje arba įpakavime, neatitinkančiame krovinio savybių arba neužtikrinančiame jo perkrovimo iš vagono į vagoną vežant su perkrovimu, vežėjas atsisako priimti tokį krovinį vežti iki tol, kol siuntėjas nepašalins nustatytų trūkumų.

6.7. Krovinio ir vagonų perdavimas iš siuntėjo žinios vežėjo žinion patvirtinamas atiduodančios ir priimančios šalies parašais dokumente, nustatytame nacionaliniais teisės aktais, galiojančiais valstybėje, kurioje yra krovinio pradinė stotis.

II SKYRIUS

Važtaraštis

7. Bendrosios nuostatos

7.1. Krovinio vežimas įforminamas vieningo pavyzdžio važtaraščiu, kurio forma pateikta šių Taisyklių 1 priede.

Siuntėjas sudaro važtaraštį ir pateikia jį sutartiniam vežėjui.

Siuntėjas ir vežėjas užpildo važtaraščio skiltis vadovaujantis šių Taisyklių nuostatomis.

7.2. Važtaraštis yra laikomas sudėtinu dokumentu, kurį sudaro šeši sunumeruoti lapai bei būtinas važtaraščio lapo „Lydraštis (papildomas egzempliorius)“ egzempliorių skaičius.

Lapo Nr.	Lapo pavadinimas	Lapo gavėjas	Lapo paskirtis
1	Važtaraščio originalas	Gavėjas	Lydi krovinį iki galinės stoties
2	Lydraštis	Vežėjas, išduodantis krovinį gavėjui	Lydi krovinį iki galinės stoties
3	Krovinio išdavimo lapas	Vežėjas, išduodantis krovinį gavėjui	Lydi krovinį iki galinės stoties
4	Važtaraščio dublikatas	Siuntėjas	Išduodamas siuntėjui po vežimo sutarties sudarymo
5	Krovinio priėmimo lapas	Vežėjas, sudaręs sutartį	Lieka sutartiniam vežėjui
6	Pranešimo apie krovinio atvežimą lapas	Gavėjas	Lydi krovinį iki galinės stoties
Be numerio	Lydraštis (papildomas egzempliorius)	Vežėjai	Skirtas vežėjams krovinio vežimo maršrute (išskyrus vežėją, išduodantį krovinį gavėjui)

Važtaraščio lapas „Lydraštis (papildomas egzempliorius)“ įforminamas egzempliorių skaičiumi, atitinkančiu vežime dalyvaujančių vežėjų skaičių (išskyrus vežėją, išduodantį krovinį gavėjui). Būtinumą įforminti važtaraščio lapą „Lydraštis (papildomas egzempliorius)“ sutartiniam vežėjui nustato jis pats.

7.3. Pradinėje stotyje duomenų, įrašytų į popierinį važtaraštį, taisymą vykdo siuntėjas ir vežėjas užbraukiant ir įrašant naujus duomenis. Be to, kiekvienas iš jų ištaiso tuos duomenis, kuriuos jis įrašė į važtaraštį. Siuntėjas gali ištaisyti ne daugiau vienos ar dviejų tarpusavyje susijusių skilčių, o skiltyje „Siuntėjo paraiškos“ įrašo žymą „Skiltyje ___ atlikti taisymai“. Vežėjas savo taisymus patvirtina antspaudu.

7.4. Vežėjas, įrašęs į važtaraštį šiose Taisyklėse numatytus duomenų pakeitimus ir papildymus, patvirtina juos antspaudu. Pirminiai duomenys popieriniame važtaraštyje užbraukiami, o taip pat duomenys, įrašyti į elektroninį važtaraštį, ištaisomi ir pakeičiami tokiu būdu, kad būtų galima perskaityti pirminius duomenis.

7.5. Nesant vietos atitinkamose važtaraščio skiltyse įrašyti duomenis, šie duomenys dėl kiekvienos skilties įrašomi papildomame lape, kuris pridedamas prie kiekvieno važtaraščio lapo ir kurio egzempliorių skaičius atitinka važtaraščio lapų skaičių. Papildomi lapai turi būti tokio pat dydžio kaip ir važtaraštis. Atitinkamose važtaraščio skiltyse pažymima: „Žiūrėti duomenis papildomame lape“.

Jeigu neužtenka A-E skyrių dėl važtos mokesčių apskaičiavimo, papildomas lapas sudaromas pagal važtaraščio 1 lapo kitos pusės formą, raidėmis pažymint paskesnius skyrius pradedant raide Ж.

Siuntėjas važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“, o vežėjas skiltyje „Vežėjo žymos“ nurodo papildomų lapų, pridedamų prie kiekvieno važtaraščio lapo, skaičių.

Vežant krovinį dviejuose arba daugiau vagonų pagal vieną važtaraštį, siuntėjas pagal šių Taisyklių 2 priede pateiktą formą sudaro Vagonų žiniaraštį.

Vežant kelis konteinerius įformintus pagal vieną važtaraštį, siuntėjas pagal šių Taisyklių 3 priede pateiktą formą sudaro Konteinerių žiniaraštį.

Vagonų žiniaraščio ir Konteinerių žiniaraščio skilčių numeravimas atitinka važtaraščio skilčių numeravimą.

Vagonų žiniaraščio arba Konteinerių žiniaraščio skilčių „Iš viso“ duomenys įrašomi į atitinkamas važtaraščio skiltis.

Po vieną Vagonų žiniaraščio arba Konteinerių žiniaraščio egzempliorių pridedama prie kiekvieno važtaraščio lapo, o važtaraščio skiltyje „Vagonas“ ir/arba skiltyje „Krovinio pavadinimas“ pažymima „Žiūrėti pridedamą žiniaraštį“.

Iš vieno pločio vėžės vagonų į kito pločio vėžės vagonus perkraunant krovinį, vežamą dviejuose arba daugiau vagonų pagal vieną važtaraštį, vežėjas sudaro naują Vagonų žiniaraštį, po vieną egzempliorių prideda prie kiekvieno važtaraščio lapo ir užbraukia duomenis pirminiame Vagonų žiniaraštyje, kuris taip pat vežamas su važtaraščiu.

Papildomo lapo, Vagonų žiniaraščio ir Konteinerių žiniaraščio viršutinėje dalyje nurodomas siuntos numeris, juos visus pasirašo siuntėjas arba vežėjas, priklausomai nuo to, kas juos sudarė.

Papildomi lapai, Vagonų žiniaraštis ir Konteinerių žiniaraštis yra laikomi neatskiriama važtaraščio dalimi.

7.6. Važtaraščio blankas, taip pat papildomi lapai, Vagonų žiniaraštis ir Konteinerių žiniaraštis yra A4 formato ir spausdinami juodos spalvos šriftu ant balto popieriaus.

Spausdinant važtaraščio blankus kaip apsaugos priemonę galima naudoti popierių su vandens ženklais, mikrošriftą, hologramas. Nurodytos apsaugos priemonės neturi apsunkinti važtaraščio užpildymo arba jo perskaitymo.

7.7. Duomenys, įvedami į važtaraštį, papildomus lapus, Vagonų žiniaraštį ir Konteinerių žiniaraštį, įrašomi arba spausdinami juoda spalva, arba uždedami kaip antspaudas. Uždedami antspaudai turi turėti aiškius įspaudus.

7.8. Lydintys dokumentai, siuntėjo pridėti prie važtaraščio, turi būti jo prisegti prie važtaraščio taip, kad vežimo maršrute jie negalėtų atsiskirti.

8. Važtaraščio pildymo paaiškinimai

Skilties numeris, kas pildo	Skilties pavadinimas ir jos turinys
Viršutinis kairysis kampas Vežėjas	„SMGS važtaraštis“ Nurodomas sutartinio vežėjo pavadinimas.
1 Siuntėjas	„Siuntėjas“ Nurodoma: - siuntėjo pavadinimas (vadovaujantis steigimo dokumentais), pavardė ir vardas (fiziniam asmeniui), pašto adresas; - siuntėjo kodas, kurį jam suteikė sutartinis vežėjas, tuo atveju, jeigu sutartinis vežėjas vykdo tokį kodavimą (nurodomas kodo laukelyje). Gali būti nurodomas telefono ir fakso numeris su kodais, elektroninio pašto adresas. Siuntėjas pasirašo vadovaujantis valstybės, kurioje yra pradinė stotis, nacionaliniais teisės aktais. Siuntėjo parašu patvirtinamas jo į važtaraštį įrašytų duomenų teisingumas.
2 Siuntėjas	„Pradinė stotis“ Nurodoma: - pradinės stoties pavadinimas ir sutrumpintas geležinkelio pavadinimas;

	<ul style="list-style-type: none"> - pradinės stoties kodas (nurodomas kodo laukelyje). <p>Vežant krovinį iš valstybės, kurioje netaikomas SMGS, nurodomas stoties, kurioje keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas, pavadinimas, kodas, sutrumpintas geležinkelio pavadinimas.</p>
<p>3 Siuntėjas</p>	<p>„Siuntėjo paraiškos“ Irašomi šie duomenys:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konkretus vežimo maršrutas, vežant aplinkiniu keliu; - nurodymai dėl to, kaip pasielgti su kroviniu atsiradus krovinio vežimo arba išdavimo kliūtims; - apsaugos priemonės ir temperatūros režimas vežant gedžiuosius krovinius; - siuntėjo suteiktų vagono, ITV ir ATP sugadinimų, konstatuotų teikiant krovinį ar vagoną vežti, aprašymas; - vežant ratinę ir vikšrinę techniką – žymos „Dūžtančių detalių vežimas be apsaugos“, „Mašinos Nr. ___ raktas“; - nurodant su vežėju suderinto krovinio (įskaitant tuščio vagono) vežimo būdą, jeigu vežimas vykdomas skirtingo vėžės pločio geležinkeliais – žymos: „Perkrovimas į kito pločio vėžės vagoną“, „Vagono perstatymas ant kito pločio vėžės vežimėlių (jeigu yra sutartis dėl perstatymo, nurodyti sutarties numerį ir sudarymo datą)“ arba „Vėžės plotį keičiančių aširačių naudojimas“; - siuntėjo paraiškos apie jo atliktus važtaraščio taisymus; - vežant šaliuosius krovinius nurodomas krovinio drėgmės procentas ir taikytos profilaktinės priemonės („Krovinyš pašaldytas“, „Perbarstytas kalkėmis, kiekis ___%“, „Apdorotas _____ alyva, kiekis ___%“, „Perdėtas medžio pjuvenų sluoksniais“ ir pan.); - galutinio gavėjo pavadinimas ir jo adresas pasikeitus vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimui (vežant krovinį į valstybę, kurioje netaikomas SMGS); - nurodymas apie važtaraščio lapo kryptį pasikeitus vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimui (vežant krovinį į valstybę, kurioje netaikomas SMGS); - palydovo įgaliojimų apimtis; - žyma apie prie važtaraščio pridėtų papildomų lapų skaičių;

	<ul style="list-style-type: none"> - įvežant/išvežant krovinį kitos rūšies transportu – žyma „Įvežtas _____ transportu (nurodoma transporto rūšis) iš _____ (nurodoma valstybė, kurioje yra pirminė paskirties stotis)“ arba žyma „Išvežimui _____ transportu (nurodoma transporto rūšis) į _____ (nurodoma valstybė, kurioje yra galutinė galinė stotis)“; - vežant krovinį skelbiant jo vertę – žyma „Paskelbta krovinio vertė ____ (suma žodžiais)“; - žyma apie gabaritinio krovinio, pakrauto į 1 520 mm pločio vėžės atvirus riedmenis (išskyrus transporterius), išdėstymo ir tvirtinimo sąlygų taikymą, : „ТУ __ dalies __punktas“, „HTY Nr. __“, „MTY Nr. __“ arba „Эскиз Nr. __“; - vežant krovinį siuntėjo pateiktame vagonė, perkraunant į kito pločio vėžės vagonus – žyma: „Po krovinio perkrovimo _____ (nurodomas perkrovimo stoties pavadinimas) stotyje tuščią vagoną išduoti _____ (nurodomas tuščio vagono gavėjo pavadinimas ir pašto adresas)“ arba „Po krovinio perkrovimo _____ (nurodomas perkrovimo stoties pavadinimas) stotyje tuščią vagoną nukreipti į stotį _____ (nurodomi galinės stoties, geležinkelio ir gavėjo pavadinimai) per pasienio stotis _____ (nurodomi jų pavadinimai), vežėjai _____ (jų pavadinimas)“ ir nurodomi važtos mokesčių mokėtojo kiekvienam vežime dalyvaujantiems vežėjams pavadinimas ir kodas. - vežant krovinį atviruose riedmenyse su uždėtu apsauginiu ženkliniu – nurodomi apsauginio ženklinimo duomenys, užtikrinantys jo vientisumo patikrinimą (uždėjimo būdas, išdėstymas, išorinis vaizdas ir t.t.).
<p style="text-align: center;">4 Siuntėjas</p>	<p style="text-align: center;">„Gavėjas“ Nurodoma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gavėjo pavadinimas (vadovaujantis steigimo dokumentais), pavardė ir vardas (fiziniams asmeniui), pašto adresas; - gavėjo kodas, kurį jam suteikė krovinį išduodantis vežėjas, tuo atveju, jeigu tas vežėjas vykdo tokį kodavimą (nurodomas kodo laukelyje). <p style="text-align: center;">Gali būti nurodomas telefono ir fakso numeris su kodais, elektroninio pašto adresas.</p> <p style="text-align: center;">Vežant krovinį į valstybę, kurioje netaikomas SMGS, nurodomas sutrumpintas vežėjo, performinančio vežimo sutartį stotyje, kurioje keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas, pavadinimas.</p>

<p>5 Siuntėjas</p>	<p>„Galinė stotis“ Nurodoma: - galinės stoties pavadinimas ir sutrumpintas geležinkelio pavadinimas; - galinės stoties kodas (nurodomas kodo laukelyje). Vežant krovinį į valstybę, kurioje netaikomas SMGS, nurodomas stoties, kurioje keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas, pavadinimas, kodas, sutrumpintas geležinkelio pavadinimas, taip pat pažymima „Vežimui į _____ (galinės stoties ir valstybės, kurioje yra galinė stotis, pavadinimas) stotį“.</p>
<p>6 Siuntėjas</p>	<p>„Pasienio stotys“ Nurodomi išvažiavimo iš valstybės, kurioje yra pradinė stotis, pasienio stočių pavadinimai ir jų kodai, sutrumpintas geležinkelio pavadinimas ir tranzitinių valstybių geležinkelių sutrumpinti pavadinimai pagal su sutartiniu vežėju suderintą krovinio vežimo maršrutą. Krovinį vežant naudojantis keltais nurodomi uostų ir perdavimo į/ iš keltų stočių pavadinimai. Jeigu krovinio vežimas iš vienos išvažiavimo iš valstybės pasienio stoties galimas į kelias įvažiavimo į kaimyninę valstybę pasienio stotis, tai taip pat nurodomas įvažiavimo į valstybę pasienio stoties, per kurią bus vežamas kroviny, pavadinimas.</p>
<p>7 - 12</p>	<p>Vežimo maršrute perkraunant krovinį, duomenys apie pirminį vagoną užbraukiami tokiu būdu, kad būtų galima juos perskaityti, ir po jais parašomi atitinkami duomenys apie kiekvieną vagoną, į kurį perkrautas kroviny.</p> <p>Siunčiant vienu metu su pagrindine krovinio dalimi krovinio masės perteklių, perkrautą į atskirą vagoną, įrašomi atitinkami šio vagono duomenys.</p> <p>Skiltys nepildomos vežant konteinerius, kurių pakrovimą į vagoną vykdo vežėjas, arba vežant konteinerius, siuntėjo pakrautus į vieną vežėjo pateiktą vagoną ir įformintus pagal skirtingus važtaraščius.</p> <p>Vežant konteinerius, pakrautus į vieną siuntėjo pateiktą vagoną ir įformintus pagal skirtingus važtaraščius vienam gavėjui, duomenys apie vagoną papildomai įrašomi į vieną iš šių važtaraščių.</p>
<p>7 Siuntėjas arba vežėjas, priklausomai nuo to, kas vykde pakrovimą</p>	<p>„Vagonas“ Nurodomas vagono numeris. Nurodomas vagono valdytojo pavadinimas ir sutrumpintas geležinkelio, kuriame priregistruotas vagonas, pavadinimas. Vežant krovinį refrižeratorinėje sekcijoje, papildomai įrašoma žyma „PC - _____ (nurodomas refrižeratorinės sekcijos numeris) (_____) (nurodomas sekcijoje esančių prekinių vagonų skaičius)“.</p>

	<p>Kai kroviny s vežamas vagonų junginyje, nurodomi visų vagonų numeriai ir įrašoma žyma „Junginys“.</p> <p>Vežant krovinį dviejuose arba daugiau vagonų pagal vieną važtaraštį, arba keliuose konteineriuose, pakrautuose į du ar daugiau siuntėjo pateiktų vagonų pagal vieną važtaraštį, įrašoma žyma „Žiūrėti pridedamą žiniaraštį“.</p> <p>Vežant krovinį ant savų ašių nurodomas mašinos (kiekvienos sekcijos) numeris, vagono arba bėginio mechanizmo numeris.</p>
8 Siuntėjas	<p>„Vagoną pateikė“</p> <p>Įrašoma žyma: „II“ – kai vagoną pateikė vežėjas; „O“ – kai vagoną pateikė siuntėjas.</p> <p>Gavėjo faktiškai pateiktas vagonas prilyginamas siuntėjo pateiktam vagonui.</p>
9 Siuntėjas arba vežėjas, priklausomai nuo to, kas vykde pakrovimą	<p>„Vagono krovumas“</p> <p>Užrašomas ant vagono nurodytas krovumas tonomis. Jeigu ant vagono nurodytos kelios krovumo reikšmės, užrašomas maksimalus krovumas tonomis.</p>
10 Siuntėjas arba vežėjas, priklausomai nuo to, kas vykde pakrovimą	<p>„Ašys“</p> <p>Nurodomas vagono ašių skaičius.</p> <p>Vežant krovinį ant savų ašių nurodomas mašinos (kiekvienos sekcijos), vagono arba bėginio mechanizmo ašių skaičius.</p>
11 Siuntėjas arba vežėjas, priklausomai nuo to, kas vykde pakrovimą	<p>„Taros masė“</p> <p>Užrašoma ant vagono nurodyta vagono taros masė.</p> <p>Nustatant tuščio vagono masę svėrimo būdu, ant vagono nurodyta masė užrašoma skaitiklyje, o masė, nustatyta pasvėrus vagoną, – vardiklyje.</p>
12 Siuntėjas arba vežėjas, priklausomai nuo to, kas vykde pakrovimą	<p>„Cisternos tipas“</p> <p>Vežant krovinį cisterniniame 1 520 mm pločio vėžės vagonė, nurodomas cisternos kalibravimo tipas, užrašytas ant cisternos po vagono numeriu.</p>
13 Vežėjas	<p>„Krovinio masė“ (perkrovus)</p> <p>Nurodoma į kiekvieną vagoną perkrauto krovinio masė.</p>

	Nurodoma krovinio pertekliaus masė, nukrauta į atskirą vagoną, išsiunčiant jį kartu su pagrindine krovinio dalimi.
14 Vežėjas	„Vienetų skaičius“ (perkrovus) Nurodomas krovinio, perkrauto į kiekvieną vagoną, vienetų skaičius.
15 Siuntėjas	„Krovinio pavadinimas“ Užrašomas kiekvieno krovinio pavadinimas ir 8-ženklis kodas vadovaujantis bendrąja krovinių nomenklatūra. Nurodomi ant krovinio uždėti ženklai, žymenys ir numeriai. Vežant pavojingąjį krovinį taip pat nurodomi krovinio pavadinimas ir informacija vadovaujantis SMGS 2 priedu „Pavojingųjų krovinių vežimo taisyklės“. Vežant gedųjį krovinį įrašoma žyma: „Gedusis“, o vežant krovinius dengtuose vagonuose su ventiliavimu – taip pat žyma „Su ventiliavimu“. Vežant krovinį ypatingomis sąlygomis vadovaujantis SMGS 8 straipsniu įrašoma žyma „Vežimas ypatingomis sąlygomis suderintas _____ (nurodomas sutrumpintas kiekvieno vežėjo, suderinusio ypatingas sąlygas, pavadinimas, suderinimo dokumentų numeriai ir datos)“. Vežant šalųjį krovinį įrašoma žyma „Šalusis“. Vežant gyvūnus įrašomos žymos „Gyvūnai“ ir „Neleisti nuo kalnelio“. Vežant degiuosius krovinius įrašomos žymos „Degusis“ ir „Priedanga 3/0-0-1-0“. Vežant palydovų lydimą krovinį: - įrašoma žyma „Lydimas siuntėjo palydovų“. Jeigu palydovai yra atskirame vagonė arba lydi kelis vagonus su kroviniu, papildomai įrašoma žyma „Palydovai yra vagonė Nr. _____“; - įrašomi palydovų vardai ir pavardės, taip pat jų dokumentų, būtinų valstybinės sienos kirtimui, numeriai. Jeigu palydovai lydi kelis vagonus su kroviniu arba yra atskirame vagonė, šie duomenys įrašomi važtaraštyje to vagono, kuriame yra palydovai; - tuo atveju, jeigu vežimo maršrute palydovai pakeičiami, įrašoma žyma „Palydovų keitimas _____(stoties ir geležinkelio, kuriuose bus keičiami palydovai, pavadinimas); - jeigu vagonė, kuriame yra palydovai, įrengiamas šildymo (krosnele) įrenginys, pažymima „Su krosniniu šildymu“.

Vežant krovinių **naudojant vežimo įrenginius** prie to krovinio, kuriam jie panaudojami, pavadinimo nurodomas šių vežimo įrenginių pavadinimas.

Punktyrine linija apibrauktame laukelyje

Vežant ITV, ATP įrašomi šie duomenys:

- vežant autotraukinį, automobilį, priekabą, puspriekabę arba nuimamą automobilio kėbulą nurodomas konkretus ITV, ATP pavadinimas ir identifikacinis numeris, autotraukinio sudėtis, įrašoma žyma „Atsarginiai ratai __ vienetų“, „Neleisti nuo kalnelio“;
- vežant universalų vidutinį konteinerį įrašoma žyma „Konteineris _____ (nurodomas jo devynženklis numeris)“;
- vežant didįjį konteinerį nurodomas konteinerio identifikacinis 11-ženklis numeris, sudarytas iš keturių lotynų abėcėlės raidžių (iš kurių pirmos trys raidės žymi konteinerio valdytojo kodą, paskutinė „U“ reiškia prekinį konteinerį) ir septynių skaitmenų; po konteinerio numerio per brūkšnį – keturženklis konteinerio dydžio ir tipo kodas, toliau skliaustuose – konteinerio bruto masė, nurodyta ant konteinerio durų;
- vežant du ir daugiau konteinerių pagal vieną važtaraštį įrašoma žyma „Žiūrėti pridedamą žiniaraštį“.

Vežant **ilgąjį krovinį** vagonų junginyje įrašoma žyma „Neleisti nuo kalnelio“.

Vežant **nejprastus krovinius** įrašomos žymos:

- vežant negabaritinį krovinį - „Negabaritinis krovinytis _____ (krovinio negabaratiškumo indeksas)“ – 1 520 mm pločio vėžės geležinkeliais, „Negabaritinis krovinytis _____ (sutrumpinti geležinkelių pavadinimai)“ - likusiais geležinkeliais;
- vežant negabaritinį krovinį su kontroliniu rėmu, važtaraštyje, įformintame negabaritinio krovinio vežimui – „Kontrolinis rėmas įrengtas ant vagono Nr. ____“, o važtaraštyje, įformintame vagono su kontroliniu rėmu vežimui – „Vagonas užimtas kontroliniu rėmu kroviniui, pakrautam į vagoną Nr. ____“ – jeigu kontrolinis rėmas įrengtas ant tuščio vagono, ir „Ant vagono įrengtas kontrolinis rėmas kroviniui, pakrautam į vagoną Nr. ____“ - jeigu kontrolinis rėmas įrengtas ant pakrauto vagono;
- vežant negabaritinį krovinį ir krovinį ant transporterio – „Neleisti nuo kalnelio“ arba „Nepaleisti per kalnelį“ (vežėjas nustato jų įrašymo būtinybę);

	<p>- vežant krovinį, kuriam turi būti ribojamas greitis dėl jo techninių savybių - „Greitis ne didesnis ___km/val.“.</p> <p>Vežant krovinį, kuris pakrautas pagal lengvatinį arba zoninį pakrovos gabaritą, atitinkamai įrašomos žymos „Lengvatinis gabaritas“ arba „Zoninis gabaritas“.</p>
Vežėjas	<p>Pakeitus vežimo sutartį įrašoma žyma „Vežimo sutartis pakeista“ ir vežėjo antspaudas.</p> <p>Perkraunant negabaritinius krovinius iš vieno pločio vėžės vagono į kito pločio vėžės vagoną įrašomos žymos „Negabaritinis krovinyš _____ (sutrumpinti geležinkelių pavadinimai)“ arba „Negabaritinis krovinyš _____ (krovinio negabaratiškumo indeksas)“.</p> <p>Jeigu skilties „Krovinio pavadinimas“ laukelyje iki arba po punktyrine linija neužtenka vietos, duomenys gali būti patalpinti panaudojant visą šios skilties laukelį.</p>
16 Siuntėjas	<p>„Pakuotė“</p> <p>Nurodoma krovinio, pakrauto į vagoną, ITV arba ATP, pakuotės rūšis.</p> <p>Vežant krovinį paketuose pažymima: skaitiklyje – „Paketas“, vardiklyje – pakete esančio krovinio vieneto pakuotės rūšis, o jeigu krovinio vienetas nesupakuotas – pažymima „H/y“.</p> <p>Vežant krovinį be taros ir pakuotės įrašoma žyma „nesupakuotas“.</p>
17 Siuntėjas	<p>„Vienetų skaičius“</p> <p>Vienoje eilutėje su krovinio pavadinimu skaičiais nurodomas krovinio vienetų skaičius.</p> <p>Vežant suverstą, subertą arba supiltą krovinį, atitinkamai įrašoma žyma „Suversta“, „Suberta“ arba „Supilta“.</p> <p>Vežant krovinį atviruose riedmenyse arba atviruose konteineriuose, kai krovinio vienetų skaičius didesnis nei 100 užrašoma „Suversta“.</p> <p>Vežant krovinį paketuose nurodoma trupmena: paketų skaičius (skaitiklyje), bendras krovinio vienetų, sutalpintų tuose paketuose, skaičius (vardiklyje).</p> <p>Krovinio vežimo metu naudojant daugkartinio naudojimo vežimo įrenginius nurodomas šių įrenginių skaičius.</p> <p>Krovinį vežant ITV arba ATP nurodomas juose pakrautų krovinio vienetų skaičius. Krovinius vežant autotraukinyje, nurodomas krovinio vienetų automobilyje ir priekaboje skaičius bei bendras vienetų skaičius autotraukinyje.</p> <p>Vežant tuščius ITV arba ATP nurodomas jų skaičius.</p>

<p>18 Siuntėjas</p>	<p>„Masė (kg)“ Nurodoma skaičiais: - krovinio bruto masė (įskaitant pakuotę) kiekvienam kroviniiui vienoje eilutėje su krovinio pavadinimu (įskaitant krovinio ant savų ašių masę); - ITV arba ATP taros masė; - vežimo įrenginių, neįskaičiuotų į vagono taros masę, masė; - bendra krovinio bruto masė.</p>
<p>19 Siuntėjas arba vežėjas, priklausomai nuo to, kas vykdo plombavimą</p>	<p>„Plombos“ Nurodomas ant vagonų, ITV arba ATP, vežamų be palydovo lydėjimo, uždėtų plombų skaičius ir ženklai, o naudojant ZPU – ZPU pavadinimas ir kontrolinis ženklas, sutrumpintas krovinio pradinio geležinkelio pavadinimas.</p>
<p>20 Siuntėjas</p>	<p>„Pakrauta“ Įrašoma žyma „vežėjas“ arba „siuntėjas“, priklausomai nuo to, kas vykdo krovinio pakrovimą į vagoną: vežėjas arba siuntėjas.</p>
<p>21 Siuntėjas</p>	<p>„Masės nustatymo būdas“ Priklausomai nuo krovinio masės nustatymo būdo įrašomos žymos: „svarstyklėmis“ (nurodomas svarstyklių tipas); „pagal trafaretą“; „pagal standartą“; „pagal apmatavimą“; „pagal išmatavimą“; „pagal skaitliuką“.</p>
<p>22 Siuntėjas</p>	<p>„Vežėjai“ Nurodomi sutrumpinti sutartinio (nurodomas pirmas) ir paskesnių vežėjų (vežėjas, išduodantis krovinį, nurodomas paskutinis) pavadinimai ir kodai bei atitinkami kelio ruožai, kuriuose kiekvienas vežėjas vykdo vežimą (ruožo ribos – stotys ir jų kodai).</p>
<p>23 Siuntėjas</p>	<p>„Važtos mokesčiai“ Pagal vežimo eiliškumą, atitinkantį skilties „Vežėjai“ duomenis, nurodomi sutrumpinti vežėjų pavadinimai, kiekvienam iš jų priskirto mokėtojų pavadinimai ir pagrindas mokėjimui atlikti (mokėtojo kodas, sutarties data bei numeris ir pan.).</p>
<p>24 Siuntėjas</p>	<p>„Siuntėjo pridėti dokumentai“ Pateikiamas siuntėjo prie važtaraščio pridėtų lydinčių dokumentų sąrašas. Jeigu dokumentas pateikiamas keliais egzemplioriais, tai nurodomas egzempliorių skaičius.</p>

	<p>Jeigu važtaraštyje išvardinti lydintys dokumentai skirti juos paimti vežimo metu, tai po jų pavadinimo turi būti nurodytas sutrumpintas geležinkelio, kuriame jie bus paimti, pavadinimas, nurodant žymą „____ (sutrumpintas geležinkelio, kuriame jie paimami, pavadinimas)“.</p>
25 Siuntėjas	<p>„Ne vežėjui skirta informacija, krovinio pristatymo sutarties numeris“</p> <p>Įrašoma siuntėjo informacija, susijusi su šia siunta ir neskirta vežėjui.</p> <p>Jeigu dokumentas, būtinas atlikti administracinius formalumus, nepridėtas prie važtaraščio, o išsiųstas administracinės kontrolės institucijai, įrašoma žyma „____ (nurodomas dokumento pavadinimas, numeris ir data) pateiktas ____ (nurodomas administracinės kontrolės institucijos pavadinimas)“.</p> <p>Gali būti įrašoma kita informacija, įskaitant ir eksportuotojo ir importuotojo sudarytos krovinio pristatymo sutarties numeris, jeigu ši sutartis turi tik vieną numerį tiek eksportuotojui, tiek importuotojui. Jeigu krovinio pristatymo sutartis turi du numerius, vienas eksportuotojui, o kitas importuotojui, tai įrašomas eksportuotojo sutarties numeris.</p>
26 Vežėjas	<p>„Vežimo sutarties sudarymo data“</p> <p>Pradinėje stotyje uždedamas kalendorinis sutartinio vežėjo antspaudas.</p>
27 Vežėjas	<p>„Gavimo data“</p> <p>Galinėje stotyje uždedamas kalendorinis vežėjo antspaudas.</p> <p>Krovinio neatvykimo atveju įrašoma žyma „Krovinys neatvyko“ ir uždedamas vežėjo antspaudas.</p>
28 Muitinė, administracijos institucijos	<p>„Muitinės ir kitų administracinių formalumų atlikimo žymos“</p> <p>Įrašomos žymos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - muitinės – muitinės kontrolės tikslais; - kitų valstybinių institucijų – administracinių procedūrų atlikimui.
29 Vežėjas	<p>„Siuntos Nr.“</p> <p>Nurodomas siuntos numeris.</p>

Kita 3 ir 6 lapų pusė

30 Vežėjas	<p>„Vežėjo žymos“</p> <p>Įrašomos žymos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „____ (data) Atidarymo aktas, ____ stotis ____ geležinkelis“ – atidarymo akto sudarymo atveju;
---------------	--

- „Elektroninio važtaraščio keitimas į popierinį“ – keičiant elektroninį važtaraštį į popierinį – uždedant vežėjo kalendorinį antspaudą;
- „_____ (lydinčio dokumento pavadinimas) Nr. ____ išimtas ____ stotyje“ – lydinčių dokumentų paėmimo atveju;
- „____ (kiekis) plombos/ZPU su ženklais _____ pakeistos _____ (kiekis) plombomis/ZPU su ženklais _____“ arba „____ (kiekis) plombos/ZPU su ženklais _____ uždėtos vietoje nesančių“ – tuo atveju, kai vežėjas keičia arba uždeda plombas;
- „Krovinyš _____ (kg/vnt.) papildomai išsiunčiamas pagal _____ (dokumento pavadinimas, jo numeris)“ – tuo atveju, kai vežėjas sudaro dokumentą papildomai išsiunčiamai krovinio daliai;
- „Vagonas Nr. _____ papildomai išsiunčiamas pagal _____ (dokumento pavadinimas, jo numeris)“ – tuo atveju, kai vagonas atkabinamas nuo grupės vagonų, įformintų pagal vieną važtaraštį – uždedant vežėjo antspaudą;
- „Vagonas atkabintas“ - tuo atveju, kai vagonas atkabinamas nuo grupės vagonų, vežamų pagal vieną važtaraštį (Vagonų žiniaraštyje priešais atkabinto vagono numerį);
- „Papildomai išsiunčiama krovinio dalis išduota“ – išduodant papildomai išsiunčiamą krovinio dalį - uždedant vežėjo kalendorinį antspaudą;
- „Peradresuotas į _____ (stoties pavadinimas) stotį gavėjui _____ (gavėjo pavadinimas) _____ (dokumento pavadinimas ir data) pagrindu“ – vežimo sutarties keitimo atveju – uždedant vežėjo antspaudą;
- „Nukrypimas nuo nurodyto vežimo maršruto dėl _____ (vežimo kliūtis priežastis)“ – nukrypimo nuo važtaraštyje nurodyto vežimo maršruto atveju - uždedant vežėjo antspaudą;
- „_____ (dokumento, vežėjo sudaryto vežimo maršrute, siekiant patvirtinti aplinkybes, turinčias įtakos arba galinčias turėti įtakos krovinio vežimui, pavadinimas, jo numeris, sudarymo data, stoties pavadinimas ir sutrumpintas geležinkelio pavadinimas)“;
- „Patikrinant krovinio masę paaiškėjo ____ kg“ – jeigu krovinio masė neatitinka važtaraštyje nurodytų duomenų, šių Taisyklių 35.4 punkte nurodytų normų ribose, uždedant vežėjo antspaudą;
- „Pridedamas važtaraštis _____ (nurodomas numeris ir data)“ – pridedant prie SMGS važtaraščio gavėjui skirtą kito tarptautinio susitarimo, nustatančio teisinės krovinio vežimo sutarties normas, važtaraščio lapą.

	<p>- „Pridedama _____ (nurodomas papildomų lapų, vežėjo pridėtų prie važtaraščio, skaičius)“;</p> <p>- „_____ (nurodoma sudarymo data) Vagono sužalojimo (sugedimo) aktas Nr. _____ (nurodomas akto numeris), _____ (nurodomas stoties ir sutrumpintas geležinkelio, kuriuose sudarytas aktas, pavadinimai)“;</p> <p>Perkraunant krovinių skirtingų vėžės pločių geležinkelių susijungimo stotyje, įrašomi duomenys apie ant vagono, į kurį perkrautas krovinsys, uždėtų plombų skaičių ir ženklus.</p> <p>Vežant neįprastą krovinių nurodomi duomenys apie vežimo tais geležinkeliais suderinimą, o vežant geležinkeliais ir keltais – tais vandens kelio ruožais, kuriais krovinio vežimas reikalauja suderinimo.</p>
31 Vežėjas	<p>„Komerčinis aktas“</p> <p>Nurodomas komercinio akto numeris, sudarymo data, taip pat stoties pavadinimas ir sutrumpintas pavadinimas geležinkelio, kuriuose jis buvo surašomas, uždedamas jį sudariusio vežėjo antspaudas.</p>
32 Vežėjas	<p>„Pristatymo termino pratęsimas“</p> <p>Nurodomas stoties pavadinimas ir sutrumpintas pavadinimas geležinkelio, kuriuose sulaikytas krovinsys, taip pat sulaikymo trukmė bei sulaikymo priežasties kodas, suteikiantis teisę pratęsti pristatymo laiką, ir uždedamas vežėjo antspaudas.</p> <p>Sulaikymo priežastys žymimos šiais kodais:</p> <p>Kodas, reikšmė</p> <p>1 - muitinės ir kitų administracinių formalumų atlikimas;</p> <p>2 – krovinio turinio patikrinimas;</p> <p>3 – krovinio masės patikrinimas;</p> <p>4 – krovinio vienetų skaičiaus patikrinimas;</p> <p>5 – vežimo sutarties pakeitimas;</p> <p>6 – vežimo kliūtys;</p> <p>7 – gyvūnų priežiūra;</p> <p>8 – krovimo arba pakuotės sutaisymas, jeigu tai lėmė nuo vežėjo nepriklausančios priežastys;</p> <p>9 – krovinio perkrovimas, jeigu tai lėmė nuo vežėjo nepriklausančios priežastys;</p> <p>10 – kitos priežastys.</p> <p>Pažymėjus 10 kodą „Kitos priežastys“ nurodoma krovinio sulaikymo priežastis.</p>

33 Vežėjas	„Krovinio perdavimo žymos“ Krovinio perdavimo stotyse pagal krovinio perdavimo eilę iš vieno vežėjo kitam, uždedami krovinių priimančių vežėjų kalendoriniai antspaudai.
34 Vežėjas	„Pasienio stočių žymos“ Pasienio stotyse pagal krovinio vežimo per jas eilę uždedami vežėjų kalendoriniai antspaudai.
35 Vežėjas	„Pranešimas apie krovinio atvežimą“ (3 lapas) Pildomas vadovaujantis valstybės, kurioje yra galinė stotis, nacionaliniais teisės aktais.
36 Gavėjas	„Krovinio išdavimas“ (3 lapas) Užrašoma data ir gavėjo parašas. Papildomai įrašomi valstybės, kurioje yra galinė stotis, nacionaliniuose teisės aktuose numatyti duomenys.
Vežėjas	Galinėje stotyje uždedamas vežėjo kalendorinis antspaudas.

**Kita 1, 2, 4, 5 lapų ir lapo „Lydraštis
(papildomas egzempliorius)“ pusė**

Skilties/ skyriaus numeris, kas pildo	Skilties pavadinimas ir jos turinys
A-E Vežėjas	„Važtos mokesčių skaičiavimo skyriai“ Skyriai skirti važtos mokesčių, tenkančių kiekvienam vežėjui atskirai už kiekvieną ruožą pagal taikomus tarifus, skaičiavimui.
37	„Ruožas“ Nurodomi ruožo pradinės ir galinės stočių pavadinimai ir kodai, už vežimą kuriuo skaičiuojami važtos mokesčiai.
38	„Atstumas, km“ Nurodomas atstumas tarp ruožo pradinės ir galinės stočių.
39	„Apskaičiuotoji masė, kg“ Nurodoma apskaičiuotoji krovinio masė, apskaičiuojama pagal taikomus tarifus.
40	„Papildomi mokesčiai“ Nurodomi papildomų mokesčių ir kitų išlaidų kodai, o jiems nesant – pavadinimai, ir įrašomos jų sumos, apskaičiuotos pagal vežėjo šiame ruože taikomus tarifus, tarifo valiuta.

41	„Tarifas“ Nurodomas taikomo tarifo numeris arba pavadinimas.
42	„Krovinio kodas“ Jei būtina, vadovaujantis bendrąja krovinių nomenklatūra, nurodomas kodas, kuris yra pagrindas važtos mokesčių skaičiavimui.
43	„Perskaičiavimo kursas“ Nurodomas tarifo valiuta nustatytų mokesčių perskaičiavimo į valiutą, kuria jie išieškomi iš siuntėjo arba gavėjo, kursas.
44	„Tarifo valiuta“ Nurodomas tarifo valiutos, kuria apskaičiuoti išieškomi iš siuntėjo važtos mokesčiai, kodas arba pavadinimas.
45	„Atsiskaitymo valiuta“ Nurodomas valiutos, kuria važtos mokesčiai išieškomi iš siuntėjo, kodas arba pavadinimas.
46	„Tarifo valiuta“ Nurodomas tarifo valiutos, kuria apskaičiuoti išieškomi iš gavėjo važtos mokesčiai, kodas arba pavadinimas.
47	„Atsiskaitymo valiuta“ Nurodomas valiutos, kuria važtos mokesčiai išieškomi iš gavėjo, kodas arba pavadinimas.
	„Važtos mokestis“
48	Nurodomas važtos mokestis tarifo valiuta, apskaičiuotas pagal vežėjo tame ruože taikomą tarifą.
49	Nurodomas važtos mokestis, apskaičiuotas pagal tame ruože taikomą tarifą, tokia valiuta, kuria ji išieškoma iš siuntėjo.
50	Nurodomas važtos mokestis tarifo valiuta, apskaičiuotas pagal vežėjo tame ruože taikomą tarifą.
51	Nurodomas važtos mokestis, apskaičiuotas pagal tame ruože taikomą tarifą, tokia valiuta, kuria ji išieškoma iš gavėjo.
	„Bendra suma“
52	Nurodoma bendra papildomų mokesčių ir vežėjo išlaidų, nenumatytų taikomame tarife, suma, tarifo valiuta siuntėjui apmokant mokesčius.
53	Nurodoma bendra papildomų mokesčių ir vežėjo išlaidų, nenumatytų taikomame tarife, suma, tokia valiuta, kuria jos išieškomos iš siuntėjo.
54	Nurodoma bendra papildomų mokesčių ir vežėjo išlaidų, nenumatytų taikomame tarife, suma, tarifo valiuta gavėjui apmokant mokesčius.

55	Nurodoma bendra papildomų mokesčių ir vežėjo išlaidų, nenumatytų taikomame tarife, suma, tokia valiuta, kuria jos išieškomos iš gavėjo.
	„Iš viso“
56	Nurodoma bendra suma tarifo valiuta, gauta sudėjus atitinkamo važtos mokesčių apskaičiavimo skyriaus 48 ir 52 skiltyse nurodytas sumas.
57	Nurodoma bendra suma, gauta sudėjus 49 ir 53 skiltyse nurodytas sumas ta valiuta, kuria iš siuntėjo išieškomi važtos mokesčiai.
58	Nurodoma bendra suma tarifo valiuta, gauta sudėjus atitinkamo važtos mokesčių apskaičiavimo skyriaus 50 ir 54 skiltyse nurodytas sumas.
59	Nurodoma bendra suma, gauta sudėjus 51 ir 55 skiltyse nurodytas sumas, ta valiuta, kuria iš gavėjo išieškomi važtos mokesčiai.
	„Iš viso“
60	Nurodoma bendra suma, gauta sudėjus 56 skilčių sumas.
61	Nurodoma bendra suma, gauta sudėjus 57 skilčių sumas.
62	Nurodoma bendra suma, gauta sudėjus 58 skilčių sumas.
63	Nurodoma bendra suma, gauta sudėjus 59 skilčių sumas.
64 Vežėjas	„Važtos mokesčių apskaičiavimo ir išieškojimo žymos“ Įrašomos žymos, vežėjui būtinos važtos mokesčių apskaičiavimui ir išieškojimui, bei patvirtinamos vežėjo antspaudu: <ul style="list-style-type: none"> - apie tranzitiniame geležinkelyje arba valstybės, kurioje yra galinė stotis, geležinkelyje nustatyto krovinio masės pertekliaus nukrovimą į atskirą vagoną: „Nukrautas krovinio masės perteklius“; - apie dviejų arba daugiau vagonų užėmimo priežastis perkraunant iš vieno vagono: „Perkrauta į __ (nurodyti skaičių) vagonus dėl priežasties ____ (nurodyti konkrečią priežastį)“; - kitos žymos.
65 Vežėjas	„Papildomai išieškoti iš siuntėjo už“ Įrašomos išlaidos (mokesčio pavadinimas ir suma), kurias reikia papildomai išieškoti iš siuntėjo.

9. Važtaraščio užpildymo ypatumai dėl vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimo pakeitimo

9.1. Šie nurodymai taikomi krovinių vežimams tarp valstybių, kuriose taikomas SMGS, ir valstybių, kuriose netaikomas SMGS, vykdomiems vežėjui performinant važtaraštį stotyje, kurioje keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas.

9.2. Stotys, kuriose keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas, turi būti išsidėsčiusios valstybėje, kurioje vienu metu taikomas SMGS ir kitas tarptautinis susitarimas, nustatantis krovinių vežimo geležinkelių transportu sutarties teises normas.

9.3. Vežant krovinį į valstybę, kurioje yra galinė stotis, ir kurioje netaikomas SMGS, važtaraštis pildomas vadovaujantis šiomis Taisyklėmis laikantis šių ypatumų:

9.3.1. skiltyje „Galinė stotis“ siuntėjas nurodo stoties, kurioje keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas, pavadinimą, kodą, sutrumpintą geležinkelio pavadinimą, o taip pat pažymi „Nuvežti į _____ (galinės stoties ir valstybės, kurioje yra galinė stotis, pavadinimai) stotį“;

9.3.2. skiltyje „Gavėjas“ siuntėjas nurodo sutrumpintą pavadinimą vežėjo, performinančio vežimo sutartį stotyje, kurioje keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas;

9.3.3. skiltyje „Siuntėjo paraiška“ siuntėjas nurodo galutinio gavėjo pavadinimą ir adresą;

9.4. Vežėjas stotyje, kurioje keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas:

9.4.1. pagal SMGS važtaraštyje esančius duomenis užpildo kito tarptautinio susitarimo, nustatančio krovinių vežimo geležinkelių transportu sutarties teises normas, važtaraštį;

9.4.2. prie naujo važtaraščio prideda SMGS važtaraščio 1 lapą „Važtaraščio originalas“ ir 6 lapą „Pranešimo apie krovinių atvežimą lapas“;

9.4.3. išsiunčia siuntėjui pagal jo paraišką, nurodytą SMGS važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiška“, naujo važtaraščio lapą, skirtą išduoti siuntėjui.

9.5. Vežant krovinį iš valstybės, kurioje netaikomas SMGS, vežėjas stotyje, kurioje keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas, pagal kito tarptautinio susitarimo, nustatančio krovinių vežimo geležinkelių transportu sutarties teises normas, važtaraščio duomenis užpildo SMGS važtaraštį, o tuo pačiu:

9.5.1. skiltyje „Pradinė stotis“ nurodo stoties, kurioje keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas, pavadinimą, kodą, sutrumpintą geležinkelio pavadinimą;

9.5.2. prie SMGS važtaraščio prideda kito tarptautinio susitarimo, nustatančio krovinių vežimo geležinkelių transportu sutarties teises normas, važtaraščio lapą, skirtą gavėjui, ir SMGS važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ apie tai pažymi „Pridėtas važtaraštis _____ (nurodomas numeris ir data)“;

9.5.3. išsiunčia siuntėjui pagal jo paraišką, nurodytą kito tarptautinio susitarimo, nustatančio krovinių vežimo geležinkelių transportu sutarties teises normas, važtaraštyje, SMGS važtaraščio 4 lapą „Važtaraščio dublikatas“.

III SKYRIUS

Plombavimas

10. Bendrosios nuostatos

10.1. Plombuojama plombomis arba rakinamosiomis plombomis (ZPU).

10.2. Plombuojamos tik tos konstrukcinės vagonų, ITV ir ATP angos, ant kurių yra plombavimui skirti mechanizmai.

10.3. Vagonų, po krovinių pakrovimo į juos, plombavimą atlieka siuntėjas arba vežėjas vadovaujantis nacionaliniais teisės aktais.

11. Ženkliai

11.1. Plomba turi turėti šiuos ženklus:

11.1.1. sutrumpintas pradinio geležinkelio pavadinimas, pradinės stoties pavadinimas;

11.1.2. kontrolinis ženklas;

11.1.3. jeigu vagonas, konteineris plombuojamas siuntėjo plombomis – sutrumpintas siuntėjo pavadinimas;

11.1.4. jeigu vagonas, konteineris plombuojamas vežėjo plombomis – sutrumpintas vežėjo pavadinimas;

11.2. ZPU turi turėti šiuos ženklus:

11.2.1. sutrumpintas galinio geležinkelio pavadinimas;

11.2.2. kontrolinis ženklas;

11.3. Papildomai ant ZPU gali būti pradinės stoties ir siuntėjo pavadinimai (pagal būtinybę – sutrumpinti).

IV SKYRIUS

Specialiosios atskirų krovinių rūšių vežimo sąlygos

12. Siuntėjo palydovų lydimi kroviniai

12.1. Siuntėjo palydovų (toliau – palydovas) lydimi vežami:

12.1.1. kroviniai, reikalaujantys aptarnavimo vežimo maršrute;

12.1.2. gedieji kroviniai, reikalaujantys aptarnavimo vežimo metu, išskyrus šių krovinių vežimą refrižeratoriniuose vežėjo vagonuose ir refrižeratoriniuose konteineriuose, ITV arba ATP, aptarnaujamuose vežėjo, jeigu tuo pačiu būtinas tik temperatūros režimo ir ventiliavimo palaikymas; jeigu refrižeratorinių vagonų, refrižeratorinių konteinerių, ITV arba ATP įrenginiai aptarnaujami asmenų, kurie nėra vežėjo darbuotojai, tai šie asmenys laikomi palydovais ir jų atžvilgiu pildomi palydovui numatyti dokumentai;

12.1.3. gyvūnai;

12.1.4. kroviniai ant savų ašių: lokomotyvai, savaeigių traukinių vagonai, geležinkeliu judantys kranai, geležinkeliu judančios kelių ir statybos mašinos.

12.2. Siuntėjas turi teisę pateikti vežti kitus krovinius lydimus palydovo.

12.3. Kiekvienam vagonui su kroviniumi lydėti leidžiama ne daugiau dviejų palydovų. Vežant krovinių dviejuose ir daugiau vagonų, įformintų pagal vieną važtaraštį, siuntėjas nustato vagonų grupei būtiną palydovų skaičių.

12.4. Siuntėjas turi teisę krovinio vežimo metu pakeisti palydovus.

12.5. Palydovas privalo turėti atitinkamą kvalifikaciją, vykdyti šias Taisykles, o taip pat laikytis administravimo taisyklių, geležinkelių transporto saugos taisyklių, turėti būtinus dokumentus, priemones, medžiagas bei įrankius, o lydint gyvūnus – pildyti gyvūnų aptarnavimo apskaitos žurnalą.

12.6. Siuntėjo važtaraštyje nurodytų duomenų apie palydovus pagrindu, kiekvienam palydovui pagal formą, pateiktą šių Taisyklių 4 priede, vežėjas įformina „Krovinio palydovo pažymėjimą“ (toliau – pažymėjimas), suteikiantį teisę lydėti krovinį. Vežėjas, vadovaujantis nacionaliniais teisės aktais, gali į pažymėjimą įrašyti papildomus duomenis apie palydovą. Pažymėjimo blankas spausdinamas ir užpildomas viena iš SMGS kalbų, taikant SMGS 15 straipsnio „Važtaraštis“ nuostatas.

Palydovas vežimo maršrute privalo su savimi turėti pažymėjimą ir pateikti jį pagal vežėjo darbuotojų, infrastruktūros valdytojo arba administracinės kontrolės institucijų reikalavimą. Palydovas sugrąžina vežėjui pažymėjimą toje stotyje, kurioje baigiasi krovinio lydėjimas.

12.7. Važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“:

12.7.1. siuntėjas įrašo žymą: „Lydimas siuntėjo palydovų“. Jeigu palydovai yra atskirame vagonė arba lydi kelis vagonus su kroviniumi, jis papildomai įrašo žymą: „Palydovai yra vagonė Nr. ___“;

12.7.2. siuntėjas įrašo palydovų vardus ir pavardes, o taip pat jų dokumentų, būtinų valstybinės sienos kirtimui, numerius. Jeigu palydovai lydi kelis vagonus su kroviniu arba yra atskirame vagone, tai siuntėjas šiuos duomenis nurodo to vagono važtaraštyje, kuriame yra palydovai;

12.7.3. palydovų keitimo vežimo maršrute atveju siuntėjas įrašo žymą „Palydovų keitimas _____ (stoties ir geležinkelio, kuriuose bus keičiamas palydovas, pavadinimas)“;

12.7.4. vežimo maršrute keičiant palydovus, vežėjas važtaraštyje užbraukia siuntėjo įrašytus duomenis apie palydovus ir įrašo atitinkamus duomenis apie kitus palydovus.

12.8. Jeigu palydovai važiuoja atskirame vagone, tai tam vagonui pildomas atskiras važtaraštis.

12.9. Siuntėjas turi teisę įgalioti palydovą vykdyti siuntėjo pareigas ir realizuoti jo teises, jeigu atsiranda krovinio vežimo arba išdavimo kliūtys. Palydovo įgaliojimų apimtį siuntėjas nurodo važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“.

12.10. Jei būtina, siuntėjas turi teisę, laikydamasis priešgaisrinės saugos taisyklių, vagone su palydovais įrengti ketaus krosnelę, kūrenamą kietu kuru (anglis ir skietmedžio briketai), tuo pačiu aprūpindamas vagoną priešgaisrinėmis saugos priemonėmis ir važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ įrašydamas žymą „Su krosniniu šildymu“.

12.11. Jeigu vežant grupę vagonų, lydimų palydovų, vežimo maršrute atkabinami atskiri vagonai ir jie toliau palydovų nebelydimi, tai vežėjas veikia vadovaudamasis šių Taisyklių „Vežėjo veiksmai atsiradus vežimo kliūtims“ punkto nuostatomis. Jeigu toks atvejis atsitinka vežant gyvūnus, tai tolesnio lydėjimo klausimą vežėjas sprendžia vadovaujantis tos valstybės, kurios teritorijoje buvo atkabintas vagonas, nacionaliniais teisės aktais.

13. Gedieji kroviniai

13.1. Gedieji kroviniai tai kroviniai, kurie vadovaujantis standartais, techniniais reglamentais, techninėmis sąlygomis pagal savo savybes dėl aukštos arba žemos išorės temperatūros jiems poveikio, priežiūros ar aptarnavimo vežimo maršrute vežimo metu reikalauja apsaugos priemonių taikymo (šaldymo, šildymo, ventiliavimo).

13.2. Gedžiuosius krovinius siuntėjas pateikia vežti tinkamos būklės pagal kokybę ir pagal temperatūrą, vadovaujantis valstybės, kurioje yra pradinė stotis, nacionaliniais teisės aktais.

13.3. Siuntėjas, atsižvelgdamas į krovinio terminę ir fiziologinę būklę prieš pakrovimą, jo galiojimo laiką, apskaičiuotą pristatymo laiką, o taip pat į labiausiai nepalankias oro sąlygas visame vežimo maršrute, nustato būtinas saugos priemones ir vagono arba konteinerio, skirto vežti gedžiuosius krovinius, rūšį.

13.4. Viename vagone, konteineryje leidžiama vežti tik tuos skirtingo pavadinimo gedžiuosius krovinius, kurie neišskiria ir nesugeria krovinių kvapų ir kuriems taikomos vienodos vežimo sąlygos.

13.5. Gedieji kroviniai, vežimo metu reikalaujantys apsaugos priemonių taikymo, priežiūros arba aptarnavimo, priimami vežti vagonuose ir konteineriuose informant važtaraštį kroviniui, pakrautam į kiekvieną vagoną arba konteinerį.

13.6. Važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ siuntėjas įrašo žymą „Gedusis“, o jeigu kroviny s vežamas dengtuose vagonuose su ventiliavimu – taip pat žymą „Su ventiliavimu“.

13.7. Važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“ siuntėjas, atsižvelgdamas į vagono ar konteinerio technines galimybes, nurodo būtinas apsaugos priemones ir vežimo temperatūros režimą visam vežimo maršrutui. Jeigu važtaraštyje nėra tokių siuntėjo nurodymų, tai laikoma, kad vežant tokius gedžiuosius krovinius nėra būtinybės taikyti apsaugos priemonių ir laikytis temperatūros režimo.

14. Ratinė ir vikšrinė technika

14.1. Ratinei ir vikšrinei technikai priklauso lengvieji, kroviniai, specialūs automobiliai, autobusai, troleibusai, tramvajai, jų kėbulai, traktoriai, ekskavatoriai, savaeigės žemės ūkio mašinos ir kita ratinė ir vikšrinė savaeigė technika (toliau – technika).

14.2. Siuntėjas paruošia techniką vežimui atviruose riedmenyse:

- nuima ir supakuoja lengvai nuimamas (be įrankių naudojimo) detales ir mazgus;
- nuima ir supakuoja arba pakavimo medžiaga apsaugo visas dūžtančias detales (pavyzdžiui, stiklus, žibintus); technikos vežimas be dūžtančių detalių apsaugos leidžiamas siuntėjo reikalavimu, kurį jis išreiškia važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“ įrašydamas žymą „Vežimas neapsaugojant dūžtančių detalių“;
- technikos konstrukcijoje numatytomis sklendėmis ir spynomis uždaro kabinų, salonų, dengtų kėbulų duris, variklio dangčius, bagažines, sekcijas ir pan.;
- plombuoja iš išorės užsidarančią kabiną, saloną, kėbulą, variklio dangtį ir pan.; plombų tipą (rūšį), ženklus ant jų, uždėjimo vietas ir būdus nustato siuntėjas;
- išleidžia kurą ir vandenį; kuro likutis kuro bake turi būti pakankamas užtikrinti technikos savaeigį pakrovimą ir iškrovimą bei neturi viršyti 10 l technikai, kurios krovos norma iki 5 t imtinai ir 15 l – technikai, kurios krovos norma viršija 5 t;
- sudeda visų mašinų, vežamų atviruose riedmenyse pagal vieną važtaraštį, raktus į planšetę su skyreliais, kurių numeriai atitinka mašinų numerius; planšetė vežama salone, kabinoje arba bagažinėje vienos iš mašinų, kurios raktas supakuojamas, vežėjo užantspauduojamas ir pritvirtinamas prie važtaraščio, apie tai važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“ siuntėjas pažymi „Mašinos Nr. _____ raktas“.

14.3. Siuntėjas supakuoja technikos reikmenis, vežimo laikotarpiu patalpinamus kabinoje, salone, bagažinėje, dengtame kėbule. Dėžės su stambiomis reikmenimis, sudėtos atviruose riedmenyse ne ratinėje ir vikšrinėje technikoje, turi būti apjuostos metaline juosta. Į kiekvieną dėžę siuntėjas įdeda jos turinio sąrašą.

14.4. Vežant techniką atviruose riedmenyse, pagal maršrutą komplektuojami gaminiai, įrankiai ir reikmenys gali būti su visa pakuote pakrauti į dengtą vagoną, kuris taip pat vežamas maršruto sudėtyje.

14.5. Kiekvienam technikos vienetui siuntėjas sudaro apyrašą dviem egzemplioriais. Apyrašo blankas spausdinamas ir užpildomas viena iš OSJD kalbų taikant SMGS 15 straipsnio „Važtaraštis“ nuostatas.

Jeigu kiekvienas technikos vienetas turi vienodą paruošimą vežimui, tai apyrašas gali būti sudarytas į vieną vagoną pakrautų technikos vienetų grupei arba visai technikai, vežamai pagal vieną važtaraštį.

Apyraše nurodoma:

- kuro bako esančio kuro pavadinimas ir kiekis;
- nuo technikos nuimtų lengvai nuimamų detalių ir mazgų pavadinimas, jų kiekis, buvimo technikoje vietos;
- pakuočių su atsarginėmis detalėmis, įrankiais kiekis, jų buvimo technikoje vietos;
- ant technikos uždėtų plombų kiekis, jų uždėjimo vietos, ženklai ant plombų.

Tuo atveju, jeigu atsarginės ir lengvai nuimamos detalės ir įrankiai vežami atskirai dengtame vagone, apyraše pažymima: „Atsarginės ir lengvai nuimamos detalės bei įrankiai nebuvo įdėti“.

Vienas apyrašo egzempliorius pridedamas prie važtaraščio, kitas įdedamas į kabiną, saloną ir pan. Jei būtina prie apyrašo pridedama tvirtinimo schema, technikos perkrovimui keliamaisiais įrenginiais.

14.6. Technika vežėjo priimama vežti ir išduodama gavėjui:

- vežant atviruose riedmenyse – tikrinama iš išorės apžiūrint pačios technikos vientisumą, dūžtančių detalių apsaugą, ne ratinėje ir vikšrinėje technikoje sudėtų technikos vienetų ir dėžių su stambiomis reikmenimis skaičių, siuntėjo uždėtų plombų buvimą ir ženklus ant jų pagal apyrašą;

- vežant dengtuose vagonuose arba konteineriuose – pagal tokiems vagonams ir konteineriams šių Taisyklių skyriuose „Krovinių priėmimas vežti“ ir „Krovinių išdavimas“ nustatytą tvarką.

15. Konteineriai

15.1. Krovinių vežimui naudojami konteineriai, atitinkantys tarptautinių susitarimų, standartų ir techninių reglamentų reikalavimus, reguliuojančius jų savybes ir leidimą naudoti tarptautiniams vežimams geležinkelių transportu.

15.2. Konteinerių vežimas į stotis, kuriose nevykdomos komercinės operacijos su konteineriais, gali būti vykdomas sutartiniam vežėjui ir krovinių išduodančiam vežėjui susitarus.

15.3. Konteineriuose, kuriuos vežimui pateikė vežėjas, neleidžiama vežti dvokiančių krovinių ir krovinių, po kurių būtina išplauti arba dezinfekuoti konteinerį.

15.4. Siuntėjas nustato konteinerio tinkamumą kroviniui vežti nepriklausomai nuo to, kas pateikė konteinerį – siuntėjas ar vežėjas.

Jeigu konteineriuose, kuriuos vežimui pateikė siuntėjas, yra sugadinimų, kurie neturi įtakos krovinio išsaugojimui ir vežimo saugumui, tai tokie konteineriai gali būti priimti vežti, tuo pačiu siuntėjas važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“ turi nurodyti pažeidimų rūšį ir dydį.

15.5. Siuntėjas nustato į konteinerį pakrauto krovinio masę ir vienetų skaičių. Į konteinerį pakrauto krovinio masės ir konteinerio taros masės suma neturi viršyti konteinerio bruto masės, nurodytos ant konteinerio durų.

15.6. Krovinyje konteineriuose turi būti išdėstytas ir pritvirtintas tokiu būdu, kad būtų užtikrintas krovinio išsaugojimas ir vežimo saugumas, pakrovimo, vežimo ir iškrovimo metu nebūtų pažeistas konteineris, konteinerio durys turi laisvai atsidaryti ir užsidaryti.

15.7. Siuntėjas užplombuoja pakrautus konteinerius, išskyrus konteinerius su namų apyvokos daiktais, taip pat užplombuoja tuščius refrižeratorinius konteinerius, vežamus be palydovo palydos.

Ant kiekvienos konstrukcinės konteinerio angos, turinčios plombavimo mechanizmą, uždedama po vieną plombą, tuo pačiu plombuojama didžiojo konteinerio kairiosios durų sąvaros rakinimo prietaiso paskutinių uždaramų durų rankena.

15.8. Krovinių iš pažeisto konteinerio, kurį pateikė vežti vežėjas, vežėjas perkrauna į kitą konteinerį. Jeigu vežėjas neturi konteinerio, tinkancio krovinio perkrovimui, arba, jeigu krovinyje negali būti vežėjo perkrautas dėl krovinio savybių, arba jeigu pažeistą konteinerį pateikė vežti siuntėjas, tai vežėjas veikia vadovaudamasis šių Taisyklių „Vežėjo veiksmai atsiradus vežimo kliūtims“ punkto reikalavimais.

15.9. Jeigu konteinerių pakrovimą į vagoną vykdo siuntėjas, jis pateikia vežėjui vežti pilną konteinerių komplektą vagone, t. y. kelis konteinerius, adresuotus vienam gavėjui į vieną galinę stotį, arba vieną konteinerį, su sąlyga, kad juos išdėstant buvo pilnai išnaudotos techninės vagono galimybės (leidžiama suminė konteinerių masė bruto arba leidžiamas atskirų konteinerių masių bruto santykis, arba vagono krovos norma, arba talpa).

16. Intermodaliniai transporto vienetai (išskyrus konteinerius) ir automobilinės transporto priemonės

16.1. ATP laikomi:

autotraukinys – automobilinis vilkikas su puspriekabe arba automobilis sujungtas su priekaba;

automobilis – transporto priemonė su nenuimamu dengtu kėbulu;

priekaba – transporto vienetas, kurį sudaro uždengtas kėbulas ant dviejų važiuoklių, sukabinimo įrenginiu sujungtas su automobiliu;

ITV (išskyrus konteinerius) laikomi:

nuimamas automobilio kėbulas – transporto vienetas su jungtimis, įrenginiais, skirtais susikabinti su pakrovimo priemonėmis;

puspriekabė – transporto vienetas, kurį sudaro uždaras kėbulas ant važiuoklės.

16.2. Krovinys ITV, ATP turi būti išdėstytas ir pritvirtintas tokiu būdu, kad būtų užtikrintas krovinio, ITV, ATP išsaugojimas ir vežimo saugumas.

Pakrautus ITV, ATP, vežamus nelydint palydovui, plombuoja siuntėjas.

16.3. Autotraukinių ir automobilių, lydimų vairuotojų, vežimas prilygsta krovinio, lydimo siuntėjo palydovų, vežimui.

16.4. Siuntėjas važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“:

16.4.1. pakrautiems ITV, ATP – nurodo ITV, ATP pavadinimą ir kodą pagal taikomą krovinų nomenklatūrą, konkretų transporto priemonės (vieneto) pavadinimą, autotraukinio sudėtį, į ITV, ATP pakrauto krovinio pavadinimą;

16.4.2. tuštiems ITV, ATP – nurodo ITV, ATP pavadinimą ir kodą pagal taikomą krovinų nomenklatūrą, konkretų transporto priemonės (vieneto) pavadinimą, autotraukinio sudėtį;

16.4.3. pažymi „Neleisti nuo kalnelio“;

16.4.4. vežant ATP ir puspriekabas su atsarginiais ratais pažymi „Atsarginiai ratai ___vnt.“.

16.5. Jeigu ITV, ATP yra pažeidimų, kurie neturi įtakos krovinio išsaugojimui ir vežimo saugumui, tai tokie ITV, ATP gali būti priimti vežti, tuo pačiu siuntėjas važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“ turi nurodyti pažeidimų rūšį ir dydį.

16.6. Siuntėjas užrakina autotraukinio, automobilio kabiną, saloną, variklio dangtį, bagažinę, sekcijas, kuro baką technikoje konstrukcijoje numatytais sklendėmis arba spynomis.

Autotraukinių, automobilių, priekabų, puspriekabių ir nuimamų automobilinių kėbulų tentai turi būti be pažeidimų, turėti tvirtinimo prie kėbulo įrenginius, tente ir kėbule esančios kilpos ir angos turi būti be pažeidimų, tentą tvirtinantys lynai – be atplaišų, prijungimo pėdsakų, pagrindinio tentą pritvirtinančio lyno galai su antgaliais turi būti sujungti į mazgą.

Vežant autotraukinį, automobilį nelydint palydovui, siuntėjas plombuoja iš išorės uždaromą kabiną, variklio dangtį, saloną, bagažinę, sekcijas, kuro batus, apyraše nurodydamas plombų skaičių, jų uždėjimo vietą ir jų ženklus pagal šių Taisyklių 14 punkte ratinei ir vikšrinei technikai nustatytą tvarką.

16.7. ITV, ATP, vežamus nelydint palydovui, priėmimą vežti vežėjas vykdo iš išorės apžiūrėdamas ir patikrindamas jų būklę, tento, tentą tvirtinančių lynų būklę, plombų, uždėtų sekcijoje su kroviniu, uždėjimo tinkamumą ir teisingumą bei ženklų ant plombų atitikimą duomenims, nurodytiems važtaraštyje ir apyraše, sudarytame vadovaujantis šių Taisyklių 14 punkto sąlygomis.

16.8. ITV, ATP, vežamų nelydint palydovui, su tvarkingomis plombomis, kurių ženklai atitinka duomenis, nurodytus važtaraštyje ir apyraše, sudarytame vadovaujantis šių Taisyklių 14 punkto sąlygomis, ir su tvarkingu kėbulu (tentu) išdavimas vykdomas apžiūrint iš išorės, netikrinant juose esančio krovinio masės, būklės ir vienetų skaičiaus.

16.9. Jeigu krovinio vežimas ITV, ATP neįmanomas dėl jų pažeidimo vežimo maršrute, vežėjas, nustatęs pažeidimą, veikia vadovaudamasis šių Taisyklių „Vežėjo veiksmai atsiradus vežimo kliūtims“ punkto nurodymais.

17. Paketai

17.1. Paketu laikomas sustambintas krovinio vienetas, suformuotas paketavimo priemonių, turinčių kontrolinių žymenų, liudijančių apie paketo vientisumą (plomba, prie spynos pritvirtinta kontrolinė juosta, susitraukimo plėvelė ir pan.), pagalba. Visiems vienos siuntos paketams naudojami vienodi kontroliniai žymenys.

17.2. Paketas turi būti suformuotas tokiu būdu, kad vežimo ir saugojimo metu būtų užtikrinta:

17.2.1. mechanizuoto pakrovimo, iškrovimo ir perkrovimo galimybė;

17.2.2. paketo vientisumas (neįmanoma nepažeidžiant kontrolinių žymenų iš paketo išimti atskirus vienetus);

17.2.3. krovinio išsaugojimas ir traukinių eismo sauga;

17.2.4. darbuotojų, atliekančių sandėliavimo, pakrovimo-iškrovimo ir perkrovimo darbus, sauga;

17.2.5. paketo dydžio atitiktis vagono, konteinerio dydžiams, o vežant atviruose riedmenyse – atitiktis pakrovimo gabaritams;

17.2.6. paketo patvarumas, o, jei būtina, galimybė užtvirtinti paketus nuo išilginio ir skersinio poslinkio vežimo metu.

17.3. Siuntėjas uždeda ant paketo žymėjimą, masę bruto ir neto. Atskirų krovinio vienetų, iš kurių suformuotas paketas, žymėjimo nereikalaujama.

17.4. Siuntėjas taip pat gali ant kiekvieno paketo nurodyti:

- duomenis apie maksimalų įmanomą aukštų skaičių pagal paketų išdėstymo aukštį;
- duomenis trupmena: apie bendrą paketų skaičių (skaitiklyje) ir apie bendrą kiekviename pakete esančių krovinio vienetų skaičių (vardiklyje), o taip pat papildomai skliaustuose – paketo eilės numerį.

17.5. Paketo masė (suminė krovinio masė ir pakavimo priemonių ar vežimo įrenginių masė) vežant dengtuose ir izoterminiuose vagonuose arba didžiuosiuose konteineriuose neturi viršyti 1 500 kg, vidutiniuose konteineriuose – 1 000 kg, o atviruose riedmenyse – 5 000 kg. Padidinti paketo masę leidžiama vežimo dalyvių susitarimu.

17.6. Siuntėjas važtaraščio skiltyje „Vienetų skaičius“ trupmena nurodo bendrą paketų skaičių – skaitiklyje, ir bendrą šiuose paketuose esančių krovinio vienetų skaičių – vardiklyje, važtaraščio skiltyje „Pakuotė“ skaitiklyje – „paketas“, vardiklyje – pakete esančio krovinio vieneto įpakavimo rūšis, o jeigu krovinio vienetas nesupakuotas – „H/y“.

17.7. Jeigu paketus į vagoną krauna vežėjas, jis priima juos vežti apžiūrėdamas iš išorės, netikrindamas paketuose esančio krovinio vienetų skaičiaus ir masės.

17.8. Tikrinant krovinį vežimo maršrute ir galinėje stotyje, vežėjas tikrina krovinio vienetų skaičių tik pažeistame pakete. Jeigu tuo pačiu bus aptikti pažeisti krovinio vienetai, vežėjas tikrina krovinio būklę pažeistuose vienetuose.

18. Gyvūnai

18.1. Vežant gyvūnus važtaraštis pildomas kiekvienam vagonui.

18.2. Gyvūnai vežami specialiuose vagonuose arba siuntėjo tokiam vežimui specialiai įrengtuose dengtuose vagonuose.

18.3. Prieš pakraunant gyvūnus, vykdomas vagonų veterinarinis-sanitarinis paruošimas vadovaujantis tos valstybės, kurioje vyksta pakrovimas, nacionaliniais teisės aktais.

18.4. Vežant bites, gyvus vėžius ir žuvis, mailius, apvaisintus ikrus, inkubacijai skirtus apvaisintus gyvūnų kiaušinėlius ir spermą, taip pat laikomasi šių Taisyklių „Gedieji kroviniai“ punkto reikalavimų.

18.5. Siuntėjas aprūpina gyvūnus pašarais, vandens atsargų talpomis ir kraiku visam vežimo maršrutui, atsižvelgdamas į krovinio pristatymo terminą, prie kurio prideda dvi dienas.

18.6. Pakrovimo stotyje ir vežimo maršrute siuntėjas aprūpina gyvūnus vandens kiekiu, pakankamu jų vežimui iki stoties, kurioje vežėjas aprūpina vagonus vandeniu gyvūnams girdyti. Apie aprūpinimą vandeniu arba apie palydovų atsisakymą aprūpinti vagonus vandeniu, vežėjas pažymi palydovo žurnale ir vežėjo dokumente apie vagonų su gyvūnais aptarnavimo apskaitą, kurį palydovas patvirtina savo parašu.

Vagonams su gyvūnais užtrukus vežimo maršrute, vežėjas pagal palydovo užklausą aprūpina vagonus vandeniu gyvūnams girdyti, nepriklausomai nuo vagonų užtrukimo vietos.

18.7. Vežant gyvūnus siuntėjas važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ pažymi „Gyvūnai“ ir „Neleisti nuo kalnelio“.

18.8. Vežant gyvūnus siuntėjas ant šoninių vagono sienų po vagono numeriu pritvirtina ne mažesnio nei 148x105 mm dydžio lipduką, nurodantį, kad vagone yra gyvūnai.

18.9. Gyvūnų mėšlą palydovai pašalina iš vagonų traukinio stovėjimo stotyse, nustatytose vežėjo, po vagonų pateikimo į kelius, tinkančius vagonų valymui.

Kilus įtarimams dėl gyvūnų infekcinių susirgimų arba jiems susirgus vežimo maršrute vagonai vežimo maršrute nevalomi.

18.10. Tuo atveju, jeigu kyla įtarimas dėl gyvūnų susirgimo, gyvūnų maro palydovas raštu informuoja apie tai vežėją, kuris veikia vadovaudamasis nacionaliniais teisės aktais.

18.11. Vagono, kuriame vežami gyvūnai, techninio gedimo atveju, vežėjas nedelsdamas atlieka vagono remontą. Jeigu neįmanoma vagono suremontuoti nedelsiant, vežėjas, gavęs teritorinės veterinarinės-sanitarinės tarnybos leidimą, perkrauna gyvūnus į kitą vagoną, kuriame buvo įvykdytas veterinarinis-sanitarinis paruošimas.

19. Šalieji kroviniai

19.1. Prie šaliųjų krovinių priskiriami kroviniai vežami suversti arba suberti, kurie prie išorinės temperatūros žemiau nulio laipsnių Celsijaus skalėje, praranda savo birias savybes dėl krovinio dalių sušalimo ir jų prišalimo prie vagono grindų ir sienų.

19.2. Siuntėjas iki šaliųjų krovinių pateikimo vežti imasi priemonių sumažinti jų drėgnumą iki tokio drėgnumo laipsnio, kuriame kroviny s nesušąla.

19.3. Jeigu krovinio drėgnumo neįmanoma sumažinti iki tokio laipsnio, kuriame kroviny s nesušaltų, siuntėjas, vadovaudamasis nacionaliniais teisės aktais, krovinio pakrovimo į vagonus metu, imasi profilaktinių priemonių prieš krovinio sušalimą (toliau – profilaktinės priemonės).

19.4. Profilaktinių priemonių imamasi žiemos laikotarpiu, nustatomu pagal visą krovinio vežimo maršrutą. Jeigu siuntėjas nesiėmė profilaktinių priemonių, vežėjas turi teisę nepriimti vežti krovinio.

19.5. Vežant šaliųjų krovinių žiemos laikotarpiu, siuntėjas važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ įrašo žymą „Šalusis“, o skiltyje „Siuntėjo paraiškos“ nurodo krovinio drėgnumo procentą ir pritaikytas profilaktines priemones („Kroviny s pašaldytas“, „Perbarstytas kalkėmis, kiekis ___%“, „Apdorotas ___ alyva, kiekis ___%“, „Perdėtas medžio pjuvenų sluoksniais“). Vežant žemę, molį, smėlį, skaldą ir žvyrą siuntėjas važtaraštyje gali nurodyti duomenų apie drėgnumą.

20. Ilgieji kroviniai

Vežant ilguosius krovinius 1 520 mm pločio vėžės vagonų junginiuose, siuntėjas važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ įrašo žymą „Neleisti nuo kalnelio“.

21. Degieji kroviniai

21.1. Degiaisiais krovinais laikomi kroviniai, reikalaujantys laikytis sustiprintų priešgaisrinės saugos priemonių. Degiųjų krovinių sąrašas pateikiamas šių Taisyklių 5 priede.

21.2. Vasaros laikotarpiu atviruose riedmenyse vežant durpes ir skiedras, kurių drėgnumas mažesnis nei 40%, medžio pjuvenas, drožles, siuntėjas uždengia brezentu ar kitokia medžiaga, apsaugančia krovinį nuo žiežirbų patekimo ir neleidžiančių teršti aplinkos.

21.3. Vežant degiuosius krovinius dengtuose vagonuose siuntėjas iki pakrovos paruošia vagonus taip, kad jie atitiktų priešgaisrinės saugos reikalavimus.

21.4. Vežant degiuosius krovinius siuntėjas važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ įrašo žymą „Degusis“, o veždamas 1 520 mm pločio vėžės vagonuose, papildomai įrašo žymą „Priedanga 3/0-0-1-0“.

22. Neįprasti kroviniai. Kroviniai, pakrauti pagal lengvatinį arba zoninį pakrovos gabaritą

22.1. Neįprastais kroviniais laikomi kroviniai, kuriems pagal jų technines savybes (masė, gabaritai, vieno vieneto konstrukcija) turi būti išplėstos ir suderintos jų vežimo sąlygos.

Neįprastais kroviniais taip pat laikomi negabaritiniai kroviniai, kroviniai, vežami transporteriais, atskiros krovinių ant savų ašių kategorijos.

Negabaritiniu laikomas kroviny, jeigu jį išdėsčius atviruose riedmenyse, jis viršija pakrovimo gabaritą nors viename geležinkelyje, kuriame vykdomas jo vežimas.

Neįprasto krovinio vežimo galimybę, o taip pat jo vežimo sąlygas nustato vežėjas, atsižvelgdamas į geležinkelių infrastruktūros ir riedmenų technines savybes.

22.2. Vežant negabaritinį krovinį važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ pažymima „Negabaritinis kroviny _____ (sutrumpintas geležinkelių pavadinimas)“, o 1 520 mm pločio vėžės geležinkeliais – „Negabaritinis kroviny _____ (krovinio negabaritiškumo indeksas)“. Analogiškai užrašoma ant abiejų išilginių krovinio pusių.

22.3. Vežant negabaritinį krovinį su kontroliniu rėmu, negabaritinio krovinio vežimo važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ siuntėjas įrašo žymą „Kontrolinis rėmas įrengtas ant vagono Nr. ___“, o vagono su kontroliniu rėmu vežimo važtaraštyje įrašo šias žymas:

- „Vagonas užimtas kontroliniu rėmu kroviniui, pakrautam į vagoną Nr. ___“ – jeigu kontrolinis rėmas įrengtas ant tuščio vagono;

- „Ant vagono įrengtas kontrolinis rėmas kroviniui, pakrautam į vagoną Nr. ___“ – jeigu kontrolinis rėmas įrengtas ant pakrauto vagono.

22.4. Vežant negabaritinį krovinį ir krovinį ant 1 520 mm pločio vėžės transporterio važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ siuntėjas, jei būtina, įrašo žymą „Neleisti nuo kalnelio“ arba „Nepaleisti per kalnelį“. Analogišką užrašą siuntėjas užrašo ant abiejų išilginių krovinio pusių. Šių užrašų įrašymo būtinybę nustato vežėjas.

22.5. Vežant negabaritinį krovinį ir krovinį ant transporterio, siuntėjas ryškiais nenusiplaunančiais dažais užtepa kontrolines juostas ant vagono grindų ir ant krovinio.

22.6. Vežėjas važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo duomenis apie suderintą neįprasto krovinio vežimą tais geležinkeliais, kuriais tokio krovinio vežimas reikalauja suderinimo.

22.7. Vežant krovinį, kuriam dėl jo techninių savybių turi būti ribojamas greitis, siuntėjas važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ įrašo žymą „Greitis ne didesnis ___ km/val.“.

22.8. Vežant krovinį 1 520 mm pločio vėže, pakrautą pagal lengvatinį arba zoninį pakrovos gabaritą, siuntėjas važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ įrašo atitinkamą žymą „Lengvatinis gabaritas“ arba „Zoninis gabaritas“.

23. Namų apyvokos daiktai

23.1. Vežant namų apyvokos daiktus siuntėjas sudaro ir savo parašu patvirtina daiktų apyrašą keturiais egzemplioriais.

Apyraše nurodo:

- siuntos numerį;
- pradinę ir galinę stotį;
- siuntėjo ir gavėjo pavadinimus;
- įpakavimo rūšį;
- žymėjimą (kiekvieno krovinio vieneto skiriamuosius ženklus);
- kiekviename krovinio vienete supakuotų daiktų pavadinimą ir kiekį;
- krovinio vienetų siuntoje skaičių;
- kiekvieno daikto kainą;
- suminę kiekvieno krovinio vieneto vertę;
- bendrą namų apyvokos daiktų vertę.

Vienas apyrašo egzempliorius lieka vežėjui pradinėje stotyje, antras (su vežėjo parašu ir kalendoriniu antspaudu) – lieka siuntėjui, trečias egzempliorius įdedamas į namų apyvokos daiktus arba į vagoną, konteinerį, ketvirtas - pridedamas prie važtaraščio ir keliauja kartu su juo iki galinės stoties.

23.2. Namų apyvokos daiktai, vežami vagone, gali būti lydimi siuntėjo palydovo.

23.3. Vežėjas, priimdamas vežti siuntėjo į vagoną arba konteinerį pakrautus namų apyvokos daiktus, apžiūri iš išorės vagoną arba konteinerį ir užplombuoja jį siuntėjui dalyvaujant, vežėjo plomba prilyginama siuntėjo plombai.

24. Lavonai

24.1. Lavonai vežami vagone.

24.2. Kiekvienas lavonas priimamas vežti tvirtame, standžiai uždarytame metaliniame arba skarda apmuštame mediniame karste. Karstas turi būti įdėtas į medinę dėžę ir pritvirtintas.

24.3. Su lavonu susiję daiktai, kurių bendra masė iki 500 kg, gali būti pakrauti į vagoną, kuriame įdėtas karstas su lavonu. Šie daiktai vežami be papildomų važtos mokesčių išieškojimo; prie važtaraščio pridedamas su lavonu susijusių daiktų apyrašas.

V SKYRIUS

Veiksmai su kroviniu vežimo maršrute

25. Bendrosios nuostatos

25.1. Jeigu vežimo maršrute dėl nuo vežėjo nepriklausančių aplinkybių:

- įvyksta krovinio vežimo užlaikymas arba
- vykdomas vagonų atkabinimas nuo grupės vagonų, arba
- nustatyta, kad siuntėjui kraunant krovinį, buvo viršyta vagono krovos norma arba buvo viršyta leistina statinė vagono aširačio apkrova bėgiams, arba
- vykdomas krovinio perkrovimas iš vieno vagono į kitą tokio paties pločio vėžės vagoną,

o taip pat:

- vežėjas nustatė siuntėjo padarytus SMGS nuostatų pažeidimus arba
- vežėjas vykdo plombų keitimą arba uždeda naujas plombas vietoje nesančių ar vietoje plombų su neaiškiais ženklais, ar su neatitinkančiais važtaraštyje nurodytų ženklų, arba
- vežėjas nustatė važtaraštyje nurodytų lydinčių dokumentų praradimą,

tai vežėjas sudaro dokumentą, kuriame konstatuoja aukščiau išvardintas aplinkybes, taip pat nurodo užlaikymo trukmę, jeigu jis įvyko, dokumentą prideda prie važtaraščio ir važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo žymą „_____“ (vežėjo vežimo maršrute sudaryto dokumento, patvirtinančio aplinkybes, turinčias įtakos arba galinčias turėti įtakos krovinio vežimui, pavadinimas, jo numeris, sudarymo data, stoties pavadinimas ir sutrumpintas geležinkelio pavadinimas)“.

25.2. Jeigu vežėjas vykdo plombų keitimą arba uždeda naujas vietoje nesančių, tai vežėjas į važtaraščio skiltį „Vežėjo žymos“ įrašo žymą „____(kiekis) plombų/ZPU su ženklais _____pakeistos _____ (kiekis) plombomis/ZPU su ženklais _____“ arba „____(kiekis) plombų/ZPU su ženklais _____ uždėtos vietoje nesančių“.

25.3. Perkraunant krovinį skirtingų vėžės pločio geležinkelių susijungimo stotyje, vežėjas važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo duomenis apie ant vagono, į kurį perkrautas krovinsys, uždėtų plombų skaičių ir ženklus.

25.4. Jeigu vežimo maršrute buvo surašytas komercinis aktas, vežėjas vieną šio komercinio akto egzempliorių prideda prie važtaraščio, kiti komercinio akto egzemplioriai su visais jo priedais lieka vežėjo žinioje.

25.5. Jeigu krovinio vežimas negali būti pratęstas arba krovinio išdavimas negali būti vykdomas naudojant elektroninį važtaraštį, vežėjas, kurio žinioje yra kroviny, laikydamasis šių Taisyklių reikalavimų dėl formos ir egzempliorių skaičiaus, pradeda naudotis popieriniu važtaraščiu bei sukuria popierinę versiją prie jo pridėtų dokumentų.

Elektroninio ir popierinio važtaraščių skiltyje „Vežėjo žymos“ vežėjas įrašo žymą „Elektroninio važtaraščio keitimas į popierinį“ ir uždeda vežėjo kalendorinį antspaudą.

26. Vežėjo veiksmai kompetentingų institucijų vykdomos administracinės kontrolės metu

26.1. Vežėjas, administracinės kontrolės institucijų reikalavimu atidarydamas vagoną, ITV, ATP, ratinės ir vikšrinės technikos vienetą, sudaro atidarymo aktą. Atidarymo akto forma pateikta šių Taisyklių 6 priede. Atidarant ratinės ir vikšrinės technikos vienetą atidarymo akte nurodomas jo identifikacinis numeris.

Vienas egzempliorius su plombomis, nuimtomis nuo vagono, ITV, ATP, ratinės ir vikšrinės technikos vieneto lieka vežėjui, sudariusiam atidarymo aktą, vienas egzempliorius pridodamas prie važtaraščio ir vežamas kartu su kroviniu iki galinės stoties gavėjui išduoti.

26.2. Vežėjas, sudaręs atidarymo aktą, važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo žymą: „_____(data) Atidarymo aktas, _____ gelež. stotis“.

26.3. Atidarant du ir daugiau vagonų, vežamų pagal vieną važtaraštį, šių vagonų atžvilgiu leidžiama įforminti vieną atidarymo aktą.

Atidarant du ir daugiau konteinerių, vežamų pagal vieną važtaraštį, šių konteinerių atžvilgiu leidžiama įforminti vieną atidarymo aktą.

26.4. Naujos plombos ant vagonų, ITV, ATP, ratinės ir vikšrinės technikos vienetų uždedamos dalyvaujant vežėjui ir administracinės kontrolės institucijų atstovams, kurių reikalavimu buvo vykdomas atidarymas.

26.5. Perduodant administracinės kontrolės institucijai jai skirtus lydinčius dokumentus, vežėjas važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo žymą: „_____(lydinčio dokumento pavadinimas) Nr. ____ paimtas _____ (stoties pavadinimas) stotyje“. Jeigu važtaraštyje po pridėto lydinčio dokumento pavadinimo yra žyma apie tai, kad šis dokumentas skirtas paimti konkrečiame geležinkelyje, tai tokiu atveju važtaraštyje žyma apie paėmimą nerašoma.

26.6. Valstybinėms institucijoms konfiskavus krovinį, vežėjas, kurio žinioje buvo krovins, praneša apie tai sutartiniam vežėjui ir vežėjui, kuris turėjo išduoti krovinį gavėjui, tolesniam siuntėjo ir gavėjo informavimui.

27. Vežėjo veiksmai nustačius vagoną, pakrautą viršijant jo krovos normą arba viršijant leistiną statinę vagono aširačio apkrovą bėgiams

27.1. Krovinio masės perteklių, nustatytą valstybės, kurioje yra pradinė stotis, geležinkelyje, vežėjas iškrauna ir pateikia siuntėjo žinion pagal tvarką, numatytą nacionaliniuose teisės aktuose.

27.2. Krovinio masės perteklių, nustatytą tranzitiniame geležinkelyje arba valstybės, kurioje yra galinė stotis, geležinkelyje, vežėjas nukrauna į atskirą vagoną ir nukreipia į galinę stotį. Važtaraščio skiltyje „Važtos mokesčių apskaičiavimo ir išieškojimo žymos“ pažymima: „Nukrautas krovinio masės perteklius“ ir patvirtinama vežėjo antspaudu.

27.3. Jeigu krovinio masės perteklius išsiunčiamas vienu metu su pagrindine krovinio dalimi, tai į važtaraščio skiltis „Vagonas“, „Vagoną pateikė“, „Vagono krovumas“, „Ašys“, „Taros masė“, „Cisternos tipas“ įrašomi atitinkami duomenys apie vagoną, į kurį parkrautas krovinio masės perteklius, o važtaraščio skiltyse „Krovinio masė“ (perkrovus) ir „Vienetų skaičius“ (perkrovus) priešais atitinkamą vagono numerį nurodoma krovinio masė (vienetų skaičius).

27.4. Jeigu iškrautas krovinio masės perteklius išsiunčiamas vėliau už pagrindinę krovinio dalį, tai vežėjas įformina dokumentą, pagal kurį iškrautas krovinio masės perteklius bus nukreiptas į galinę stotį, o važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo žymą: „Krovins ____ (kg/vnt.) papildomai išsiunčiamas pagal _____ (dokumento pavadinimas, jo numeris)“.

28. Vežėjo veiksmai nustačius krovinį be važtaraščio

28.1. Nustačius krovinį be važtaraščio arba be atskirų sunumeruotų važtaraščio lapų, vežėjas jų praradimą konstatuoja komerciniame akte.

28.2. Nustačius krovinį be važtaraščio arba be atskirų važtaraščio lapų, vežėjas sudaro važtaraštį vietoje prarasto važtaraščio arba atskirus važtaraščio lapus vietoje prarastų.

Viršutiniame tuščiam naujai sudaryto važtaraščio arba atskirų jo lapų laukelyje atitinkamai daromas įrašas: „Važtaraštis vietoje prarasto“ arba „Lapas ____ vietoje prarasto“.

28.3. Jeigu naujo važtaraščio arba atskirų jo lapų sudarymui neturima pakankamų duomenų, vežėjas būtinų duomenų užklausia sutartinio vežėjo.

28.4. Praradus papildomą lapą, Vagonų žiniaraštį arba Konteinerių žiniaraštį vežėjas elgiasi pagal šių Taisyklių 28.1 – 28.3 punktų nurodymus.

29. Vežėjo veiksmai krovinio praradimo atveju

Jeigu vežėjas, kurio žinioje buvo kroviny, konstatuoja jo praradimą, jis apie tai praneša sutartiniam vežėjui, tam, kad informuotų siuntėją ir vežėją, kuris turėtų išduoti krovinį, taip pat tam, kad informuotų gavėją, ir į galinę stotį nukreipia važtaraštį su lydinčiais dokumentais ir komerciniu aktu išduoti gavėjui pagal tvarką, numatytą nacionaliniuose teisės aktuose.

30. Vežėjo veiksmai atsiradus vežimo kliūtims

30.1. Jeigu atsiradus krovinio vežimo kliūtims vežėjas nusprendė užklausti siuntėjo nurodymo, jis nusiunčia sutartiniam vežėjui užklausa dėl siuntėjo nurodymų.

30.2. Siuntėjas savo nurodymus praneša sutartiniam vežėjui, kuris juos perduoda vežėjui, pateikusiai užklausa.

30.3. Vežėjas, kurio žinioje yra kroviny, atitinkamose važtaraščio skiltyse užbraukia pirminius duomenis tokiu būdu, kad juos būtų galima perskaityti, įrašo naujus pagal siuntėjo nurodymus, o skiltyje „Pristatymo termino pratęsimas“ nurodo užlaikymo priežastį ir trukmę.

Nukrypimo nuo važtaraštyje nurodyto vežimo maršruto atveju, vežėjas važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo žymą: „Nukrypimas nuo nurodyto vežimo maršruto dėl _____(vežimo kliūtis priežastis) ir vežėjo antspaudas.

31. Vežėjo veiksmai perkraunant krovinį skirtingų vėžės pločių geležinkelių susijungimo stotyje

31.1. Perkraunant krovinį iš vieno vėžės pločio vagono į kito vėžės pločio vagoną, vežėjas, vykdantis perkrovimą, važtaraščio skiltyse „Vagonas“, „Vagoną pateikė“, „Vagono krovumas“, „Ašys“, „Taros masė“, „Cisternos tipas“ užbraukia su pirminiu vagonu susijusius duomenis taip, kad juos būtų galima perskaityti, ir po jais nurodo atitinkamus vagono, į kurį perkrautas kroviny, duomenis; perkraunant į du ar daugiau vagonų nurodomi kiekvieno vagono, į kurį perkrautas kroviny, duomenys.

Važtaraščio skiltyje „Perkrovus“ nurodoma krovinio masė ir į vagoną pakrautų vienetų skaičius; perkraunant krovinį iš vieno vagono į du ar daugiau vagonų nurodoma krovinio masė ir vienetų skaičius atskirai kiekvienam iš naujo pakrautam vagonui. Važtaraščio skiltyje „Važtos mokesčių apskaičiavimo ir išieškojimo žymos“ įrašoma ir vežėjo antspaudu patvirtinama žyma apie

dviejų ar kelių vagonų užėmimo priežastis : „Perkrauta į ____ (nurodyti skaičių) vagonų dėl _____(nurodyti konkrečią priežastį)“.

31.2. Perkraunant krovinį, kurio matmenys viršija pakrovos gabarito ribas (negabaritinis kroviny), vežėjas važtaraščio skiltyje „Krovinio pavadinimas“ įrašo atitinkamas žymas ir ant abiejų išilginių krovinio pusių pažymi krovinį analogiškais užrašais.

32. Vežėjo veiksmai perkraunant krovinį į tokio paties pločio vėžės vagonus

32.1. Jeigu kroviny perkraunamas iš vieno vagono į vieną arba daugiau to paties pločio vėžės vagonus, tai vežėjas, vykdęs perkrovimą, važtaraščio skiltyse „Vagonas“, „Vagoną pateikė“, „Vagono krovumas“, „Ašys“, „Taros masė“, „Cisternos tipas“ užbraukia su pirminiu vagonu susijusius duomenis taip, kad juos būtų galima perskaityti, ir po jais nurodo atitinkamus kiekvieno vagono, į kurį buvo perkrautas kroviny, duomenis. Kiekvienam naujai pakrautam vagonui vežėjas įrašo atitinkamus duomenis į važtaraščio skiltis „Krovinio masė“ (perkrovus) ir „Vienetų skaičius“ (perkrovus). Jeigu kroviny perkraunamas iš vieno vagono į du ar daugiau vagonų, vežėjas važtaraščio skiltyje „Važtos mokesčių apskaičiavimo ir išieškojimo žymos“ papildomai įrašo žymą: „Perkrauta į ____ (nurodyti skaičių) vagonų dėl _____(nurodyti konkrečią priežastį)“.

32.2. Jeigu po perkrovimo dalis krovinio bus išsiųsta vėliau už pagrindinę dalį krovinio, išsiųsto pagal važtaraštį, tai vežėjas užpildo dokumentą, pagal kurį iškrauta krovinio dalis bus išsiųsta į galinę stotį, o važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo žymą: „Kroviny ____ (kg/vnt.) papildomai išsiunčiamas pagal _____(dokumento pavadinimas, jo numeris)“, kurią patvirtina savo antspaudu.

33. Vežėjo veiksmai vagono atkabavimo atveju

Jeigu vežimo maršrute nuo grupės vagonų, vežamų pagal vieną važtaraštį, atkabamas vienas arba keli vagonai, tai vežėjas kiekvienam atkabintam vagonui pildo dokumentą, pagal kurį vagonas bus išsiųstas į galinę stotį.

Važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ vežėjas įrašo žymą: „Vagonas Nr. ____ papildomai išsiunčiamas pagal _____(dokumento pavadinimas, jo numeris)“, kurią patvirtina savo antspaudu.

Vagonų žiniaraščio arba Konteinerių žiniaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ priešais duomenis apie atkabintą vagoną arba važtaraščio skiltyje „Vagonas“ vežėjas įrašo žymą „Vagonas atkabintas“.

VI SKYRIUS

Vežimo sutarties pakeitimas

34. Vežimo sutarties pakeitimo tvarka

34.1. Vežimo sutarties pakeitimas atliekamas siuntėjo arba gavėjo rašytiniu pareiškimu.

34.2. Pareiškime dėl vežimo sutarties pakeitimo (toliau – pareiškimas) nurodomi:

34.2.1. duomenys vadovaujantis važtaraščio duomenimis:

- siuntos numeris;
- vagono/konteinerio numeris;
- siuntėjas ir gavėjas;
- pradinė stotis ir galinė stotis;
- krovinio pavadinimas;

34.2.2. nurodymai vežėjui dėl vežimo sutarties pakeitimo:

- nauja galinė stotis, o taip pat pasienio stotys, per kurias po vežimo sutarties pakeitimo turi būti vežamas kroviny, jeigu jos keisis, o taip pat jų kodai ir geležinkelių pavadinimai;
- vežėjų sutrumpinti pavadinimai ir kodai, jeigu paskesniame vežime dalyvauja nauji vežėjai, o taip pat kelio ruožai, kuriais jie vykdo vežimą;
- naujas gavėjas, jo kodas ir pašto adresas;

34.2.3. kiti duomenys, būtini vežimo sutarties pakeitimo vykdymui, įskaitant ir važtos mokesčių mokėtojo pavadinimą ir kodą.

34.3. Siuntėjas teikia pareiškimą sutartiniam vežėjui, o gavėjas – vežėjui, išduodančiam krovinį.

Vienu metu su pareiškimu siuntėjas sutartiniam vežėjui pateikia 4 važtaraščio lapą „Važtaraščio dublikatas“, kurio skylyje „Siuntėjo paraiškos“ yra įrašytas pareiškimas dėl vežimo sutarties pakeitimo. Įrašą važtaraštyje sutartinis vežėjas patvirtina uždėdamas kalendorinį antspaudą.

34.4. Vežimo sutarties pakeitimo atveju vežėjas užbraukia pirminius duomenis važtaraštyje tokiu būdu, kad juos būtų galima perskaityti, įrašo naujus, važtaraščio skylyje „Vežėjo žymos“ įrašo žymą: „Peradresuotas į stotį _____ (stoties pavadinimas) gavėjui _____ (gavėjo pavadinimas) (dokumento pavadinimas ir data) _____ pagrindu“ ir uždėda vežėjo antspaudą, skylyje „Krovinio pavadinimas“ įrašo žymą: „Vežimo sutartis pakeista“ ir uždėda vežėjo antspaudą.

34.5. Vežėjas, priėmęs pareiškimą, informuoja siuntėją arba gavėją apie vežimo sutarties pakeitimą arba apie atsisakymą pakeisti vežimo sutartį.

VII SKYRIUS

Komercinis aktas

35. Komercinio akto įforminimo tvarka

35.1. Komerciniame akte privalo būti šie duomenys:

35.1.1. aplinkybių, sudarančių pagrindą komercinio akto surašymui, faktinio nustatymo data, stoties pavadinimas ir sutrumpintas geležinkelio pavadinimas, kuriuose surašomas komercinis aktas, komercinį aktą surašančio vežėjo pavadinimas;

35.1.2. siuntėjo, gavėjo, pradinės stoties, galinės stoties pavadinimai, o taip pat krovinio pavadinimas, vienetų skaičius, įpakavimo rūšis, krovinio masė kg, duomenys apie tai, kas pakrovė krovinį, siuntos numeris, vagono, ITV, ATP numeris, vagono krovumas ir vežimo sutarties sudarymo data pagal važtaraštį;

35.1.3. krovinio atvykimo į komercinio akto surašymo stotį data, traukinio numeris;

35.1.4. plombų ant vagono, ITV, ATP skaičius ir ženklai;

35.1.5. krovinio patikros rezultatai; ekspertizės akto numeris ir jo sudarymo data (tuo atveju, jeigu toks aktas buvo sudarytas);

35.1.6. prie komercinio akto pridėtų dokumentų pavadinimai ir skaičius, pridėtų plombų skaičius ir ženklai.

35.2. Komercinį aktą pasirašo vežėjo atstovai ir krovinio gavėjo atstovas, jeigu jis dalyvavo krovinio patikroje.

35.3. Komercinis aktas surašomas kiekvienai siuntai atskirai.

Vežant kelias siuntas su vienodo pavadinimo kroviniu iš vieno siuntėjo vienos pradinės stoties vienam gavėjui į vieną galinę stotį, galinėje stotyje leidžiama surašyti vieną komercinį aktą kelioms siuntoms, jeigu aplinkybės, sudarančios pagrindą komercinio akto surašymui, yra vienodos.

35.4. Jeigu tikrinant krovinio masę konstatuoja krovinio masės neatitikimą važtaraštyje nurodytiems duomenims, komercinis aktas surašomas tik tuo atveju, jeigu krovinio masės sumažėjimas viršija normas, nustatytas SMGS 43 straipsnyje „Atsakomybės apribojimas krovinio trūkumo atveju“, o krovinio, vežamo subertu arba suverstu, masės perteklius viršija 1%, kitų krovinių – 0,2% nuo krovinio masės, nurodytos važtaraštyje.

35.5. Surašant komercinį aktą vežėjas važtaraščio skiltyje „Komercinis aktas“ nurodo komercinio akto numerį ir surašymo datą, stoties pavadinimą ir sutrumpintą geležinkelio pavadinimą, kuriuose jis buvo sudaromas, uždeda vežėjo antspaudą.

35.6. Komerčio akto blanko forma patekta šių Taisyklių 7 priede.

35.7. Komerčio akto blankas spausdinamas ir užpildomas viena iš OSJD kalbų taikant SMGS 15 straipsnio „Važtaraštis“ nuostatas.

Komerčio akto blankas, taip pat visų arba atskirų komerčio akto skilčių pildymas gali būti išversti į kitą kalbą.

Komerčio aktas gali būti pildomas nacionaline kalba su vertimu į vieną iš OSJD kalbų taikant SMGS 15 straipsnio „Važtaraštis“ nuostatas.

35.8. Jeigu komerčio akto blankas spausdinamas ant atskirų lapų, komerčio akto surašymo stotyje kiekvienas akto lapas sunumeruojamas, pasirašomas, patvirtinamas kalendoriniu vežėjo antspaudu, kiekvieno lapo viršutinėje dalyje nurodomas komerčio akto numeris. Po komerčio akto surašymo visi lapai susegami.

35.9. Jeigu atitinkamose komerčio akto skiltyse nepakanka vietos įrašyti duomenis, tai vežėjas tuos duomenis įrašo papildomame lape atskirai pagal kiekvieną skiltį, kuris prisegamas prie komerčio akto ir tampa jo sudėtine dalimi. Papildomi lapai turi būti tokio pat dydžio, kaip ir komerčio aktas. Atitinkamose komerčio akto skiltyse pažymima: „Duomenis žiūrėti papildomame lape“.

Viršutinėje papildomo lapo dalyje nurodomas komerčio akto numeris, visi papildomi lapai pasirašomi tų pačių asmenų, pasirašiusių komerčio aktą, uždedamas kalendorinis vežėjo antspaudas.

35.10. Vienas komerčio akto egzempliorius išduodamas gavėjui.

VIII SKYRIUS Krovinių išdavimas

36. Gavėjo informavimas apie krovinio atvykimą

Vežėjas, vadovaudamasis nacionalinių teisės aktų nustatyta tvarka, praneša gavėjui apie krovinio atvykimą į galinę stotį.

37. Krovinio išdavimo tvarka

37.1. Vežėjas išduoda gavėjui jam skirtus važtaraščio lapus ir prie važtaraščio pridėtus lydinčius dokumentus, o gavėjas skiltyje „Krovinio išdavimas“ įrašo datą, pasirašo, bei įrašo kitus duomenis vadovaudamasis valstybės, kurioje yra krovinio galinė stotis, nacionaliniais teisės aktais.

37.2. Krovinys faktiškai išduodamas po krovinio išdavimo įforminimo važtaraštyje, jeigu gavėjas ir vežėjas nesusitarė kitaip, ir patvirtinamas vežėjo ir gavėjo parašais dokumente, nustatytame nacionalinių teisės aktų, galiojančių valstybėje, kurioje išduodamas krovinys.

37.3. Jeigu dalis krovinio su važtaraščiu atvyko į galinę stotį anksčiau nei papildomai išsiunčiama krovinio dalis, tai vežėjas dėl neatvykusios krovinio dalies sudaro komercinį aktą.

Važtos mokesčiai sumokami už viso krovinio, nurodyto važtaraštyje, vežimą.

Išduodant vėliau atvykusią papildomai išsiunčiamą krovinio dalį, gavėjas pateikia vežėjui važtaraštį ir komercinį aktą. Vežėjas 6 važtaraščio lapo skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo žymą „Papildomai išsiunčiama krovinio dalis išduota“, patvirtindamas ją kalendoriniu vežėjo antspaudu, ir grąžina važtaraštį gavėjui. Komercinis aktas lieka vežėjui, jame jis įrašo žymą apie papildomai išsiunčiamos krovinio dalies išdavimą, nurodydamas išdavimo datą.

37.4. Krovinį, siuntėjo pakrautą į vagoną, ATP arba ITV (išskyrus konteinerį), atvykusį su tvarkingomis siuntėjo plombomis tvarkingame vagono, ATP arba ITV (išskyrus konteinerį), vežėjas perduoda, o gavėjas priima, apžiūrėdamas iš išorės vagono, ATP arba ITV būklę, patikrindamas liukų ir durų būklę, plombų buvimą ir tvarkingumą, taip pat ženklų ant plombų atitikimą važtaraštyje nurodytiems duomenims.

Krovinio vienetų skaičius, masė ir būklė netikrinami.

37.5. Krovinį, siuntėjo pakrautą į konteinerį, vežėjas perduoda, o gavėjas priima:

37.5.1. apžiūrėdamas iš išorės konteinerio, liukų ir durų būklę, patikrindamas plombų buvimą ir tvarkingumą, taip pat ženklų ant plombų atitikimą važtaraštyje nurodytiems duomenims, jeigu:

37.5.1.1. didžiuosius konteinerius vežėjas priėmė iš siuntėjo pakrautus ant platformos durimis į išorę;

37.5.1.2. konteinerius pradinėje stotyje į vagoną pakrovė vežėjas;

37.5.1.3. konteinerius galinėje stotyje iš vagono iškrovė vežėjas;

37.5.1.4. konteineriai buvo vežami perkraunant juos į kitą vagoną arba vežėjas juos perstatė vežimo maršrute;

37.5.2. apžiūrėdamas iš išorės matomų konteinerių dalių būklę, jeigu:

37.5.2.1. vidutiniai konteineriai, kuriuos vežėjas priėmė vežti iš siuntėjo pakrautus į vagoną, vežti be perkrovimo ar vežėjo perstatymo ir iš vagono bus iškrauti gavėjo;

37.5.2.2. didieji konteineriai, kuriuos vežėjas priėmė iš siuntėjo pakrautus ant platformos durimis į vidų arba į pusvagonį, buvo vežėjo vežami be perkrovimo ar perstatymo ir konteineriai iš vagono bus išsikrauti gavėjo;

37.6. Siuntėjo į atvirą vagoną arba konteinerį pakrautą krovinį, vežamą važtaraštyje nurodant vienetų skaičių, vežėjas perduoda, o gavėjas priima netikrinant krovinio masės, iš išorės apžiūrint tik matomų krovinio vienetų (jų dalių) būklę ir patikrinant uždėto apsauginio ženklavimo atitikimą duomenims, nurodytiems važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“, o taip pat vienetų skaičių, jeigu juos galima vizualiai suskaičiuoti.

37.7. Siuntėjo į atvirą vagoną arba konteinerį pakrautą krovinį su daugiau kaip 100 vienetų skaičiumi vežėjas perduoda, o gavėjas priima netikrindamas krovinio masės, apžiūradamas iš išorės tik matomų krovinio vienetų (jų dalių) būklę ir patikrindamas uždėto apsauginio ženklavimo atitikimą duomenims, nurodytiems važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“.

37.8. Atviruose vagonuose vežamą suverstą arba subertą krovinį vežėjas perduoda, o gavėjas priima patikrindamas krovinio paviršiaus tolygumą ir krovinio išėmimą nebuvimą.

37.9. Palydovų lydimą krovinį vežėjas perduoda gavėjui netikrindamas vienetų skaičiaus, masės, krovinio būklės ir plombų buvimo.

37.10. Krovinį ant savų ašių, vežamą be palydovo, vežėjas perduoda, o gavėjas priima vykdydami išorinę apžiūrą.

37.11. Vežėjo iškrautus į tarą supakuotus krovinis bei vienetinius krovinis be įpakavimo, vežėjas perduoda, o gavėjas priima, iš išorės apžiūrint jų būklę, patikrinant vienetų skaičių.

37.12. Siuntėjui priklausančius vežimo įrenginius vežėjas perduoda gavėjui kartu su kroviniumi.

38. Krovinio būklės patikrinimas, krovinio vienetų ir krovinio masės nustatymas

38.1. Jeigu vežėjas privalo dalyvauti krovinio masės, vienetų skaičiaus ir krovinio būklės patikrinime, krovinio vienetų skaičius ir krovinio masė nustatomi, tikrinimą vykdant tokia tvarka:

38.1.1. supakuotų ir nesupakuotų krovinų, kurių masė iki jų atidavimo vežti buvo nustatyta pagal standartą arba pagal trafaretą, tikrinamas krovinio vienetų skaičius siuntoje, o pažeistuose krovinio vienetuose tikrinamas krovinio vienetų skaičius arba masė ir krovinio juose būklė; jeigu krovinio masė buvo nustatyta pagal trafaretą, tai tikrinami krovinio vienetų numeriai;

38.1.2. jeigu konstatuojami taros pažeidimai arba kitos aplinkybės, galinčios turėti įtakos krovinio būklei, tikrinama krovinio masė arba krovinio vienetų skaičius ir krovinio būklė pažeistuose krovinio vienetuose, atidarant krovinio vienetų pažeistas vietas ir lyginant pažeistų vienetų turinį su tuo, kuris nurodytas lydinčiuose dokumentuose;

38.1.3. krovinio, vežamo atvirose dėžėse, tikrinamas vienetų skaičius ir krovinio masė arba tikrinamas vienetų skaičius ir vienetų skaičius kiekvienoje dėžėje;

38.1.4. krovinių, kurie vežami supilti, suversti arba suberti, tikrinama bendra krovinio masė.

38.2. Tikrinant subertą, suverstą arba supiltą krovinį, kuris vežamas dviejuose ir daugiau vagonų pagal vieną važtaraštį, krovinio masės atitiktis važtaraštyje nurodytiems duomenims nustatoma lyginant suminę visuose vagonuose esančio krovinio masę su važtaraštyje nurodyta sumine krovinio mase.

38.3. Nustatant krovinio masę sveriant vagonų svarstyklėmis, vagono taros mase laikoma masė, nurodyta ant vagono.

Jeigu prieš pakrovimą arba po iškrovimo buvo tikrinama vagono taros masė, nustatant krovinio masę, vagono taros mase laikoma masė, kuri buvo nustatyta svėrimo metu.

38.4. Jeigu krovinio masė neatitinka važtaraštyje nurodytų duomenų normų, nurodytų šių Taisyklių 35.4 punkte, ribose, vežėjas važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo žymą: „Tikrinant krovinio masę paaiškėjo ____ kg“ ir uždeda vežėjo antspaudą.

39. Veiksmų eiga atsiradus krovinio išdavimo kliūtims

39.1. Atsiradus krovinio išdavimo kliūtims, vežėjas nukreipia sutartiniam vežėjui užklausą dėl siuntėjo nurodymų.

39.2. Siuntėjas praneša savo nurodymus sutartiniam vežėjui, kuris juos perduoda vežėjui, nukreipusiam užklausą.

IX SKYRIUS

Pretenzijos

40. Pretenzijų pateikimo tvarka

40.1. Vežėjų adresų sąrašas, kuriais siunčiama nagrinėti pretenzija, pateikiamas SMGS 5 priede „Informacinis žinynas“.

40.2. Jeigu vežimas buvo vykdomas pagal elektroninį važtaraštį, pareiškėjas prie pretenzijos neprideda elektroninio važtaraščio ir elektroninio komercinio akto, o pretenziniame pareiškime nurodo siuntos numerį, pradinę stotį, galinę stotį, o taip pat komercinio akto numerį ir jį surašiusio vežėjo pavadinimą.

Jeigu vežimas buvo vykdomas pagal popierinį važtaraštį, pareiškėjas privalo prie pretenzijos pridėti šių dokumentų originalus:

40.2.1. krovinio praradimo atveju:

- siuntėjas - „Važtaraščio dublikatas“ (4 važtaraščio lapą);
- gavėjas - „Važtaraščio dublikatas“ (4 važtaraščio lapą) arba „Važtaraščio originalas“ (1 važtaraščio lapą) ir „Pranešimo apie krovinio atvežimą lapas“ (6 važtaraščio lapą) su vežėjo žyma važtaraščio skiltyje „Gavimo data“ apie krovinio neatvykimą;

40.2.2. krovinio trūkumo, sužalojimo (sugadinimo) atveju – siuntėjas arba gavėjas - „Važtaraščio originalas“ (1 važtaraščio lapą) ir „Pranešimo apie krovinio atvežimą lapas“ (6 važtaraščio lapą) bei komercinį aktą, kurį gavėjui galinėje stotyje išdavė vežėjas;

40.2.3. krovinio pristatymo termino viršijimo atveju - siuntėjas arba gavėjas - „Važtaraščio originalas“ (1 važtaraščio lapą) ir „Pranešimo apie krovinio atvežimą lapas“ (6 važtaraščio lapą);

40.2.4. važtos mokesčių viršijimo atveju:

- siuntėjas - „Važtaraščio dublikatas“ (4 važtaraščio lapą) arba kitą dokumentą vadovaujantis pretenzijos teikimo vietoje galiojančiais nacionaliniais teisės aktais;

- gavėjas - „Važtaraščio originalas“ (1 važtaraščio lapą) ir „Pranešimo apie krovinio atvežimą lapas“ (6 važtaraščio lapą);

- asmuo, apmokėjęs važtos mokesčius vadovaujantis 31 straipsnio „Važtos mokesčių ir netesybų mokėjimas“ § 2 - dokumentus, patvirtinančius jo pretenzijos reikalavimus.

40.3. Krovinio praradimo, trūkumo, sužalojimo (sugadinimo) atveju prie pretenzijų taip pat turi būti pridėti dokumentai, patvirtinantys krovinio vertę.

40.4. Pareiškėjas, jei būtina, prideda kitus pretenziją pagrindžiančius dokumentus.

SMGS VAŽTARAŠČIO PAVYZDYS

- 1 lapas: Važtaraščio originalas (gavėjui)
- 2 lapas: Lydraštis (vežėjui, išduodančiam krovinį gavėjui)
- 3 lapas: Krovinio išdavimo lapas (vežėjui, išduodančiam krovinį gavėjui)
- 4 lapas: Važtaraščio dublikatas (siuntėjui)
- 5 lapas: Krovinio priėmimo lapas (vežėjui sudariusiam sutartį)
- 6 lapas: Pranešimo apie krovinio atvežimą lapas (gavėjui)
- lapas be numerio: Lydraštis (papildomas egzempliorius)

(Naudojant SMGS važtaraščio blanką vežimo sutarties informimui skilčių dydžiai, kursyvu nurodyti šių skilčių viduje, nespausdinami)

1 Važtaraščio originalas (gavėjui)

210x297

29. Siuntos Nr.

13x45

SMGS važtaraščius Sutartinis vežėjas	45x12	1 Siuntėjas	5x20	2 Pradinė stotis				5x20
		23x94		10x94				
		Parašas		3 Siuntėjo paraiškos				
		4 Gavėjas	5x20	44x94				
		23x94						
5 Galinė stotis		5x20	8 Vagoną pateikė 9 Vagono krovumas					
15x106			10 Ašys 11 Taros masė 12 Cisternos tipas					6x94
6 Pasienio stotys	7 Vagonas	8	9	10	11	12	Perkrovus	
35x65	4x45							
	4x45	4x8	4x10	4x8	4x15	4x10	13 Krovinio masė	
							14 Vienetų skaičius	
							4x24	
							4x16	
15 Krovinio pavadinimas		16 Pakuotė	17 Vienetų skaičius	18 Masė (kg)	19 Plombos			
65x95		65x20	65x20	65x20	kiekis		ženklai	
					5x10		5x35	
					20 Pakrauta			
					7x45			
					21 Masės nustatymo būdas			
					13x45			
10x95		22	Vežėjai	Ruožas nuo/iki	Stočių kodai			
		9x35		9x50	4.5x20			
23 Važtos mokesčiai								
35x95								
24 Siuntėjo pridėti dokumentai		25 Ne vežėjui skirta informacija, krovinio pristatymo sutarties numeris						
34x95		20x105						
26 Vežimo sutarties sudarymo data		27 Gavimo data						
35x47.5		35x47.5						
		28 Muitinės ir kitų administracinių formalumų atlikimo žymos						
		35x105						

Važtos mokesčių skaičiavimo skyriai

					Atsiskaitymas su siuntėju		Atsiskaitymas su gavėju	
A	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki				48	49	50	51
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59
B	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki				48	49	50	51
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59
B	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki				48	49	50	51
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59
Г	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki				48	49	50	51
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59
Д	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki				48	49	50	51
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59
E	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki				48	49	50	51
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59
64 Važtos mokesčių apskaičiavimo ir išieškojimo žymos				Iš viso: ►	60	61	62	63
43x128					65 Papildomai išieškoti iš siuntėjo už			

2 Lydraštis (vežėjui, išduodančiam krovinį gavėjui)

210x297

29. Siuntos Nr.

13x45

SMGS važtaraštis Sutartinis vežėjas	1 Siuntėjas		5x20		2 Pradinė stotis					5x20		
	23x94		10x94									
	Parašas		3 Siuntėjo paraiškos									
	4 Gavėjas		5x20		44x94							
23x94												
5 Galinė stotis			5x20		8 Vagoną pateikė 9 Vagono krovumas							
15x106					10 Ašys 11 Taros masė 12 Cisternos tipas					6x94		
6 Pasienio stotys		7 Vagonas			8	9	10	11	12	Perkrovus		
35x65		4x45								13	14	
		4x45			4x8	4x10	4x8	4x15	4x10	Krovinio masė	Vienetų skaičius	
										4x24	4x16	
15 Krovinio pavadinimas					16	17	18	19 Plombos				
65x95					Pakuotė	Vienetų skaičius	Masė (kg)	kiekis		ženklai		
					65x20	65x20	65x20	5x10		5x35		
								20 Pakrauta				
								7x45				
								21 Masės nustatymo būdas				
								13x45				
10x95					22	Vežėjai	Ruožas nuo/iki		Stočių kodai			
					9x35		9x50		4.5x20			
23 Važtos mokesčiai												
35x95												
24 Siuntėjo pridėti dokumentai					25 Ne vežėjui skirta informacija, krovinio pristatymo sutarties numeris							
34x95					20x105							
26 Vežimo sutarties sudarymo data		27 Gavimo data			28 Muitinės ir kitų administracinių formalumų atlikimo žymos							
35x47.5		35x47.5			35x105							

Važtos mokesčių skaičiavimo skyriai

						Atsiskaitymas su siuntėju		Atsiskaitymas su gavėju		
A	37 Ruožas		Stočių kodai		38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki								48	49
	40 Papildomi mokesčiai						52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas		43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59
B	37 Ruožas		Stočių kodai		38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki								48	49
	40 Papildomi mokesčiai						52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas		43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59
C	37 Ruožas		Stočių kodai		38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki								48	49
	40 Papildomi mokesčiai						52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas		43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59
D	37 Ruožas		Stočių kodai		38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki								48	49
	40 Papildomi mokesčiai						52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas		43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59
E	37 Ruožas		Stočių kodai		38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta
	nuo iki								48	49
	40 Papildomi mokesčiai						52	53	54	55
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas		43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59
64 Važtos mokesčių apskaičiavimo ir išieškojimo žymos						Iš viso: ▶	60	61	62	63
43x128						65 Papildomai išieškoti iš siuntėjo už				

45x12 SMGS važtaraštis Sutartinis vežėjas	1 Siuntėjas <i>23x94</i> 5x20		2 Pradinė stotis <i>10x94</i> 5x20								
	Parašas		3 Siuntėjo paraiškos <i>44x94</i>								
	4 Gavėjas <i>23x94</i> 5x20										
	5 Galinė stotis <i>15x106</i> 5x20		8 Vagoną pateikė 9 Vagono krovumas 10 Ašys 11 Taros masė 12 Cisternos tipas <i>6x94</i>								
6 Pasienio stotys <i>35x65</i>		7 Vagonas <i>4x45</i> <i>4x45</i>		8 <i>4x8</i>	9 <i>4x10</i>	10 <i>4x8</i>	11 <i>4x15</i>	12 <i>4x10</i>	Perkrovus 13 Krovinio masė <i>4x24</i>		14 Vienetų skaičius <i>4x16</i>
15 Krovinio pavadinimas <i>65x95</i>				16 Pakuotė <i>65x20</i>	17 Vienetų skaičius <i>65x20</i>	18 Masė (kg) <i>65x20</i>	19 Plombos kiekis <i>5x10</i>		ženklai <i>5x35</i>		
<i>10x95</i>				22 <i>9x35</i>		Ruožas nuo/iki <i>9x50</i>		Stočių kodai <i>4.5x20</i>			
				23 Važtos mokesčiai <i>35x95</i>		25 Ne vežėjui skirta informacija, krovinio pristatymo sutarties numeris <i>20x105</i>					
24 Siuntėjo pridėti dokumentai <i>34x95</i>		28 Muitinės ir kitų administracinių formalumų atlikimo žymos <i>35x105</i>									
26 Vežimo sutarties sudarymo data <i>35x47.5</i>	27 Gavimo data <i>35x47.5</i>										

Važtos mokesčių skaičiavimo skyriai

					Atsiskaitymas su siuntėju		Atsiskaitymas su gavėju		
A	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59	
B	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59	
B	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59	
Г	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59	
Д	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59	
E	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ►	56	57	58	59	
64 Važtos mokesčių apskaičiavimo ir išieškojimo žymos					Iš viso: ►	60	61	62	63
43x128					65 Papildomai išieškoti iš siuntėjo už				

3 Krovinio išdavimo lapas (vežėjui, išduodančiam krovinį gavėjui)

29. Siuntos Nr.

13x45

45x12 SMGS važtarąštis Sutartinis vežėjas	1 Siuntėjas	5x20	2 Pradinė stotis					5x20				
	23x94		10x94									
	Parašas		3 Siuntėjo paraiškos									
	4 Gavėjas	5x20	44x94									
	23x94											
	5 Galinė stotis	5x20	8 Vagoną pateikė 9 Vagono krovumas									
	15x106		10 Ašys 11 Taros masė 12 Cisternos tipas					6x94				
6 Pasienio stotys	7 Vagonas	35x65	8	9	10	11	12	Perkrovus				
			4x45						13	14		
			4x45	4x8	4x10	4x8	4x15	4x10	Krovinio	Vienetų		
									masė	skaičius		
									4x24	4x16		
15 Krovinio pavadinimas	65x95	16	Pakuotė	17	Vienetų	18	Masė	19 Plombos				
								65x20	65x20	65x20	kiekis	ženklai
											5x10	5x35
											20 Pakrauta	
							7x45					
							21 Masės nustatymo būdas					
							13x45					
10x95		22	Vežėjai	Ruožas		Stočių kodai						
				9x35	9x50							
23 Važtos mokesčiai	35x95					4.5x20						
24 Siuntėjo pridėti dokumentai	34x95	25 Ne vežėjui skirta informacija, krovinio pristatymo sutarties numeris										
		20x105										
26 Vežimo sutarties sudarymo data	27 Gavimo data	28 Muitinės ir kitų administracinių formalumų atlikimo žymos										
		35x105										
		35x47.5		35x47.5								

30 Vežėjo žymos		35 Pranešimas apie krovinio atvežimą	
87x120		45x80	
31 Komerčinis aktas		36 Krovinio išdavimas	
10x120			
32 Pristatymo termino pratęsimas			
5x120			
Stotis		Stotis	
Sulaikytas dėl.....		Sulaikytas dėl.....	
Aukštis tarp eilučių 5mm			
nuo ..... val		nuo ..... val	
iki ..... val.....		iki ..... val.....	
33 Krovinio perdavimo žymos			
5x200			
33.1	33.2	33.3	33.4
25x50	25x50	25x50	25x50
33.5	33.6	33.7	33.8
25x50	25x50	25x50	25x50
33.9	33.10	33.11	33.12
25x50	25x50	25x50	25x50
34 Pasienio stočių žymos			
5x200			
34.1	34.2	34.3	34.4
25x50	25x50	25x50	25x50
34.5	34.6	34.7	34.8
25x50	25x50	25x50	25x50
34.9	34.10	34.11	34.12
25x50	25x50	25x50	25x50

4 Važtaraščio dublikatas (siuntėjui)

210x297

29. Siuntos Nr.

13x45

45x12 SMGS važtaraštis Sutartinis vežėjas	1 Siuntėjas	5x20	2 Pradinė stotis					5x20		
	23x94		10x94							
	Parašas		3 Siuntėjo paraiškos							
	4 Gavėjas	5x20	44x94							
5 Galinė stotis		5x20	8 Vagoną pateikė 9 Vagono krovumas							
15x106			10 Ašys 11 Taros masė 12 Cisternos tipas					6x94		
6 Pasienio stotys	7 Vagonas	35x65	8	9	10	11	12	Perkrovus		
			4x45							
			4x45	4x8	4x10	4x8	4x15	4x10	13 Krovinio masė	14 Vienetų skaičius
									4x24	4x16
15 Krovinio pavadinimas	65x95	16 Pakuotė	17 Vienetų skaičius	18 Masė (kg)	19 Plombos					
					kiekis	ženklai				
					65x20	65x20	65x20	5x10	5x35	
								20 Pakrauta	7x45	
						21 Masės nustatymo būdas	13x45			
10x95		22	Vežėjai	Ruožas nuo/iki		Stočių kodai				
				9x35	9x50	4.5x20				
23 Važtos mokesčiai										
35x95										
24 Siuntėjo pridėti dokumentai		25 Ne vežėjui skirta informacija, krovinio pristatymo sutarties numeris								
34x95		20x105								
26 Vežimo sutarties sudarymo data		27 Gavimo data								
35x47.5		35x47.5								
		28 Muitinės ir kitų administracinių formalumų atlikimo žymos								
		35x105								

Važtos mokesčių skaičiavimo skyriai

						Atsiskaitymas su siuntėju		Atsiskaitymas su gavėju	
A	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ▶	56	57	58	59	
B	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ▶	56	57	58	59	
B	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ▶	56	57	58	59	
Г	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ▶	56	57	58	59	
Д	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ▶	56	57	58	59	
E	37 Ruožas	Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki				48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai	=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas	Iš viso: ▶	56	57	58	59	
64 Važtos mokesčių apskaičiavimo ir išieškojimo žymos				Iš viso: ▶	60	61	62	63	
43x128					65 Papildomai išieškoti iš siuntėjo už				

5 Krovinio priėmimo lapas (vežėjui sudariusiam sutartį)

210x297

29. Siuntos Nr.

13x45

45x12 SMGS važtaraštis Sutartinis vežėjas	1 Siuntėjas	5x20	2 Pradinė stotis					5x20	
	23x94		10x94						
	Parrašas		3 Siuntėjo paraiškos						
	4 Gavėjas	5x20	44x94						
23x94									
5 Galinė stotis		5x20	8 Vagoną pateikė 9 Vagono krovumas						
15x106			10 Ašys 11 Taros masė 12 Cisternos tipas					6x94	
6 Pasienio stotis	7 Vagonas	8	9	10	11	12	Perkrovus		
		35x65	4x45					13	14
		4x45	4x8	4x10	4x8	4x15	4x10	Krovinio	Vienetų
								masė	skaičius
								4x24	4x16
15 Krovinio pavadinimas		16 Pakuotė	17 Vienetų skaičius	18 Masė (kg)	19 Plombos				
65x95					kiekis		ženklai		
					5x10		5x35		
					20 Pakrauta				
				7x45					
				21 Masės nustatymo būdas					
				13x45					
10x95		22	Vežėjai	Ruožas nuo/iki		Stočių kodai			
		9x35		9x50		4.5x20			
23 Važtos mokesčiai									
35x95									
24 Siuntėjo pridėti dokumentai		25 Ne vežėjui skirta informacija, krovinio pristatymo sutarties numeris							
34x95		20x105							
26 Vežimo sutarties sudarymo data		27 Gavimo data							
35x47.5		35x47.5							
		28 Muitinės ir kitų administracinių formalumų atlikimo žymos							
		35x105							

Važtos mokesčių skaičiavimo skyriai

						Atsiskaitymas su siuntėju		Atsiskaitymas su gavėju		
A	37 Ruožas		Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki					48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai		=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59	
B	37 Ruožas		Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki					48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai		=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59	
B	37 Ruožas		Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki					48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai		=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59	
Г	37 Ruožas		Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki					48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai		=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59	
Д	37 Ruožas		Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki					48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai		=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59	
E	37 Ruožas		Stočių kodai	38 Atstumas, km	39 Apskaičiuotoji masė, kg	44 Tarifo valiuta	45 Atsiskaitymo valiuta	46 Tarifo valiuta	47 Atsiskaitymo valiuta	
	nuo iki					48	49	50	51	
	40 Papildomi mokesčiai		=	=	=	52	53	54	55	
	41 Tarifas	42 Krovinio kodas	43 Perskaičiavimo kursas		Iš viso: ▶	56	57	58	59	
64 Važtos mokesčių apskaičiavimo ir išieškojimo žymos						Iš viso: ▶	60	61	62	63
43x128						65 Papildomai išieškoti iš siuntėjo už				

6 Pranešimo apie krovinio atvežimą lapas (gavėjui)

210x297

29. Siuntos Nr.

13x45

SMGS važtaraštis Sutartinis vežėjas	45x12	1 Siuntėjas 23x94	5x20	2 Pradinė stotis 10x94					5x20	
	Parašas			3 Siuntėjo paraiškos 44x94						
	4 Gavėjas 23x94			5x20						
	5 Galinė stotis 15x106			5x20	8 Vagoną pateikė 9 Vagono krovumas 10 Ašys 11 Taros masė 12 Cisternos tipas 6x94					
6 Pasienio stotys 35x65		7 Vagonas 4x45 4x45		8	9	10	11	12	Perkrovus	
				4x8	4x10	4x8	4x15	4x10	13 Krovinio masė	14 Vienetų skaičius
									4x24	4x16
15 Krovinio pavadinimas 65x95				16 Pakuotė 65x20	17 Vienetų skaičius 65x20	18 Masė (kg) 65x20	19 Plombos kiekis		ženklai	
							5x10		5x35	
							20 Pakrauta		7x45	
							21 Masės nustatymo būdas		13x45	
10x95				22	Vežėjai	Ruožas nuo/iki	Stočių kodai			
				9x35		9x50			4.5x20	
23 Važtos mokesčiai 35x95				25 Ne vežėjui skirta informacija, krovinio pristatymo sutarties numeris 20x105						
24 Siuntėjo pridėti dokumentai 34x95				28 Muitinės ir kitų administracinių formalumų atlikimo žymos 35x105						
26 Vežimo sutarties sudarymo data 35x47.5		27 Gavimo data 35x47.5								

30 Vežėjo žymos		127x80	
87x120			
31 Komerčinis aktas			
10x120			
32 Pristatymo termino pratęsimas			
5x120			
Stotis	Stotis		
Sulaikytas dėl.....	Sulaikytas dėl.....		
<i>Aukštis tarp eilučių 5mm</i>			
nuo ..... val.....	nuo ..... val.....		
iki ..... val.....	iki ..... val.....		
33 Krovinio perdavimo žymos			
5x200			
33.1	33.2	33.3	33.4
25x50	25x50	25x50	25x50
33.5	33.6	33.7	33.8
25x50	25x50	25x50	25x50
33.9	33.10	33.11	33.12
25x50	25x50	25x50	25x50
34 Pasienio stočių žymos			
5x200			
34.1	34.2	34.3	34.4
25x50	25x50	25x50	25x50
34.5	34.6	34.7	34.8
25x50	25x50	25x50	25x50
34.9	34.10	34.11	34.12
25x50	25x50	25x50	25x50

**SMGS 1 priedo
„Krovinių vežimo taisyklės“
2 priedas**

VAGONŲ ŽINIARAŠČIO PAVYZDYS

KONTEINERIŲ ŽINIARAŠČIO PAVYZDYS

KROVINIO PALYDOVO PAŽYMĖJIMO PAVYZDYS

KROVINIO PALYDOVO PAŽYMĖJIMAS

Palydovas _____
(vardas, pavardė, kiti asmens duomenys)

Asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas _____
(pavadinimas ir numeris)

Lydimas krovinyš _____
(krovinio pavadinimas)

Lydimų siuntų Nr. _____

Nuo _____
(lydėjimo pradžios stotis ir geležinkelis)

Iki _____
(lydėjimo pabaigos stotis ir geležinkelis)

Lydimi vagonai Nr. _____

Palydovo buvimo vieta _____
(vagono Nr.)

Vandens tiekimo stotys _____
(vežant gyvūnus)

Vagonų valymo stotys _____
(vežant gyvūnus)

(Vežėjo kalendorinis antspaudas)

Vežėjas _____
(parašas)

Krovinio palydovas _____
(parašas)

DEGIŲJŲ KROVINIŲ SĄRAŠAS

1. skarmalai (skudurai);
2. tekstilės gaminių pluoštas;
3. kroviniai tinklinėse ar popierinėse pakuotėse, perdėti drožlėmis, šiaudais;
4. šiaudiniai gaminiai ir kitos medžiagos pynimui;
5. kaučiukas;
6. kilimai;
7. medžio žievė ir gaminiai iš jos;
8. krepšiai ir pinti gaminiai;
9. makulatūra ir popieriaus atliekos;
10. augalinės kilmės medžiagos, skirtos pynimui;
11. baldai (minkšti) ir baldų dalys;
12. natūralus, dirbtinis kailis ir gaminiai iš jo;
13. medžio pjuvenos, kelmai;
14. plunksnos ir pūkai bei jų gaminiai;
15. medžio drožlių ir medžio plaušo plytos;
16. visokie siūlai;
17. aprangos detalės, galvos apdangalai ir jų dalys;
18. medžio drožlės;
19. tabako žaliava ir tabako atliekos;
20. tekstilės gaminiai;
21. audiniai (išskyrus brezentinius ir padengtus guma);
22. durpės (drėgnumas mažiau 40%);
23. skiedros (drėgnumas mažiau 40%).

**ATIDARYMO AKTO
ADMINISTRACINEI KONTROLEI ATLIKTI
PAVYZDYS**

ATIDARYMO AKTAS
administracinei kontrolei atlikti

Vežėjas _____
(aktą sudariusio vežėjo pavadinimas)

Stotis ir geležinkelis, kuriuose sudarytas aktas _____

Akto sudarymo data _____

Vagonas/Konteineris¹ Nr. _____ Siunta _____

Krovinio pavadinimas _____

Autotraukinio, automobilio, priekabos, nuimamo
automobilio kėbulo, puspriekabės identifikacinis numeris ¹ _____

Pradinė stotis ir geležinkelis _____

Galinė stotis ir geležinkelis _____

Duomenys apie nuimtas plombas		Duomenys apie uždėtas plombas	
Skaičius	Plombų ženklai, ZPU tipas ir ženklai	Skaičius	Plombų ženklai, ZPU tipas ir ženklai

Vežėjo atstovas _____
(vardas, pavardė, parašas)

Kontroliuojančios institucijos atstovas _____
(kontroliuojančios institucijos pavadinimas, jos atstovo vardas, pavardė, pareigos
ir parašas)

Kalendorinis vežėjo
antspaudas

¹ Reikiamą pabraukti

**SMGS 1 priedo
„Krovinių vežimo taisyklės“
7 priedas**

KOMERCINIO AKTO PAVYZDYS

Komercinis aktas Nr. _____

Vežėjas _____

Stotis _____ Data _____

1. Siuntėjas	5. Siuntos Nr.
	Sutartinis vežėjas
2. Gavėjas	Vežimo sutarties sudarymo data
	6. Atvyko Traukiniu Nr.
3. Pradinė stotis	7. Vagono Nr. ITV, ATP
	8. Komercinio akto papildomi lapai
4. Galinė stotis	9. Surašytas komerciniam aktui Nr. ... papildyti

10. Plombos (ZPU)

Plombavimo vieta	Vežėjo		Siuntėjo		Muitinės	
	Kiekis	Ženkilai	Kiekis	Ženkilai	Kiekis	Ženkilai
Iš vagono vienos pusės						
Iš vagono kitos pusės						
Cisternos angos dangtis						
Ant ITP						

11. Plombų pažeidimo ar apgadinimo duomenys

12. Vagono/konteinerio techniška būklė tvarkinga/netvarkinga

13. Krovinys pakrautas vežėjo/siuntėjo

14. Patikrinimo rezultatai

Ženkilai ir numeriai	Vienetų skaičius	Pakuotė	Krovinio pavadinimas	Bendra masė, kg	Krovinio vieneto masė
14.1. važtar. nurodyta					
14.2. faktiškai yra					
14.3. iš jų apgadintų vienetų					

15. Aplinkybės, dėl kurių surašomas komercinis aktas. Krovinio aprašymas:

---

16. Duomenys apie ekspertizės atlikimą:

---

17. Pridėtos plombos ir dokumentai:

---

18. Parašai

Vežėjo atstovai

_____
(parašas)

_____
(vardas, pavardė)

_____
(parašas)

Siuntėjo/ gavėjo atstovas

_____
(vardas, pavardė)

_____
(parašas)

_____
(vardas, pavardė)

19. Krovinio atitikimo žyma pagal duomenis, nurodytus komerciniame akte, išduodant krovinį

---

20. Parašai

Vežėjo atstovai

_____
(parašas)

_____
(vardas, pavardė)

_____
(parašas)

_____
(vardas, pavardė)

Siuntėjo / gavėjo atstovas

_____
(parašas)

_____
(vardas, pavardė)

PAVOJINGŲJŲ KROVINIŲ VEŽIMO TAISYKLĖS

(leidžiama atskirai)

**KROVINIŲ IŠDĖSTYMO IR TVIRTINIMO
TECHNINĖS SĄLYGOS**

(leidžiama atskirai)

VAGONO, NEPRIKLAUSANČIO VEŽĖJUI, VEŽIMO KAIP TRANSPORTO PRIEMONĖS TAISYKLĖS

1. Bendrosios nuostatos

1.1. Šių Taisyklių sąlygos taikomos, jeigu vežėjas ir vagono valdytojas nėra sudarę kitų susitarimų.

Tuščio vagono vežimas įforminamas pagal važtaraštį, kurio forma ir užpildymo tvarka nustatyta SMGS 1 priede „Krovinių vežimo taisyklės“. Vežant vagoną su kroviniu, kroviniui ir vagonui pildomas vienas važtaraštis.

1.2. Jeigu vagonė yra įrenginiai, kuriuos būtina aptarnauti vežimo maršrute, tai to įrenginio aptarnavimą užtikrina siuntėjas.

1.3. Jeigu vagoną kroviniui vežti pateikė siuntėjas, tai vežimams, vykdomiems perkraunant krovinį į kito pločio vėžės vagonus, siuntėjas užtikrina tolesnį tuščio vagono vežimą iš perkrovimo stoties.

1.4. Vežėjų adresų, kuriais siunčiamos nagrinėti pretenzijos, sąrašas pateiktas SMGS 5 priede „Informacinis žinynas“.

2. Vagono pateikimas vežti

2.1. Siuntėjas tuščius vagonus pateikia vežti techniškai tvarkingus, visiškai iškrautus, išvalytus iš vidaus ir iš išorės, su uždarytomis durimis, liukais, bortais, išpylimo įtaisų dangčiais pagal atitinkamų vagonų rūšių (tipų) eksploatavimo instrukcijas. Vežėjas neatlieka vagono išvalymo arba apdorojimo (išplovimo) kokybės tikrinimo.

Pažeistas vagonas gali būti priimtas vežti, jeigu jis nekelia grėsmės eismo saugai. Siuntėjas važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“ nurodo vagono pažeidimo rūšį ir dydį arba prie važtaraščio prideda dokumentą, kuriame tai nurodyta.

2.2. Tuščias vagonas pagal vieną važtaraštį (siunta) priimamas vežti iš vieno siuntėjo vienam gavėjui į vieną galinę stotį.

2.3. Siuntėjui ir vežėjui susitarus, pagal vieną važtaraštį gali būti įforminami du ar daugiau vagonų, pateiktų vežti iš vieno siuntėjo vienos pradinės stoties vienam gavėjui į vieną galinę stotį.

2.4. Sprendimą dėl tuščių vagonų plombavimo priima siuntėjas, jeigu nacionaliniai teisės aktai nenumato kitokios vagonų plombavimo tvarkos.

2.5. Vežėjas, priimdamas vežti vagoną, apžiūri iš išorės vagono elementų (detalių) būklę, ar uždaryti liukai, durys, bortai, cisternų išpylimo įtaisų dangčiai. Jeigu tuščią vagoną užplombavo siuntėjas, vežėjas taip pat patikrina plombų buvimą, jų tvarkingumą ir ant plombų esančių ženklų atitikimą važtaraštyje nurodytiems duomenims.

3. Važtaraščio pildymo ypatumai pateikiant vežti tuščią vagoną

3.1. Jeigu vagono pradinė ir galinė stotys išsidėsčiusios skirtingų vėžės pločių geležinkeliuose, siuntėjas važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“, nurodydamas vagono vežimo būdą, įrašo žymą: „Vagono perstatymas ant kito pločio vėžės vežimėlių (jeigu yra sutartis dėl perstatymo, nurodyti sudarymo datą ir numerį)“ arba „Vėžės plotį keičiančių aširačių naudojimas“.

3.2. Jeigu krovinio vežimas vykdomas perkraunant krovinį į kito pločio vėžės vagonus, tai siuntėjas, užtikrinant tolesnį tuščio vagono vežimą iš perkrovimo stoties, važtaraščio skiltyje „Siuntėjo paraiškos“:

3.2.1. nurodo vagono gavėją, kuriam reikia išduoti vagoną po perkrovimo, įrašydamas žymą: „Po krovinio perkrovimo _____ (nurodomas perkrovimo stoties pavadinimas) stotyje tuščią vagoną išduoti _____ (nurodomas tuščio vagono gavėjo pavadinimas ir jo pašto adresas)“;

3.2.2. jeigu su vežėju suderinta, kad tolesnį tuščio vagono vežimą įformina vežėjas, perkraunantis vagoną, įrašo žymą: „Po krovinio perkrovimo _____ (nurodomas perkrovimo stoties pavadinimas) stotyje tuščią vagoną išsiųsti į _____ (nurodomas galinės stoties, kelio ir gavėjo pavadinimai) per pasienio stotis _____ (nurodomi jų pavadinimai), vežėjai _____ (jų pavadinimai)“, be to, kiekvienam vežime dalyvaujančiam vežėjui nurodomas važtos mokesčių mokėtojo pavadinimas ir kodas.

4. Vagono išdavimas

Vežėjas išduoda, o gavėjas priima vagoną, apžiūrint iš išorės vagono elementų (detalių) būklę, ar uždaryti liukai, durys, bortai, cisternų išpylimo įtaisų dangčiai. Jeigu tuščias vagonas užplombuotas siuntėjo, vežėjas ir gavėjas taip pat patikrina plombų buvimą, jų tvarkingumą ir ant plombų esančių ženklų atitikimą važtaraštyje nurodytiems duomenims.

5. Vežėjo veiksmai nustačius vagono pažeidimo arba jo dalių praradimo faktą

5.1. Jeigu patikrinus vagoną vežėjas konstatuoja jo pažeidimą arba atskirų jo dalių praradimą, vežėjas sudaro vagono pažeidimo (sugedimo) aktą, kuriame nurodo siuntos numerį, vagono pradinę ir galinę stoties, siuntėjo, gavėjo ir vagono valdytojo pavadinimus, pažeidimo priežastį ir pobūdį, o taip pat prarastų dalių sąrašą. Akto blankas spausdinamas ir jo užpildymas vykdomas viena iš OSJD kalbų arba nacionaline kalba su vertimu į vieną iš OSJD kalbų, taikant SMGS 15 straipsnio „Važtaraštis“ nuostatas.

Vienas akto egzempliorius pridedamas prie važtaraščio ir vežamas iki galinės stoties išduoti gavėjui, apie pridedamą aktą vežėjas važtaraščio skiltyje „Vežėjo žymos“ įrašo žymą: „_____ (nurodoma akto sudarymo data) Vagono pažeidimo (sugadinimo) aktas Nr. _____ (nurodomas akto numeris), _____ (nurodomas stoties pavadinimas ir sutrumpintas geležinkelio pavadinimas, kuriuose buvo sudarytas aktas)“.

5.2. Jeigu vagonas pažeistas iki tokio lygio, kad jo tolesnis vežimas neįmanomas arba jis tapo netinkamas vežti krovinį, vežėjas, konstatavęs pažeidimą, nedelsdamas praneša apie tai vagono valdytojui, apibūdindamas pažeidimo pobūdį.

INFORMACINIS ŽINYNAS

(pateiktas elektroniniame variante OSJD interneto svetainėje)

Informacinio žinyno struktūra:

1 skyrius

Geležinkelių infrastruktūros, naudojamos krovinių vežimui tiesioginiame tarptautiniame susisiekime geležinkeliais bei tiesioginiame tarptautiniame susisiekime geležinkeliais ir keltais SMGS sąlygomis, duomenys:

- 1.1. Geležinkelių sąrašas (pagal valstybes);
- 1.2. Pakrovos gabaritai – Informacinio žinyno 1 priede;
- 1.3. Skirtingų vėžės pločio geležinkelių susijungimo stočių sąrašas ir stočių, kuriose keičiamas vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimas, sąrašas.

2 skyrius

Duomenys apie vandens kelio ruožus, naudojamus tiesioginiame tarptautiniame susisiekime geležinkeliais ir keltais.

3 skyrius

Duomenys apie vežėjus, dalyvaujančius tarptautiniuose vežimuose SMGS sąlygomis:

- 3.1. Vežėjų pavadinimai (pilni ir sutrumpinti) ir jų kodai, geležinkelių ruožai / vandens kelio ruožai, kuriais jie vykdo vežimus (paskirstant į valstybes);
- 3.2. Vežėjų adresai, kuriais išsiunčiama:
  - 3.2.1. vežimo derinimo informacija;
  - 3.2.2. informacija apie eismo nutraukimą arba vežimų uždraudimą;
  - 3.2.3. pretenzijos, teikiamos SMGS pagrindu;
  - 3.2.4. vežėjo informavimas apie vežimo sutarties pakeitimą.

4 skyrius

Pagrindinių gedžiųjų krovinių sąrašas.

1 priedas – Pakrovos gabaritai.

CIM/SMGS VAŽTARAŠČIO ŽINYNAS

(leidžiama atskirai)

TURINYS

TARPTAUTINIO KROVINIŲ VEŽIMO GELEŽINKELIAIS SUSITARIMAS (SMGS)

I Skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis	Susitarimo dalykas	4
2 straipsnis	Sąvokos	5
3 straipsnis	Susitarimo taikymas	7
4 straipsnis	Vežimo būdas	7
5 straipsnis	Nacionalinių teisės aktų taikymas	8
6 straipsnis	Imperatyvi teisė	8
7 straipsnis	Iksutartinis vežimų suderinimas	8
8 straipsnis	Krovinių vežimo taisyklės	8
9 straipsnis	Pavojingųjų krovinių vežimas	9
10 straipsnis	Krovinių išdėstymas ir tvirtinimas	9
11 straipsnis	Vagono, nepriklausančio vežėjui, vežimo kaip transporto priemonės taisyklės	9
12 straipsnis	Informacinis žinynas	10
13 straipsnis	Krovinių vežimas pagal važtaraštį CIM/SMGS	10

II Skyrius

Vežimo sutartis

14 straipsnis	Vežimo sutartis	11
15 straipsnis	Vāžtaraštis	11
16 straipsnis	Atsakomybė už važtaraštyje pateiktus duomenis	13
17 straipsnis	Krovinio vertės paskelbimas	14
18 straipsnis	Tara, įpakavimas ir žymėjimas	14
19 straipsnis	Krovinio pakrovimas ir jo masės nustatymas	15
20 straipsnis	Plombavimas	15
21 straipsnis	Krovinio priėmimas vežti	15
22 straipsnis	Administracinių formalumų atlikimas	16
23 straipsnis	Krovinio patikrinimas	16
24 straipsnis	Krovinio pristatymo terminas	17
25 straipsnis	Vežimo sutarties pakeitimas	18
26 straipsnis	Krovinio išdavimas	19
27 straipsnis	Krovinio praradimo prielaidos	20
28 straipsnis	Krovinio vežimo ir išdavimo kliūtys	21
29 straipsnis	Komercinis aktas	21
30 straipsnis	Vāžtos mokesčių apskaičiavimas	22
31 straipsnis	Vāžtos mokesčių ir netesybų mokėjimas	23

32 straipsnis	Papildomos išlaidos, susijusios su krovinio vežimu	24
33 straipsnis	Išperkantieji mokesčiai ir paskolos	24
34 straipsnis	Vežėjo teisė sulaikyti krovinį	24
35 straipsnis	Vežėjų tarpusavio atsiskaitymai	24
36 straipsnis	Vežėjų tarpusavio reikalavimai dėl sumokėtų sumų atlyginimo	25
37 straipsnis	Vežėjo atsakomybė	26
38 straipsnis	Asmenys, už kurių veiksmus atsakingos vežimo sutarties šalys	26
39 straipsnis	Vežėjo atsakomybės ribos	26
40 straipsnis	Vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimo keitimo prielaidos	28
41 straipsnis	Įrodinėjimo pareiga	29
42 straipsnis	Kompensacijos dėl krovinio praradimo ar trūkumo dydis	29
43 straipsnis	Atsakomybės apribojimas krovinio trūkumo atveju	30
44 straipsnis	Kompensacijos už sužalotą (sugadintą) krovinį dydis	30
45 straipsnis	Kompensacijos už krovinio pristatymo termino viršijimą dydis	31
46 straipsnis	Pretenzijos	31
47 straipsnis	Reikalavimai dėl vežimo sutarties. Teisingumas	33
48 straipsnis	Senaties terminai	33

III Skyrius

Vagono, nepriklausančio vežėjui, naudojimas kaip transporto priemonės

49 straipsnis	Taikytina teisė	34
50 straipsnis	Vagono vežimas	34
51 straipsnis	Atsakomybė už vagono praradimą arba sužalojimą	35
52 straipsnis	Atsakomybė už vagonu padarytą žalą	36
53 straipsnis	Pretenzijos ir ieškiniai dėl kompensacijos už vagono praradimą arba sužalojimą ...	36

IV Skyrius

Baigiamosios nuostatos

54 straipsnis	Tarnybinė Susitarimo instrukcija	36
55 straipsnis	Klausimų sprendimas	36
56 straipsnis	Susitarimo ir SMGS TI pakeitimas, papildymas ir paskelbimas	37
57 straipsnis	Įsigaliojimas	37
58 straipsnis	Prisijungimas prie Susitarimo	38
59 straipsnis	Susitarimo tekstai	38
60 straipsnis	Susitarimo galiojimo terminas	38

**TARPTAUTINIO KROVINIŲ VEŽIMO
GELEŽINKELIAIS SUSITARIMO
(SMGS)
PRIEDAI**

SMGS 1 priedas	Krovinių vežimo taisyklės	41
	I Skyrius Krovinių priėmimas vežti.....	41
1	Bendrosios nuostatos	41
2	Siuntos	41
3	Žymėjimas	42
4	Krovinio vienetų skaičius ir masė	42
5	Kroviniai, vežami atviruose riedmenyse	43
6	Krovinio perdavimas vežėjo žinion	44
	II Skyrius Važtaraštis.....	45
7	Bendrosios nuostatos	45
8	Važtaraščio pildymo paaiškinimai	47
9	Važtaraščio užpildymo ypatumai dėl vežimo sutarties teisinio reguliavimo režimo pakeitimo.....	61
	III Skyrius Plombavimas	63
10	Bendrosios nuostatos	63
11	Ženkilai	63
	IV Skyrius Specialiosios atskirų krovinių rūšių vežimo sąlygos.....	63
12	Siuntėjo palydovų lydimi kroviniai	63
13	Gedieji kroviniai	65
14	Ratinė ir vikšrinė technika	66
15	Konteineriai	68
16	Intermodaliniai transporto vienetai (išskyrus konteinerius) ir automobilinės transporto priemonės	69
17	Paketai	70
18	Gyvūnai	71
19	Šalieji kroviniai	73
20	Ilgieji kroviniai	73
21	Degieji kroviniai	73
22	Neįprasti kroviniai. Kroviniai, pakrauti pagal lengvatinį arba zonių pakrovos gabaritą	74
23	Namų apyvokos daiktai	75
24	Lavonai	75

	V Skyrius Veiksmai su kroviniu vežimo maršrute	76
25	Bendrosios nuostatos	76
26	Vežėjo veiksmai kompetentingų institucijų vykdomos administracinės kontrolės metu	77
27	Vežėjo veiksmai nustačius vagoną, pakrautą viršijus jo krovos normą arba viršijant leistiną statinę vagono aširačio apkrovą bėgiams	78
28	Vežėjo veiksmai nustačius krovinį be važtaraščio	78
29	Vežėjo veiksmai krovinio praradimo atveju	79
30	Vežėjo veiksmai atsiradus vežimo kliūtims	79
31	Vežėjo veiksmai perkraunant krovinį skirtingų vėžės pločių geležinkelių susijungimo stotyje	79
32	Vežėjo veiksmai perkraunant krovinį į tokio paties pločio vėžės vagonus	80
33	Vežėjo veiksmai vagono atkabinimo atveju	80
	VI Skyrius Vežimo sutarties pakeitimas	81
34	Vežimo sutarties pakeitimo tvarka	81
	VII Skyrius Komercinis aktas	82
35	Komercinio akto įforminimo tvarka	82
	VIII Skyrius Krovinių išdavimas	83
36	Gavėjo informavimas apie krovinio atvykimą	83
37	Krovinio išdavimo tvarka	84
38	Krovinio būklės patikrinimas, krovinio vienetų ir krovinio masės nustatymas	85
39	Veiksmų eiga atsiradus krovinio išdavimo kliūtims	86
	IX Skyrius Pretenzijos	86
40	Pretenzijų pateikimo tvarka	86

Krovinių vežimo taisyklių priedai

<i>1 priedas</i>	<i>SMGS važtaraščio pavyzdys</i>	89
<i>2 priedas</i>	<i>Vagonų žiniaraščio pavyzdys</i>	91
<i>3 priedas</i>	<i>Konteinerių žiniaraščio pavyzdys</i>	93
<i>4 priedas</i>	<i>Krovinio palydovo pažymėjimo pavyzdys</i>	95
<i>5 priedas</i>	<i>Degiųjų krovinių sąrašas</i>	97
<i>6 priedas</i>	<i>Atidarymo akto administracinei kontrolei atlikti pavyzdys</i>	99

<i>7 priedas</i>	<i>Komercinio akto pavyzdys</i>	101
SMGS 2 priedas	Pavojingųjų krovinių vežimo taisyklės (leidžiama atskirai)	103
SMGS 3 priedas	Krovinių išdėstymo ir tvirtinimo techninės sąlygos (leidžiama atskirai)	105
SMGS 4 priedas	Vagono, nepriklausančio vežėjui, vežimo kaip transporto priemonės taisyklės (leidžiama atskirai)	107
1	Bendrosios nuostatos	107
2	Vagono pateikimas vežti	107
3	Važtaraščio pildymo ypatumai pateikiant vežti tuščią vagoną	108
4	Vagono išdavimas	109
5	Vežėjo veiksmai nustačius vagono pažeidimo arba jo dalių praradimo faktą .	109
SMGS 5 priedas	Informacinis žinynas (pateiktas elektroniniame variante OSJD interneto svetainėje)	111
	Informacinio žinyno struktūra	112
SMGS 6 priedas	CIM/SMGS važtaraščio žinynas (leidžiama atskirai)	113